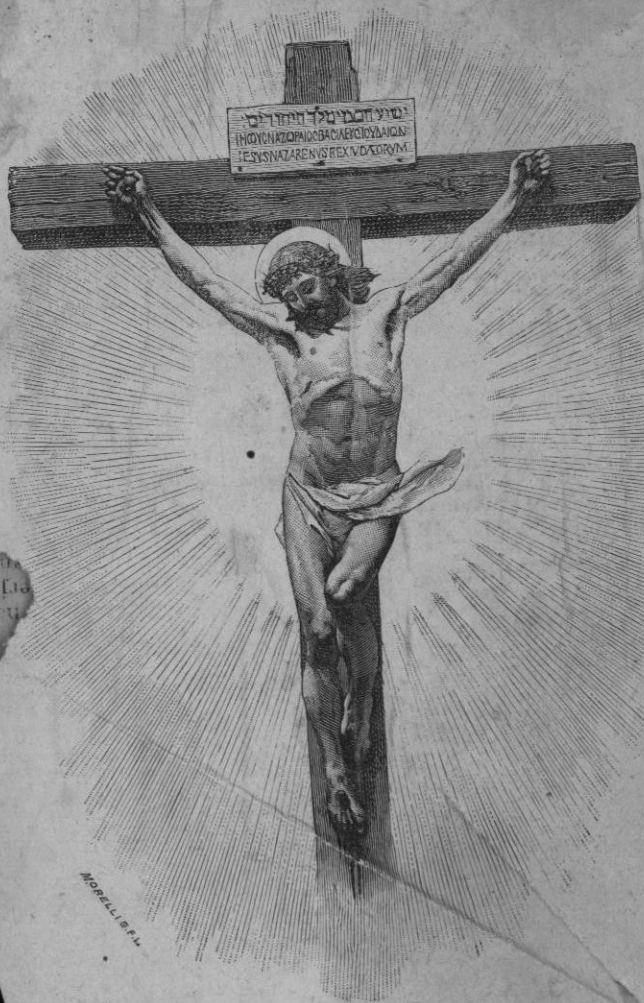

ett
oa,
est-
tte.
«Én
«?» És

...vörelen. 176

SOMMERMAYER
1870
NA-1970.
Néprajzi adattár

Ekkor a főpohárnoknak eszébe jutott József, aki az ő álmát két évvel azelőtt megfejtette. Fáraó mindjárt kihozatta Józsefet a börtönből és József így fejtette meg a király álmát: A hét kövér tehén és a hét telt kalász hét bő esztendő jelent, amely után hét szűk esztendő következik. Azért mindjárt tanácsolta a királynak, hogy gyűjtesse tele a magtárakat gabonával. Akkor a király Józsefet, mint országában legokosabb embert, az ország *kormányzójává* tette és királyi hatalmában részesítette.

Igy segítette meg Isten Józsefet. Isten minket sem hagy el soha, ha erősen bízunk benne.

Tanulságok.

József történetéből láthatjuk, hogy az emberek sorsát a *gondviselő Isten* intézi, aki a rosszat is jóra fordíthatja. Sok szenvedése között Isten mindig megsegítette Józsefét és érdemei jutalmául királyi méltóságot adott neki.

Azért mi se csüggedjünk, ha talán nem mennek is mindig kedvünk szerint a dolgok. Bizzuk Istenre sorsunkat és dolgozzunk szorgalmasan; Isten *megsegít* bennünket.

József gondoskodása pedig arra tanít, hogy legyünk mindig *takarékosak*; mert jöhetnek inséges esztendők és akkor jó, ha a megtakarított vagyont elővehetjük és másokon is segíthetünk. (Katek. 35., 36., 242. kérd.)

16. Jákob jövendölése és halála.

Beköszöntött a hét szűk esztendő és nagy inség lett mindenfelé. Jákob akkor elküldötte fiait Egyiptomba, hogy a kormányzótól gabonát vásároljanak. A testvérek nem ismerték meg Józsefet és *leborultak* előtte. De József megismerte őket és azért felkiáltott: «*Én vagyok József, a ti testvéretek. Él-e még atyám?*» És

RISZL RÓMAI MUZEUM
99-84
KAROSVÁR

sorra megölelte őket. Atyjának pedig megüzente, hogy költözzék őhöz Egypomba.

Jákob megörült a jó hírek és mindjárt útnak is indult minden hozzátartozóival. Júda előre sietett, hogy atyja érkezését jelenthesse. Mikor József meglátta édesatyját, sirva fakadt örömeiben és atyja nyakába borult.

Jákob sokáig és boldogan élt Egyiptomban. Mikor halála közeledett, magához hívatta tizenkét fiát és egyenként megáldotta őket. Júdának akkor Isten sugallatából azt mondta: «*El nem vétetik a fejedelmi pálca Júdától, míg el nem jön Az, akit a nemzetek várnak*». Ami annyit jelentett, hogy Júda utódai fejedelmek lesznek és mindaddig uralkodnak, amíg el nem jön a *Megváltó*, az Úr Jézus Krisztus. — Jákob azután lehajtotta fejét ágyára és boldogan meghalt.

Tanulságok.

József igazi nemes lélek volt, aki a *gyermeki és testvéri szeretetnek* gyönyörű példáit adta. Szerette *testvéreit*, jól-lehet azok rosszak voltak iránta. Megbocsátott nekik mindenért; sőt jóval fizetett a rosszért, mert az országban a legjobb helyet jelölte ki számukra. Bocsássunk meg mi is az ellenünk vétkezőknek, ahogy azt a Miatyánkban imádkozzuk.

József szerette *szülőit*. Öreg édesatyját magas méltóságában is megbecsülte; magához vette és gondnélküli életet biztosított számára. Vajha minden gyermek így tisztelné és becsülné szülőit! Akkor Isten áldása lenne rajtuk.

A testvérek között *Júdának* volt a legjobb szíve; azért Isten őt is megáldotta. Családjából királyok lettek és az ő nemzetségéből származott a *Megváltó*. Ime, a jó Isten sokszor kicsiny jóért is nagy jutalmat ad! (Katek. 25., 176—179. kérd.)

A fáraó leánya kimentti a kis [Mózes] a vizből.

III. MÓZES.

17. Mózes születése.

A zsidók Egyiptomban idővel igen sokan lettek és nagyon meggazdagodtak. Ezt a királyok és a nép nem jó szemmel nézték. Azért különféle nehéz munkával *sanyargatták* a zsidókat. Mikor pedig ez sem használt, a király megparancsolta, hogy minden újszülött fiúgyermeket bele kell fojtani a Nilus vizébe.

Akkor történt, hogy egy zsidó anyának fia született. Sajnálta szegényt a vízbe fojtani, azért három hónapig otthon rejtegette. Ekkor azonban már félt, hogy megtudják a dolgot. Font tehát egy *gyékénykosarat*, bekente szurokkal és beletette abba a gyermeket. Azután a kosarat a Nilus vizébe a sás közé kitette.

Nemsokára arra ment a király leánya és észrevette az úszó kosarat. *Kihúzatta a vízből* és megtalálta benne a kisedet. Mária, a gyermek nénye, aki ezt egy fa mögül nézte, akkor odaszaladt és ajánlkozott, hogy majd szerez a kisednek dajkát. És dajkának szerezte a saját édesanyját.

A királyleány átadta az anyának a gyermeket, hogy nevelje föl. És elnevezte *Mózesnek*, ami annyit jelent, mint *vízből kihúzott*. — Mózes lett később a zsidónép vezére.

Tanulságok.

Csodálatos az *isteni Gondviselés*! Lám hogyan őrködött a kis Mózes élete fölött! Így őrködik Isten a mi életünk fölött is és bölcsőnktől a sirunkig sok veszélytől ment meg minket! De csodálatos az *anyai szeretet* is! Hogyan aggódik és

Mózes az égőcsipkebokor előtt.

remeg a zsidó anya a kis Mózes életéért! Így aggódik és remeg gyermekéért minden jó édesanya. Mennyi átvirrasztott éjszaka, mennyi gond és áldozat kell egyetlen gyermek fölneveléséhez! Gyermek, szeressétek tehát édesanyátokat és fizessétek neki vissza a sok jót engedelmes, jó magaviselettel! Ez az Isten akarata!

Mózes nénjétől, a 9 éves Máriától pedig azt lehet megtanulni, hogyan kell a *nagyobb testvéreknek* a kisebbekre vigyázniok és őket szeretniök. (Katek. 35., 36., 17—6179. kérd.)

18. Mózes, a zsidó nép vezére.

Mózes még kiskorában a király udvarába került, ahol bölcs és erős férfúvá, növekedett. Hatalmát arra használta, hogy az üldözött zsidó népet *oltalmába vette*. De emiatt távoznia kellett a király udvarából. És hogy megélhessen, kénytelen volt beszegődni egy *Jetró* nevű paphoz juhokat őrizni.

Mózes egy alkalommal a puszta belsejébe hajtotta a nyáját. Itt a *Hóreb*-hegyén egy *égő csipkebokrot* látott. Közelebb ment, hogy megnézzze, mi az, de a bokorból szózatot hallott, amely aztmondotta: «*Mózes, ne közelíts ide; hanem vedd le saruidat lábadról, mert a hely, ahol állasz, szent!*» Ez Isten szava volt.

Mózes félelmében arcra borult. Isten pedig azt parancsolta neki, hogy menjen el Fáraóhoz és mondja meg, hogy a zsidókat *engedje el* Egyiptomból, mert már a jó Isten is megsokalta szenvedéseiket. És Isten hatalmat adott Mózesnek, hogy vesszejével csodákat műveljen, mert Isten mindent megtehet. Mivel pedig Mózes akadozó nyelvű volt, segítségül vette maga mellé testvérét, az ékes szavú *Aront*.

Mózes és Aron a fáraó előtt.

Tanulságok.

Mózes minden igyekezetét arra használta, hogy *hítsorsosait*, a zsidókat pártfogolja és védelmezze. Ebből az a tanulság, hogy mi is elsősorban katolikus testvéreinken segítsünk és azokat védelmezzük.

Az *égő csipkebokor* előképe a legm. *Oltáriszentségnek*. Az Oltáriszentségben is Isten van jelen, az Úr Jézus, akinek Szíve lángol az irántunk való szeretettől. Az Oltáriszentség előtt is térdre kell borulnunk, mert az a hely, ahol az Úr Jézus jelen van, szent hely.

Isten intézi az egyes emberek és egész nemzetek sorsát, ebből a történetből is láthatjuk. Kiválasztja Mózes, hogy ő legyen a vezér, aki a zsidókat az egyiptomi szolgátságból visszavezesse ősi hazájukba, az Igéret-földjére, Kánaánba. (Katek. 35., 36., 139., 140., 143., 278., 279. kérd.)

19. A zsidók kiköltöznek Egyiptomból.

Mózes és Áron megjelentek Fáraó előtt és kérték, hogy engedje el a zsidókat Egyiptomból. De Fáraó nem engedte el őket; hiába művelt Mózes a Fáraó előtt csodákat vesszejével. Ezért Isten *tíz csapással* büntette Egyiptomot.

A tizedik csapás előtt Mózes megparancsolta a zsidóknak, hogy minden család öljön le egy *hibátlan bárányt* és annak vérével kenjék be az ajtófélfát. Azután a bárányt egészben megsütve *kovásztalan kenyérral* egyék meg; de csontot ne törjenek benne. És útra készen várják meg az éjfélt.

Az éjfélt eljött és öldöklő angyal *ment át* Egyiptomon. Az elsőszülöttek mind meghaltak; meghalt a Fáraó fia is. Nagy jajgatás volt emiatt az egész országban. A király most már hívatta Mózeset és kérte, hogy csak költözzék ki népével Egyiptomból.

Zsidó család a kivonulás éjjelén.

Kiköltöztek tehát a zsidók, számszerint mintegy hatszázezeren az asszonyokon és a gyermekeken kívül. Magukkal vittek temérdek kincset és állatot. — Innen kezdve a zsidók minden esztendőben megülték a kiköltözés napját és *Húsvét*nek nevezték. Ekkor bárányt öltek és kovásztalan kenyeret ettek.

A zsidók húsvéti báránya előképe volt az Úr Jézusnak, az *Isten Bárányának*, aki elvette a világ bűneit. Benne sem törtek csontot a kereszten, csak a katona átdöfte szent oldalát és Szívét.

Tanulságok.

Fáraó keményszívű volt és megátalkodott a gonoszságban. De Isten nem hagyja a bűnt büntetlenül; tíz csapással sújtotta Fáraót és Egyiptomot. Hallgassunk tehát mindig Szent Pál apostol intésére: «*Ha az Úr szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveteket!*» (Zsid. 3, 7. 8.)

Mózes vacsorát rendelt annak emlékére, hogy a zsidó nép az egyiptomi szolgaságból megszabadult. Az Úr Jézus az *utolsó vacsorát* rendelte, hogy az embereket a megváltásra, vagyis a bűntől való megszabadulásra emlékeztesse. Az *utolsó vacsorát* a *szentmisében* ünnepeljük, amelyben mi is kovásztalan kenyeret használunk. (Katek. 227., 280—282.)

20. A zsidók a pusztában.

Mózes vezetésével elindultak a zsidók őshazájuk, az Igéret-földje felé. Isten mutatta nekik az utat egy *felhőoszloppal*, amely előttük járt és nappal sötét volt, éjjel pedig mint a tűz világított.

Már a *Vörös-tengerig* eljutottak, amikor rémülten vették észre, hogy Fáraó nagy hadsereggel nyomukban van. Fáraó ugyanis megbánta, hogy a zsidókat

A fáraó serege belevész a tengerbe.

elengedte. Mivel menekülni semerre sem lehetett, Mózes Istenhez fohászzkodott és vesszejével megütötte a tengert. Erre a víz *ketté vált*, úgy, hogy a zsidók száraz lábbal átmehettek rajta. Fáraó utánuk nyomult; de mikor a tenger közepére ért, Mózes ismét megütötte a tengert, mire a hullámok összecsapódtak és Fáraó egész népével vízbe fulladt.

A zsidók akkor tovább mentek és egy nagy *pusztaságba* jutottak, ahol sem vizet, sem eledelt nem találtak. Zugolódtak Mózes ellen, hogy miért vezette ki őket Egyiptomból. De Mózes imájára Isten megkönyörült rajtuk. *Mannát* adott nekik eledelül, amely égből szállott alá és a darához hasonlított. Mózes még kösziklából vizet is fakasztott. Így táplálta Isten negyven évig a zsidókat, míg csak az Igéret-földjére be nem mentek.

Az Igéret-földje nekünk katolikusoknak a *mennyeország*. Isten oda vezet bennünket, sokszor csodálatosan is. Utunkban táplál isteni mannával, az Oltáriszentséggel, amelyet a szentáldozásban ad nekünk.

Tanulságok.

A zsidók tapasztalhatták a kétségbeejtő helyzetben, hogy ahol *legnagyobb a szükség*, ott van legközelebb az Isten.

Fáraó és népe pusztulásából tanuljuk meg, hogy jaj annak az embernek, aki kezét Isten ellen meri fölemelni!

Az Úr Jézus mondotta: «*Én vagyok az élő kenyér, ki a mennyből szállottam alá*». (Ján. 6, 41.) (Katek. 25., 27., 35., 36., 280. kérd.)

21. Isten kihirdeti a tizparancsolatot.

Ötven nap mulva a kiköltözés után a zsidók a *Sinai-hegy*hez érkeztek. Itt nagy dolog történt velük:

Mózes hozza a két új kőtáblát.

Isten villámlás és mennydörgés között kihirdette a tízparancsolatot.

A nép azt mondta: «*Mindent megteszünk, amit Isten parancsol*». Mózes pedig áldozatot mutatott be Istennek. Az áldozati állat vérével meghintette a népet és azt mondta: «*Ez a szövetség vére — az Ószövetségé —, amelyet Isten kötött veletek*». Azután fölment Mózes a hegyre, ahol negyven napig bőjtölt és imádkozott; Isten pedig átadott neki két köztáblát, amelyre a tízparancsolat volt felírva.

Mikor Mózes lejött a hegyről, látta, hogy a zsidók a jó Isten helyett egy aranyborjút imádnak. Nagyon megharagudott rájuk, hogy ígéretükről olyan hamar megfélekedtek. Eldobta a két köztáblát, úgy hogy azok összetörték. Azután az aranyborjút összezúzta, a bálványimádók közül pedig háromezret kivégeztetett. A zsidók ekkor Istenhez tértek; Mózes pedig új köztáblákat kapott Istentől.

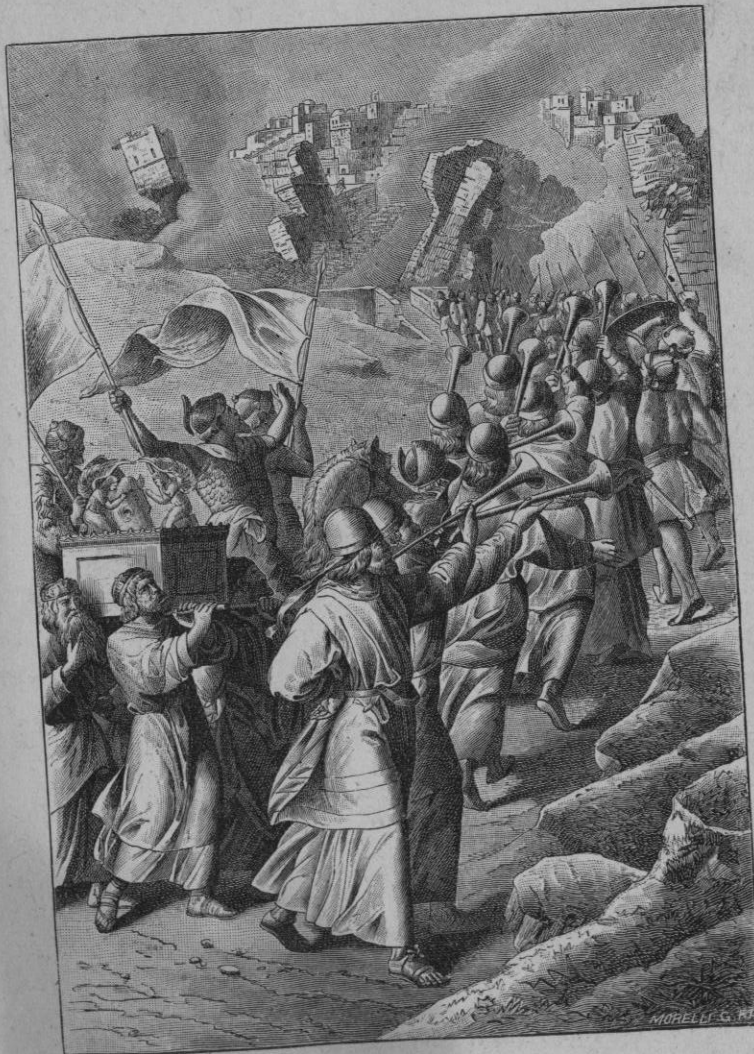
A tízparancsolat kihirdetésének napját a zsidók azután minden évben megülték és Pünkösödnek, vagyis «ötvenedik» napnak nevezték.

A tízparancsolat nekünk is szól. Az Úr Jézus nekünk is előírta és Pünkösödkor elküldötte a Szentlelket, hogy a tízparancsolatot megtarthassuk.

Tanulságok.

Nagy áldás az *isteni törvény* az emberekre; ha megtartják, boldogok lesznek itt a földön és a másvilágon. «*Ha az életre be akarsz menni, tartsd meg a parancsolatokat!*» mondotta az Úr Jézus. (Máté 19, 17.)

Isten villámlás és mennydörgés között hirdette ki a tízparancsolatot; azért, hogy azokat, Istentől félve, teljesítsük. Köztáblára írta fel őket azért, hogy róluk soha el ne feledkezzünk.

Jerikó falai leomlanak.

Mózes állatok vérével szentesítette az *Ószövetséget*, az Úr Jézus saját szent vérével szerezte az *Újszövetséget*. Az Ószövetség tehát *előképe* volt az Újszövetségnek.

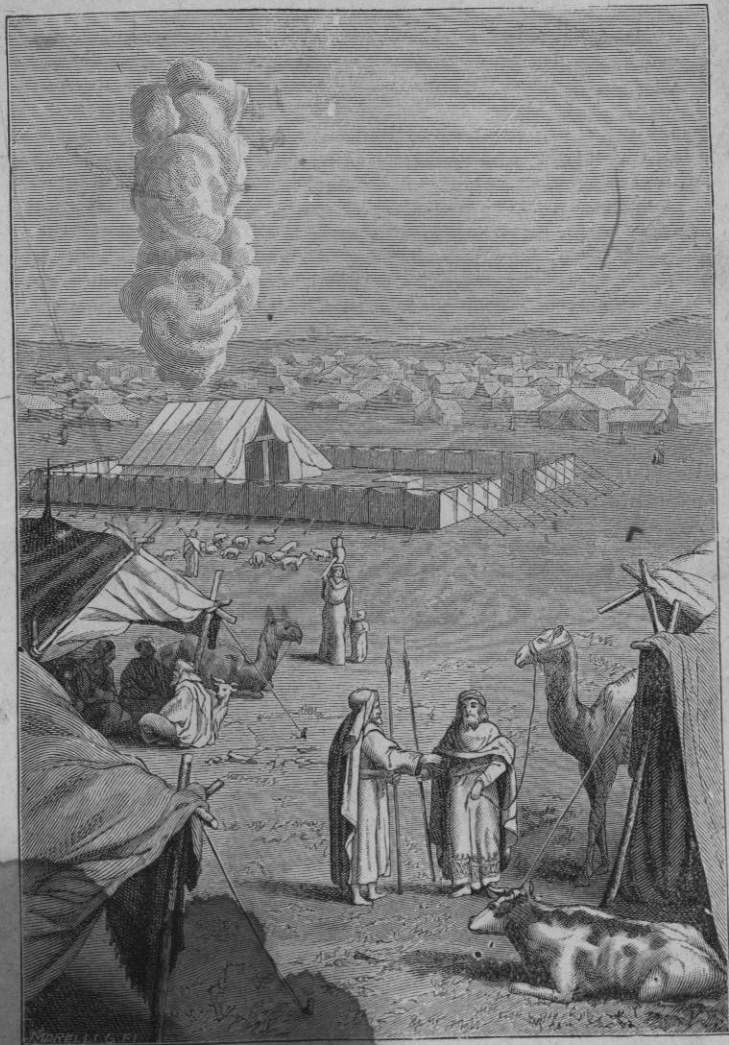
Pünkösdkor, amely húsvéttól ötvenedik napon van, mi keresztények a *Szentlélek Isten eljövetelét* ünnepeljük. (Katek. 133., 144., 145. kérd.)

22. A zsidók bemennek az Igéret-földjére.

A zsidók csak *negyven év* múlva és sok szenvedés után mehettek be az Igéret-földjére. Isten büntetése volt ez rajtuk, amiért sokszor elpártoltak Istentől. Sokan meghaltak már azok közül, akik Egyiptomból kijöttek. De Isten azt akarta, hogy ezek közül egy se lássa meg az Igéret-földjét, hanem új és erős nemzedék legyen az, amely elfoglalja az őshazát.

Meghalt maga Mózes is *120 éves* korában. Előbb még fölment a *Nébó-hegyére*, hogy legalább messziről megláthassa az Istentől ígért hazát. Az Úr maga temette el Mózes; a zsidó nép pedig 30 napig gyászolta legnagyobb fiát és törvényhozóját.

A zsidókat *Józsue* vezette be az Igéret-földjére. Józsue száraz lábbal átkelt a Jordán-folyón és *Jerikó* városához érkezett. A várost azonnal ostrom alá fogta. Majd pedig Isten parancsára hat napon át egyszer, a hetedikén hétszer *körmenetben* került meg a várost. Ekkor az egész nép nagyot kiáltott, mire Jerikó falai leomlottak és a zsidók csodálatosan elfoglalták a várost. Józsue nemsokára az egész országot is elfoglalta. Az Igéret-földje lett a zsidók hazája a Megváltó eljöveteléig. Ez a föld most Palesztina. Itt lakott Szűz Mária is édes szüleivel együtt, Názáret nevű városkában.

A zsidók tábora és a szentsátor.

Tanulságok.

Isten megígérte Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak, hogy «a tejjel-mézszel folyó» Kánaán földjét az ő nemzetiségüknek adja. Ime, most bementek a zsidók az Igéret-földre. Láthatjuk, mily *hű az Isten az ő ígéréteinek teljesítésében.*

Mózes nem láthatta meg az Igéret-földjét, ezen fölül élete is folytonos küzdelem volt a néppel és a viszontagságokkal. És Mózes mégsem csüggedt el, mert tudta, hogy Isten végtelen bölcseséggel intézi az emberek sorsát. *Ne csüggedjünk el* mi sem, még a legnagyobb bajokban sem; mert Isten mindig bölcsen cselekszik és tudja, mi válik a mi hasznunkra és lelkünk üdvösségére.

Mózes mint próféta és törvényhozó a Megváltónak volt *előképe*. Mózes írta meg a Szentírás öt első könyvét, vagyis mindazt, amit a Bibliában a világ teremtésétől Mózes haláláig tanultunk. (Katek. 23., 36., 69—72., 146. kérd.)

* 23. Az ószövetségi istentisztelet.

Isten megparancsolta Mózesnek, hogy készítessen egy nagy sátort és azt istentisztelet céljaira szentelje föl. Mózes megtette. Ez volt a *Szövetség-sátora*, amelynek három része volt: a *szentek-szentje*, a *szentély* és az *előcsarnok*.

A *szentek-szentjében* állott a *frigyszekrény*, egy aranyozott láda; ebben volt elhelyezve a két kötőábla, egy marék manna és Áron kivirágzott vesszeje, amellyel Isten Áront *főpappá* rendelte. A frigyszekrény tetején volt két *angyalszobor*, amelyet Mózes Isten parancsára készíttetett. A frigyszekrény volt a zsidóknak legszentebb és legnagyobb kincsük.

A *szentélyben* volt egy asztal a kovásztalan kenyér és a szentelt bor számára; továbbá egy füstölő-oltár hétágú arany gyertyafartóval.

A türelmes Jób.

Az *előcsarnokban*, vagyis a sátor udvarán, volt egy nagyobb köoltár, amelyen állatokat áldoztak föl; ez volt a véres-áldozatok oltára. Ilyenen áldozott már Noé és Ábrahám is.

A *papi hivatal* Lévi nemzetsége viselte. Isten maga rendelte Áront iőpappá és annak fiait *áldozópapokká*. Lévi nemzetségének többi tagjai alsóbbrendű papok voltak, akiket *levitáknak* neveztek. Istentiszteletnél a zsidó papok *díszes ruhákat* viseltek, amelyek némileg hasonlítottak a mai miseruhákhoz.— A papi hivatal most is isteni rendelésen alapszik. Az Úr Jézus tette meg az apostolokat papokká és püspökökké.

Tanulságok.

Isten maga parancsolta meg Mózesnek, hogy a frigszekerényre angyalszobrokat, kerubokat készíttessen. A *képek és szobrok tiszteletét* tehát Isten nemcsak nem tiltotta, hanem egyenesen megparancsolta. Ezért tiszteljük mi katolikusok az angyalok és szentek képeit és szobrait.

Áronnak főpappá rendelése azt példázza, hogy a *papi hivatal* Istentől származik. Ezért olyan szent és tiszteletreméltó a papi méltóság. Tiszteljük tehát a fölszentelt papokat és becsüljük meg őket szent hivataluk miatt! (Katek. 163., 164., 340., 342. kérd.)

* 24. A türelmes Jób.

Élt Mózes idejében egy *Jób* nevű jámbor férfi, akit Isten igen nagy vagyonnal és jó gyermekekkel áldott meg.

Isten egykor próbára akarta tenni Jóbot, azért egymás után *sok csapással* látogatta meg. Rablók jöttek és elhajtották marháit; megölték pásztorait;

juhai bennégtek a tűzben; háza összedült és minden gyermekét agyonütötte. Végül maga Jób is súlyos betegségbe esett; sebek borították el egész testét, úgy hogy az emberek elkerülték Jóbot és felesége is kifakadt ellene.

Az istenfélő Jób békével tűrte mindezt és megnyugodott Isten akaratan. Azt mondotta: «*Az Úr adta, az Úr elvette; amint az Úrnak tetszett, úgy történt; legyen áldott az Úr neve*». És azt is mondotta: «*Ha a jót elvettük Isten kezéből, miért ne vennők el a rosszat is?*» Így lett Jób példája a türelemnek és az Isten akaratan való megnyugvásnak.

Isten *megáldotta* Jóbot példás türelméért; visszaadta neki egészségét és jó gyermekeit; azonfölül kétannyi vagyont is adott neki. Jób csaknem 200 éves korában halt meg igen boldogan és megelégedetten.

Tanulságok.

Jób története azt mutatja, hogy ezen a világon senki sem mondhatja magát *igazán boldognak*. Legyen valaki akár milyen gazdag vagy egészséges, hirtelen jöhetnek reá csapások és percek alatt koldus vagy halálos beteg lehet; mert amit Isten ad, azt vissza is veheti tőlünk. Azért tehát senkise bízza el magát!

Azt is láthatjuk Jób történetéből, hogy Isten a *jámbor embereket* is megpróbálja. Az igazán jámbor ember azonban sohasem veszi el béketűrését és Istenben való erős hitét. (Katek. 36., 146., 149., 151., 239—241. kérd.)

IV. A BÍRÁK ÉS A KIRÁLYOK.

* 25. A bírák.

A *bírák* Istentől rendelt férfiak voltak, akik a zsidó népet több mint 300 évig kormányozták. Híres bírák voltak: *Gedeon*, *Sámson*, *Héli* és *Sámuel*.

■ *Gedeon* előbb földműves volt. Épen a búzáját csépelte, amikor Isten parancsát vette, hogy gyűjtsön sereget a filiszteusok ellen, akik betörték az országba. Gedeon 300 embert gyűjtött és éjjel megtámadta az ellenséget. De Gedeon nem kardot, hanem trombitát, fazekat és égő fáklyát adott a katonák kezébe. A nagy zajtól és a fáklyafénytől azután az ellenség úgy megijedt, hogy mind egy szálíg elfutott.

Sámson nagy erejéről volt híres, amely hosszú hajában rejtett. Sámson egy oroszlánt pusztá kezével széttépett, egy szamár állkapcsával pedig ezer embert agyonvert. Sámson a zsidó nép *nemzeti hőse* volt és az ország szabadítója.

■ *Héli* bíró és főpap volt egy személyben. Jámbor ember volt, de gonosz fiai voltak, akiknek Héli kellett volna megengedjen. Ezért el is vette Isten büntetését; fiai elesetek a csatában, Héli pedig a szomorú hírre szörnyet halt.

Sámuel bíró, főpap és próféta volt. Sámuel volt a zsidók utolsó bírása, mert Isten úgy rendelkezett, hogy ezután *királyok* uralkodjanak Zsidóországban. Sámuel mint főpap *Sault* kente föl királynak, akit azután meg is koronázott.

★

Sámuel fölkeni Dávidot.

A királyokat most is fölkenni és megkoronázni szokás. Nálunk Magyarországon is.

Tanulságok.

Gedeon és Sámson példája azt mutatja, hogy Isten sokszor *csékély eszközökkel* is nagy dolgokat visz véghez, amivel megmutatja isteni erejét és hatalmát.

Héli esete arra tanít, hogy jaj annak a *szülőknek*, aki gyermeke rosszaságát elnézi. De jaj annak a *gyermeknek* is, aki szüleinek intéseire nem hallgat.

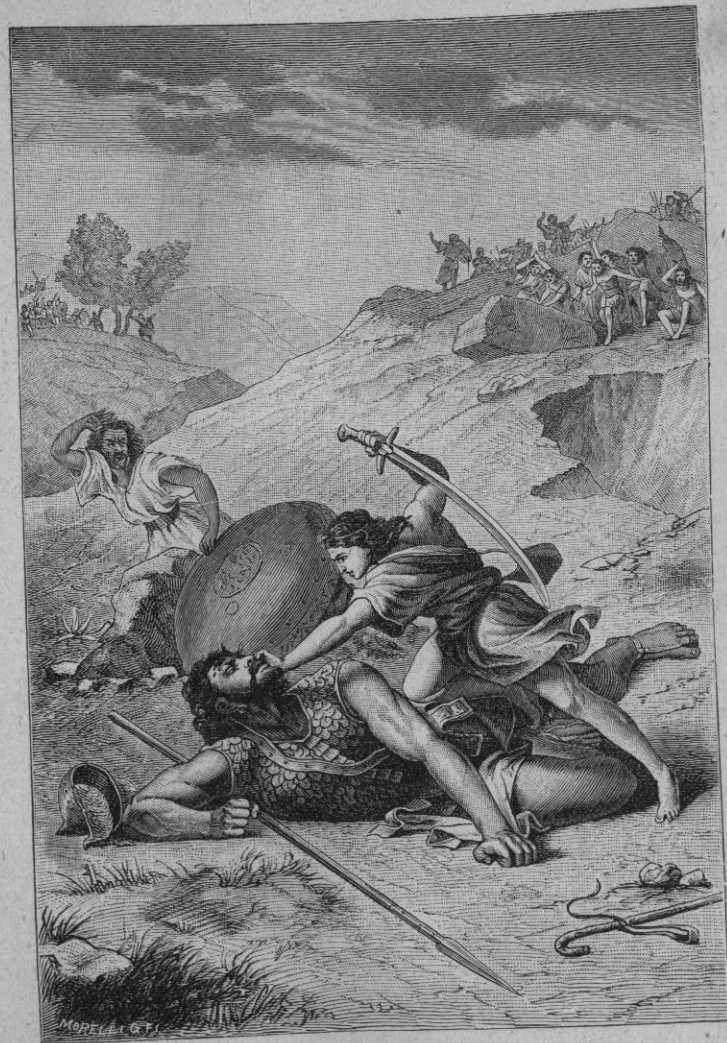
Sámuel történetéből azt tanuljuk meg, hogy a *királyok* Istentől vannak és *Isten kegyelméből* uralkodnak. A király iránt tehát mindig köteles hűséggel és alattvalói tisztelettel kell lennünk. A király személye szent és sérthetetlen; és jaj annak, aki kezét törvénytelen királya ellen fölemeli. (Katek. 22., 176—182. kérd.).

26. Dávid legyőzi Góliátot.

A zsidók és filiszteusok között háború tört ki. A filiszteusok táborában volt egy *Góliát* nevű óriás, aki egészen páncélba volt öltözve. Ez nap-nap után gúnyolódva szólította fel a zsidókat, hogy álljanak ki vele páros viadalra. De az óriással senkinek sem volt kedve megmérkőzni,

Egyik napon *Dávid*, egy betlehemi pásztorfiú, élelmet vitt a táborba katona bátyjainak. Mikor meghallotta Góliát kihívását, elhatározta, hogy fölmege a királyhoz és engedélyt kér tőle, hogy Góliáttal megvívhasson. Saul király megadta Dávidnak az engedélyt.

Dávid nem vitt magával kardot; csak pásztorbotját és parittyáját vitte magával és tarisznyájába öt sima követ tett a patakból. Mikor Góliát meg-

Dávid legyőzi Góliátot.

látta Dávidot, így szólt hozzá: «*Talán eb^v vagyok én, hogy boddal jössz ellenem?*» Dávid azt mondotta, hogy ő Isten nevében megy ellene. És mindjárt követ tett a parittyába és azzal Góliátot homlokon sujtotta. Góliát megszédült és elesett. Dávid pedig odaszaladt, kihúzta Góliát kardját és fejét levágta. Mikor a filiszteusok ezt látták, mind megfutamodtak.

Dávid ezen hőstettével annyira híressé lett, hogy az egész országban mindenki, még az aszszonyok is, *Dávid győzelmét* énekelték.

Igy alázta meg Isten Góliátot és magasztalta fel a szelid Dávidot.

Tanulságok.

Dávid és Góliát történetéből az a tanulság, hogy Isten a *kevélyeket* megalázza és a benne bízókat el nem hagyja. A Szentírás mondja: «*Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázasoknak pedig kegyelmet ad*». (Jak. 4, 6.)

Dávid szegény pásztorfiú volt, de hőstettéért az egész ország dicsérte. Dávid ezt *okosságának, bátorságának* és *Istenbe vetett hitének* köszönhette. Jegyezzük meg, hogy Isten a szegény, de jámbor és törekvő gyermeket a gazdagok gyermekeinek is föléje emelheti. (Katek. 226., 242. kérd.)

27. Dávid király.

Saul király után *Dávid* lett a zsidók királya. Dávid a zsidók legnagyobb királya volt, aki Zsidóországot gazdaggá és hatalmassá tette.

Dávid király *Jeruzsálemet* tette az ország fővárosává, ahol pompás királyi palotát építtetett. A *Sion*-hegyén pedig templomul sátrat készíttetett arany-
szövetből és ide hozatta a frigyszekrényt ünnepi

Dávid király.

körmenetben. A sátor fölszentelésén ő maga is részt vett és hárfát pengetve énekelt.

Dávid istenfelő király volt. *Vallásosságáról* tanuskodnak azok a szent énekek, amelyeket Isten dicsőítésére írt. Ezeket az énekeket *zsoltároknak* nevezük és ma is énekeljük. Összesen 150 zsoltár van.

Dávid király *próféta* is volt. A Megváltóról azt jövendölte, hogy átlukgatják kezeit és lábait és köntösére sorsot vetnek. Még azt is mondotta Jézusról: «*Te pap vagy mindörökké Melkizedek rendje szerint*». Vagyis, hogy az Úr Jézus kenyér és bor színe alatt fog áldozatot rendelni.

Isten megáldotta Dávid királyt, mert az ő családjából származott a *Megváltó*.

Tanulságok.

Dávid király boldog volt, ha Istent szent *énekekkel* dicsérhette. Szeressük mi is a szenténeket és legyünk buzgók az éneklésben. Aki szépen és szívből énekel, az kétszeresen imádkozik.

Dávid király az ő nagy méltóságában is *alázatos és buzgó* maradt. Népét Isten törvényei szerint kormányozta és mindent megtett, csak hogy Isten dicsőségét és az istentisztelet fényét emelje. Tanuljuk meg az ő példájából, hogy Isten házának ékesítésére és *Isten dicsőségére* mi is szívesen áldozunk. (Katek. 1., 146., 153., 238—241. kérd.).

28. Salamon király.

Dávid király halála után fia, *Salamon* uralkodott. Salamon király bölcseséget és nagy vagyont örökölt atyjától és ő mind a kettőt Isten dicsőségére és népének javára fordította.

Bölcsességének szép jelét adta, amikor két asszony ment hozzá ítéletet kérni. Egy házban lakott mind a

Salamon bölcs ítélete.

kettő és mindegyiknek kis gyermeke született. De éjjel meghalt az egyik gyermek és most mindegyik asszony magának tulajdonította az élő gyermeket. Salamon király úgy ítélte, hogy vágják kétfelé karddal az élő gyermeket; legyen fele az egyik asszonyé, fele pedig a másiké. Jól tudta a király, hogy az igazi anya ezt nem fogja megengedni; amint hogy nem is engedte meg.

Salamon király Jeruzsálemben nagy *templomot* építtetett. A templom olyan nagy és szép volt, hogy messzi földről jártak csodájára. Márványból és cédrusfából készült és 180 ezer ember hét esztendeig dolgozott rajta. Belseje színarany volt és *angyalok szobrai* díszítették.

Salamon híres templomát ma is emlegetik a zsidók. De különösen megsiratták templomukat akkor, mikor *Titusz* római hadvezér földig lerombolta; amint az Úr Jézus megjövendölte, hogy «kö kövön nem marad belőle»; büntetésül azért, hogy a zsidók az Úr Jézust, mint az ígért Megváltót, nem akarták befogadni.

Tanulságok.

Salamon király életéből megtanulhatjuk, hogy igazán bölcsé és holdoggá egyedül *Isten félelme* teszi az embert. Azért mondja a Szentírás: «*Keressétek először Isten országát és az ő igazságát: és a többiek mind hozzáadatnak nektek.*» (Máté 6, 33.)

Megtanulhatjuk azt is, hogy a böles és értelmes ember nagy hasznára van embertársainak; mert bölcsen ítél minden dologban és vagyónát is okosan tudja felhasználni. «*Jobb a bölcsesség az erőnél és az okos férfi az erősnél*», mondja a Bölcsesség Könyve. (6, 1.)

Salamon királytól megtanulhatjuk még azt is, hogy sze-

ressük a szép templomot és annak díszítésére és ékesítésére minden áldozatot meghozzunk. Mert *a templom Isten háza és a mennyország kapuja.* (Katek. 242. kérd.)

* 29. A zsidó nép meghasonlása; a babiloni fogság.

Salamon király halála után két részre szakadt Zsidóország. Egyik rész a törvényes király, *Roboám* mellé állott és megalapította *Júda országát*. A másik rész, jobb királyt akart és megválasztotta *Jeroboámot*, aki megalapította *Izrael országát*.

A kettészakadásnak az lett a következménye, hogy az ország népe egymás ellensége lett. Sőt Isten parancsolatairól is megfélemltek; gonoszak és hitetlenek is lettek. A prófétákra, akiket Isten küldött hozzájuk, nem hallgattak és meg nem tértek. Ezért azután rájuk szállott az Isten büntetése.

Szalmanaszár asszír király elfoglalta Izrael országát és a zsidó nép nagyobb részét királyával együtt fogságba vitte *Assziriába*. Nemsokára ezután eljött *Nabukodonozor* babiloni király és elfoglalta Júda országát. Nabukodonozor fölgyújtotta Jeruzsálemet Salamon templomával együtt és a királyt a néppel együtt fogságba hurcolta. Ez volt a *babiloni fogság*, amely 70 évig tartott, amint azt Jeremiás próféta megjövendölte.

Igy kellett a zsidóknak a fogságban és idegen földön megtanulniok, hogy a jó Isten nélkül nem lehet boldogulni.

Tanulságok.

Eztörténet arra tanít, hogy a *törvényes király* elleni lázadás sohasem hoz jót. A forradalmakat a népek mindig

megkeserültek, mert azok nyomorúságot és bajokat hoztak az országra.

Láthatjuk azt is, hogy a *gonoszság és hitetlenség* nemcsak egyes embereket és családokat, hanem egész országokat is romlásba és végpusztulásba dönt. Azért ne hallgassunk azokra, akik *Isten, király és haza* ellen beszélnek és lázítanak. Mert minden ország talpköve a tiszta erkölcs és a törvényes rend, amely, ha megdől, vele együtt dől az ország is. Maga az Úr Jézus mondta: «*Minden magálan meghasonlott ország elpusztul*». (Lukács 11, 17.) (Katek. 24., 25., 154—157., 181., 182. kérd.)

V. A PRÓFÉTÁK KORA.

30. A próféták.

A *próféták* szent emberek voltak, akiket Isten küldött azért, hogy a bűnbánatot hirdessék és az embereket a Megváltó eljövetelére előkészítsék. A próféták a Megváltóról sokat jövendöltek és sok csodát is tettek.

Próféták voltak *Mózes, Dávid* király és *Sámuel*. De a legtöbb próféta mégis Salamon király halála után élt, amikor legnagyobb volt a bálványimádás. A próféták közül többen szent könyveket is írtak, így: *Izaiás, Jeremiás, Ezekiel* és *Dániel*; ezt a négyet *nagy* prófétának is nevezzük. Híresek voltak még *Illés, Elizeus* és *Jónás* próféta. De volt még más *tizenkét* próféta is.

Izaiás próféta megjövendölte, hogy a Megváltó Dávid király családjából származik, a boldogságos Szüztől születik, a keresztfán hal meg és «sírja dicőséges lesz». — *Mikeás* próféta azt jövendölte, hogy a Megváltó *Bethlehemben* fog születni. — Úgy

ezek a jövendölések, mint a többi próféták jövendölései az Úr Jézusban mind beteljesedtek; az Úr Jézus tehát a megígért *Megváltó*.

Tanulságok.

A *jövendölés* Isten rendkívüli adománya. Egyedül Isten mindentudó, ember magától nem tudhatja a jövő titkát. Isten azonban a jövendömondás tehetségét nem adja közönséges embereknek, hanem csak nagy szenteknek és azoknak is csak ritkán. Bűn tehát hinni a kártyavetésben, jóslásban, álmokönyvben stb.

A próféták jövendölései a *Megváltóról szóltak*. Rendkívüli módon tartotta fenn Isten az emberek között a Megváltóban való hitet és reményt. Ebből láthatjuk Isten nagy *jóságát*, hogy nem engedte az egész világot pogányságba süllyedni és elveszni. (Adventi énekek.) (Katek. 21., 27., 59., 60., 156. kérd.)

31. Illés próféta.

Illés próféta a zsidók leggonoszabb királyának idejében élt. Isten azzal büntette meg a gonosz királyt, hogy országára *három évig* nem adott esőt. A nagy szárazság idején Illés a *Karit-patak* mellett egy barlangban lakott, ahol Isten csodálatos módon táplálta; hollók vittek neki naponkint ennivalót.

Mikor a patak kiszáradt, Illés bement a városba. Itt egy szegény özvegyasszonynál lakott, akinek *olaját és lisztjét* úgy megszaportotta, hogy azok soha ki nem fogytak. Mikor pedig meghalt az özvegyasszony fia, azt halottaiból *életre támasztotta*.

A szárazság negyedik évében fölment Illés a *Kármel-hegyére*, hogy áldozatot mutasson be Istennek. Felszólította a pogány papokat, hogy ők is mutassanak be áldozatot, amit azok meg is tettek. És akkor mindnyájan imádkoztak, hogy Isten tüzet

adjon az áldozatra. A tűz azonban csupán Illés oltárára szállott. Ebből megértették a pogányok, hogy Illés Istene az igaz Isten, azért a király az egész néppel együtt megtért. — Nemsokára pedig *felhő* jött

Illés próféta.

a tenger felől és nagy eső lett belőle. Ezzel Isten megkönyörült a bűnbánó népen.

Illés próféta nem halt meg, hanem Isten *tüzes szekéren* égbe vitte. Csodatevő hatalma *Elizeus* prófétára szállott,

Tánulságok.

Ebben a történetben is szemlélhetjük, hogy Isten a jókat megjutalmazza, a rosszakat pedig megbünteti, amint megérdemlik; Isten *végtelenül igazságos*.

Az özvegyek és árvák iránt legyünk *jószívűek*, mint Illés próféta volt és amennyire tőlünk telik, segítségünk rajtuk. Isten megadja majd a mi jutalmunkat is.

Jónás próféta.

Illés prófétát fölvette magához az Isten. Ez azt mutatja, hogy Illés *szent* ember volt. De mutatja azt is, hogy az *igazak halála* nem egyéb, mint elköltözés a földről Istenhez. (Katek. 25., 120—122., 143., 158., 159. kérd.)

32. Jónás próféta.

Isten *Jónás* prófétát *Ninive* városába küldötte, hogy a város gonosz lakóit megtérítse. De Jónás félt a nehéz megbizástól, azért nem ment Ninivébe, hanem hajóra ült és el akart menekülni.

Karácsonyi S.: Kis biblia. (1927.)

A tengeren azonban egyszerre olyan vihar támadt, hogy a hajó majdnem elmerült. A hajósok megremültek és Istenhez kiáltottak. Hogy pedig megtudják, ki az oka a viharnak, *sorsot vetettek*. A sors Jónásra esett, aki megvallotta, hogy Isten elől akart elmenekülni. Kérte tehát a hajósokat, hogy vessék őt a tengerbe. A hajósok ezt meg is tették és a vihar azonnal lecsendesedett. Isten pedig egy *nagy halat* rendelt oda, amely Jónás prófétát elnyelte.

Jónás három napig volt a hal gyomrában, ahol Istenhez fohászzkodott. És a hal Jónást harmadnapon a partra sértetlenül kitette. Jónás most már elment Ninivébe és bünbánatot hirdetett. És szava olyan eredményes volt, hogy az egész város Istenhez tért és *hamut* hintett a fejére.

Miként Jónás a hal gyomrában, úgy az Úr Jézus is három napig volt a sírban. És harmadnap onnan dicsőségesen feltámadott.

Tanulságok.

Jónás próféta esetéből tanuljuk meg, hogy Isten *mindenütt jelen van* és előle sehol el nem futhatunk. Kötelességeinket tehát teljesítsük hűségesen, mert csak így számíthatunk az Isten segítségére.

Jónás *őszintesége*, amellyel bűnét megvallotta és a büntetést maga kérte, minden dicséretet megérdemel. Legyünk mi is őszinték mindenkor, de főleg a szentgyónásban, akkor Isten nekünk is meg fog bocsátani.

A *hamu* a bünbánat jele. Azért hinti fejünkre *hamvazószerdán* az Anyaszentegyház, hogy a bünbánatra figyelmeztessen. Azért használja ádventben, nagyböjtben a hamuszínre emlékeztető *violaszínű* miseruhákat. (Katek. 19., 25., 26., 215., 216., 319. kérd.)

A Szentcsalád Názáretben.

és emberek előtt. Mint jó gyermek, *engedelmes* volt édesanyjának és nevelőatyjának és sok örömet szerzett nekik.

Jézus 30 éves koráig maradt Názáretben. Imádság és munka között töltötte *ifjúságát*. Szent József ácsmester volt és Jézus a műhelyben segédkezett neki. Szűz Mária font és a háztartásról gondoskodott. Munkájukat imádsággal kezdték és végezték. Szegénységben éltek, de mindig boldogok és *megelégedettek* voltak.

Vallásuk törvényeit pontosan megtartották; egymás iránt szeretettel viselkedtek. Szent nyugalom és békesség honolt a *názáreti szent házban*. Ezért lett a Szentcsalád élete minden keresztény családnak legszebb példaképe.

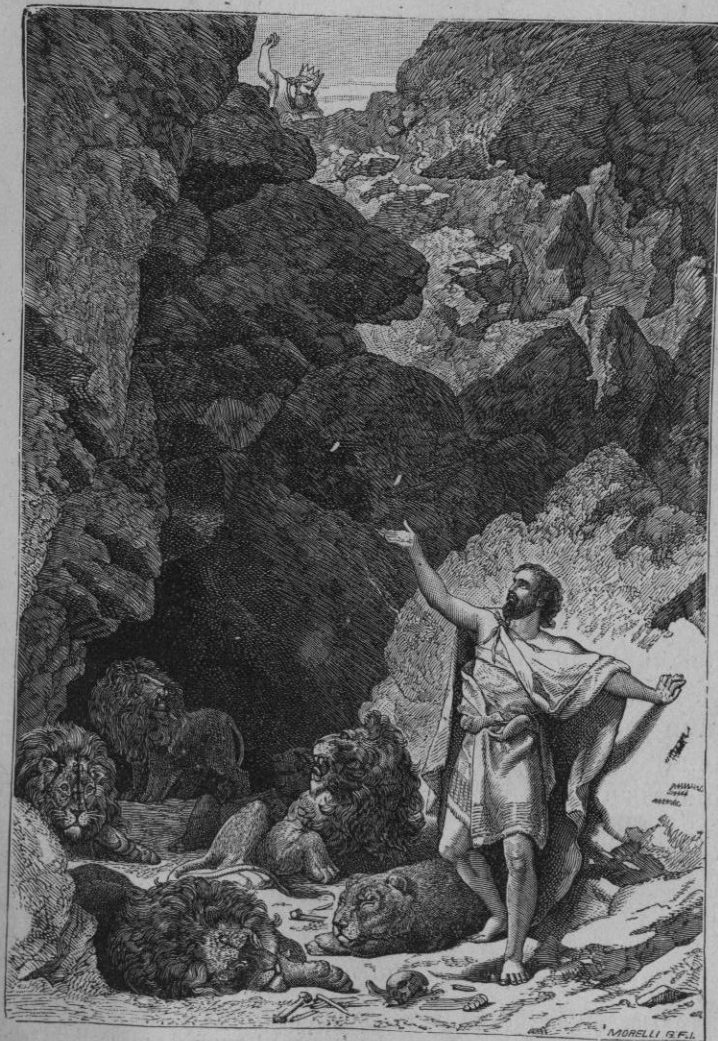
Mikor elérkezett *Szent József halála órája*, az Úr Jézus és Szűz Mária fogták fel tiszta lelkét. Azóta lett Szent József a haldoklók pártfogója.

Tanulságok.

Názáret egyike a világ leghentebb városainak. Itt lakott a Bold. Szűz, itt történt az angyali üdvözet, itt lett testté az Ige és a város minden rögét a Szentcsalád léptei szentelték meg. Itt tartózkodott az Isten Fia 30 éves koráig a világtól elvonultan, míg el nem érkezett az idő, hogy nyilvánosan fellépjen és végrehajtsa az emberiség megváltásának művét.

Az Anyaszentegyház a *Szentcsaládot* állítja követendő példaképül minden katolikus család elé. Mert Szent Józseftől lehet tanulni szent életet, megelégedést és munkaszeretetet; a Bold. Szűztől lehet tanulni lelki erősséget, alázatosságot és édesanyjai jóságot; a gyermek Jézustól pedig igazi szeretetet és engedelmisséget az édes szülők iránt.

Szent József az *Anyaszentegyház Védőszentje* és a hal-

Dániel az oroszlánok között.

33. Dániel próféta.

Nabukodonozor király a babiloni fogságba vitt zsidók közül kiválasztott néhány okos ifjút és udvari szolgálatra rendelte őket. Ezen ifjak között volt *Dániel* próféta is három barátjával együtt.

Egyszer a király megparancsolta, hogy mindenki egy nagy *bálványszobrot* imádjon Isten helyett. Mivel Dániel és barátai ezt nem tették, a király a három ifjút *tüzes kemencébe* vettette. Az ifjaknak azonban csodálatos módon semmi bajuk sem történt; a kemencében a lángok között föl-alá jártak és énekeltek.

A babiloniak egy *nagy kígyót* is imádtak Isten gyanánt. Dániel meg akarta mutatni, hogy a kígyó nem lehet Isten. Azért szurokból pogácsát készített és azt a kígyó elé dobta. A kígyó megette a mérget és felpuffadt tőle.

A pogányok megharagudtak Dánielre, hogy isteneiket elpusztítja; azért *oroszlánok* közé vetették. De Isten megsegítette Dánielt, mert az oroszlánok nem bántották, hanem inkább lábaihoz simultak. Isten ezzel meg akarta mutatni, hogy nem a bálványimádás az igaz vallás, hanem egyedül csak az Ő tisztelete és imádása.

Dániel mint próféta megjövendölte *az időt*, amelyben a Megváltónak születnie kellett.

Tanulságok.

Dánielt és három társát semmi sem tudta Istentől eltántorítani, még a tüzes kemence sem. Legyünk mi is *hitünk-höz hűek* és a *jóban állhatatosak*; a jó Isten megvéd minket is.

★

Tóbiás megkeni a halepével vak atyjának szemeit.

★

Milyen szánalomra méltók a szegény pogányok! Kígyót imádnak Isten helyett! Hála a jó Istennek, hogy mi katolikus keresztények vagyunk és az *igaz hit* világosságában járunk.

Dániel kiszabadult az oroszánok verméből minden sérelem nélkül; mi, ha *rossz pajtások* közé keveredünk, szintén oroszánok vermébe esünk, de kérdés, hogy ki tudunk-e onnét szabadulni lelkünknek sérelme nélkül?! Kerüljük tehát a gonosz pajtásokat! (Katek. 11—13., 146., 157., 242. kérd.)

34. Az istenfélő Tóbiás.

Tóbiás istenfélő ember volt. A többi zsidóval együtt ő is fogságba került, de előbbi jámborságát a fogságban is megőrizte. Fogolytársait vigasztalta, az inségeseket segítette, a halottakat eltemette.

Tóbiást idővel nagy szerencsétlenség érte, mert szemevilágát elvesztette. Vakságában annyira elszegényedett, hogy felesége fonással kereste mindennapi kenyerüket. De Tóbiás azért *nem zúgolódott*; a legnagyobb békével tűrte Isten látogatását.

Amikor Tóbiás még gazdag volt, pénzt adott kölcsön egyik rokonának. Most, hogy szüksége volt a pénzre, elküldötte fiát, az *ifjú Tóbiást*, hogy a kölcsönadott pénzt megkérje. Tóbiáshoz utitársul egy ifjú csatlakozott. Az öreg Tóbiás megáldotta őket és úgy bocsátotta őket útnak.

Az ifjú Tóbiás útközben a *Tigris*-folyóban egy nagy halat fogott. Utitársa tanácsára kivette a *hal epéjét* és mint orvosságot eltette. Miután pedig dolgukat elvégezték, hazaindultak. Otthon az ifjú Tóbiás, utitársa tanácsára, megkente a hal epéjével atyja szemét és az azonnal látott. Az utitárs ekkor kijelentette, hogy ő *Ráfael*, az Úr angyala és eltűnt sze-

meik elől. Akkor az egész család leborult és imádták az Istent.

Igy jutalmazta meg Isten Tóbiás türelmét és nagy irgalmasságát. Angyalt küldött az égből fiának segítségére. Nekünk is *örzőangyalt* adott a jó Isten, hogy vigyázzon mireánk.

Tanulságok.

Az öreg Tóbiás arra adott példát, hogyan kell *felebarátainkat* szeretnünk; egész élete az *irgalmasság cselekedeteinek* gyakorlásában telt el. Meg is áldotta érte a jó Isten.

Az ifjú Tóbiástól pedig azt tanuljuk meg, hogy *engedelmes, jó gyermekek* legyünk, akik hajtanak szüleik szavára és azonnal mennek oda, ahova küldik őket. Ha pedig előre-gesznek a szülők, vagy valami betegség éri őket, ápolgatják szeretettel, gyógyítgatják és vigasztalják őket.

Ráfael főangyal megjelenése nyilván mutatja, hogy vannak *örzőangyalok*, akiket Isten arra rendelt, hogy mireánk vigyázzanak. Hallgassunk tehát mi is, mint az ifjú Tóbiás, örzőangyalunk szavára. (Katek. 41., 42., 143., 178. kérd.)

VI. VÉGSŐ KÜZDELMEK.

35. Judit asszony és Eszter királyné.

Isten úgy akarta, hogy a zsidó népnek sokat kellett küzdenie hitéért és Istenéért. Ezekben a küzdelmekben voltak a zsidóknak nagy nemzeti hőseik. Ilyenek voltak Judit, Eszter és a hős Makabeusok. Judit a próféták korában élt, Eszter pedig a babiloni fogság idejében.

Történt, hogy *Holofernesz* pogány hadvezér ost-

rom alá fogta *Betúlia* városát. A vízhiány miatt nagy lett a városban az inség és a lakosság már át akarta adni a várost az ellenségnek. De *Judit*, egy gazdag és jámbor özvegyasszony a várost megmentette. Ez úgy történt, hogy *Judit* asszony Isten segítségével bízva bement a fővezér táborába. Holofernesz szívesen fogadta és meg is vendégelte őt. *Judit* azonban csak arra várt, hogy a fővezér az italtól lerészegedjék. Ekkor odament hozzá, kihuzta a kardját és a fővezér fejét levágta. A levágott fejet azután a város falain fölmutatta, amire az ellenség megfutamodott.

Eszter jó erkölcsű, árva zsidó leány volt, akit erényei miatt *Ahaszvér*, perzsa király elvett feleségül. *Eszter* mint királyné is megmaradt egyszerű és jámbor asszonynak. Egyedüli gondját az képezte, hogy a zsidókon és hazáján segíthessen. Egyszer a király megparancsolta, hogy a zsidókat mind le kell mészárolni. Nagy jajgatás támadt emiatt a zsidók között. De *Eszter* oltalmába vette őket. Bement a királyhoz és addig könyörgött neki, míg a zsidóknak meg nem kegyelmezett. És így *Eszter* királyné a zsidó nemzetet megmentette.

A bátor *Judit* és a jámbor *Eszter* a Bold. Szűznek előképei. *Szűz Mária* is szüntelen közbenjár érettünk Istennél és sok kegyelmet szerez nekünk.

Tanulságok.

Eszter szegény leány volt, de szépsége és erényei miatt királyné lett belőle. A Bold. Szűz is szegény volt, de lelkének szépsége és tündöklő erényei miatt a *menyország királynéja* lett. — Tiszteljük tehát és szeressük a Bold. Szűz Máriát, úgy is, mint *Magyarországnak*, édes hazánknak *Védőasszonyát!* (Katek. 158 — 162., 242. kérd.)

Eszter királyné a király előtt.

36. A hős Makabeusok.

Hetven év múlva visszavezette Isten a zsidókat a babiloni fogságból atyáik földjére, Palesztinába. Visszatérésük után a zsidók újraépítették a jeruzsálemi templomot és egy ideig békekességben éltek az egy igaz Isten tiszteletében.

De Zsidóország történetének utolsó 200 éve a *vértanúság kora* volt. Az ország pogány királyok hatalmába került, akik a zsidókat hitük miatt kegyetlenül üldözték. Voltak sokan a zsidók között, akik meghaltak inkább, de hitüket meg nem tagadták. Így adtak nekünk keresztényeknek jó példát.

Ilyen volt a *hét Makabeus* testvér is, akiket szörnyű módon végeztek ki. Kivágták a nyelvüket, lehúzták a bőrüket és tüzes rostélyon megsütötték őket. A legkisebb fiút, aki a testvérek között utoljára maradt, édesanyja a *föltámadás* reményével bátorította; míg végül maga az anya is vértanuhalált szenvedett.

Végre *Makabeus Júdás*, a hős zsidó vezér, sereget gyűjtött, hogy hitét és hazáját megmentse. Több csatában meg is verte az ellenséget és egy időre békekesség lett. Történt egyik csatában, hogy a zsidók közül sokan elestek. Júdás akkor *12 ezer gíra ezüstöt* gyűjtött és elküldötte Jeruzsálembe a papoknak, hogy az elhunytakért *áldozatot* mutassanak be Istennek. Mert: *«Szent és üdvösséges gondolat a halottakért imádkozni, hogy bűneiktől feloldoztassanak»* (2. Mak. 12, 46).

Azért szoktunk mi is a megholtakért imádkozni és érettük szentmise-áldozatot bemutatni.

Tanulságok.

A Makabeusok története arra tanít, hogy szent *hitünk-höz* és *hazánkhoz* rendületlen hűséggel ragaszkodjunk és készek legyünk a hitért és hazáért minden áldozatot meghozni.

A Makabeusok könyve szépen igazolja katolikus hitünknek azon igazságát, hogy *van tisztítóhely* és hogy a szentvédő lelkeken imádsággal és áldozattal segíthetünk. Ezt bizonyítja Szent Máté evangéliuma is (18, 34. 35.), továbbá Szent Pál apostol levele a korintusiakhoz (1. Kor. 3, 15.) és a Szentírásnak számos helye. Imádkozunk tehát a meghalt hivekért és segítsünk rajtuk szentmise-áldozattal! (Katek. 10., 11., 128., 129., 136., 242. kérd. Biblia, Újszöv. A gonosz szolga. 8. példb.)

37. A világ várja a Megváltót.

Makabeus Júdás halála után egy ideig még zsidó királyok uralkodtak Jeruzsálemben. De a zsidó nép csakhamar meghasonlott egymás között és a hatalmas római császár könnyű szerrel vette el tőlük az országot. Zsidóország királya ekkor *Heródes* lett, aki nem volt zsidó, hanem idegen. Így tehát *elvéteztett a fejedelmi pálcá Júdától* és eljött az idő, amelyben a *Megváltónak* meg kellett születnie.

A jámborabb zsidók várták is már a *Messiaszt*. De várta a Szabadítót az egész világ; mert bűn és nyomor uralkodott a földön. A zsidók már nem féltek az Istentől; a pogányok pedig irtózatos bűnökben éltek. Isteneket alkottak maguknak és bálványisten képében tisztelték a lopást, bosszúállást, paráznaságot és a többi nagy bűnöket. A rómaiaknak *sok ezer* hamis istenük volt, akiknek tiszteletére nemcsak állatokat, hanem néha embereket is áldoztak.

És az oltárt ittasan körülzáncolták, mert azt hitték, hogy így kell tisztelni az Istent.

Ilyen volt a világ *négyezer év* mulva az ember teremtése után. A jó Isten is megelégette e szörnyűséges állapotokat és amint a Paradicsomban megigérté, *elküldötte Szent Fiát*, hogy az embereket a bűntől megváltsa és üdvözítse.

Tanulságok.

A tanultakból láthatjuk, hogy az *egész Ószövetség* nem más mint *előkészítés* a Megváltó eljövetelére. Az első bibliai történettől kezdve észrevehettük a jó Isten irányító kezét, amely vezette az embereket ezernyi küzdelmek és bajok között egy felsőbb, magasztos cél, a megigért *Megváltó* felé, aki nemcsak egy népnek, hanem az *egész világnak* üdvözítője lett.

Alázatos és hálás szívvel mondjunk köszönetet a mindenható Istennek, aki *úgy szerette a világot, hogy egy-szülött Fiát adta érte, hogy mindaz, aki őbenne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen»* (Ján. 3, 16.). (Katek. 27., 58—60. kérd.).

Gábor angyal Zakariásnál.

ÚJSZÖVETSÉG.

(Az Úr Jézus élete és tanítása.)

I. A MEGVÁLTÓ SZÜLETÉSÉNEK ELŐZMÉNYEI.

1. A Megváltó előhírnöke, Keresztelő Szent János.

Izaiás próféta megjövendölte, hogy a Megváltót előhírnök előzi meg. Ez az előhírnök Keresztelő Szent János volt, akinek születése így történt:

Heródes király idejében élt Zsidóországban egy szentéletű házaspár: *Zakariás* és *Erzsébet*. Mind a ketten öregek voltak és buzgón szolgáltak Istennek.

Zakariás, aki zsidó pap volt, egy alkalommal áldozatot akart bemutatni Istennek. De amikor be-
ment a templomba, megjelent neki az Úr angyala és tudtára adta, hogy fia születik, akinek *János* lesz a neve. Ez nagy lesz Isten előtt, mert ő fogja a *Megváltó útját* előkészíteni.

Zakariás nem akart hinni az angyalnak; amiért Isten *némasággal* büntette meg. Nem is tudta tovább folytatni az áldozatot. És csak akkor oldódott meg a nyelve, amikor fia már megszületett.

Az Úr angyala megjelen Máriánál.

a Fiú-Isten emberré lett. Azért hajtunk térdet vagy verjük mellünket, valahányszor az Úrangyala-imádságban a megtestesülést említjük.

Nemsokára Szent Józsefnek is megjelent álmában az angyal és tudtára adta, hogy Jézus lesz a világ *Megváltója* és hogy a Megváltónak ő lesz a *nevelőatyja*.

Az angyali üdvözlés emlékét *Gyümölcsoltó Boldogasszony* napján (március 25-én) ünnepeljük.

Tanulságok.

Izaiás próféta jövendölése szerint a Megváltónak egy *szűztől* kellett születnie; ez most beteljesedett, mert a Megváltó édesanyja a *Boldogságos Szűz Mária* volt. Jézus az Isten Fia, aki a *Szentlélek* ereje által lett emberré; született Szűz Máriától, aki az *Isten anyja*.

Isten azért választotta a Bold. Szűz Máriát fia édesanyjának, mert ő volt a *legszentebb* teremtmény; benne árnyéka sem volt a bűnnek. Ő a *Szeplőtelen Fogantatás*, akit Isten különös kegyelme megóvott az áteredő büntől. Ezért *tiszteljük* mi katolikusok Isten után elsősorban a Bold. Szűz Máriát. Az Úr angyala is köszöntötte Őt és «malasztal teljesnek, áldottnak» nevezte az asszonyok között; mi is úgy szoktuk köszönteni Őt az Üdvözlégy Móriában. (Katek. 57., 61—67., 160., 161., 360—362. kérd.)

3. Szűz Mária meglátogatja Szent Erzsébetet.

Szűz Mária az angyali üdvözlés után elment rokonát, *Szent Erzsébetet* meglátogatni. Bement a házba és köszöntötte annak lakóit. Mikor Szent Erzsébet meglátta Szűz Máriát, betelt Szentlélekkel és így kiáltott föl: «*Áldott vagy te az asszonyok között és*

Az Úr angyala megjelen a pásztoroknak.

áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus. Honnét az a nagy kegyelem, hogy az Úrnak Anyja jön hozzám?»

Szűz Mária csodálkozott, hogy Szent Erzsébet már tudja az ő titkát, mivel Isten anyjának szólította. Hálát adott tehát a jó Istennek és gyönyörű éneket mondott. Azt mondotta Szűz Mária: «Magasztalja az én lelkem az Urat és örvendez az én szívem üdvözítő Istenemben. Mert nagy dolgokat cselekedett velem a Mindenható, kinek Szent a neve. Ime, mostantól fogva boldognak hirdet engem minden nemzedék!» És azóta tiszteli a világ a bold. Szűz Máriát.

Szűz Mária három hónapig maradt Szent Erzsébetnél, azután visszatért hazájába, Názáretbe. — Szűz Mária látogatását *Sarlós Boldogasszony* napján (július 2-án) üli az Anyaszentegyház.

Tanulságok.

Szűz Mária gyönyörű énekét ma is zengi az Anyaszentegyház és azt *Magnifikát*-nak nevezi. Ebből a szent énekből ismerhetjük meg valójában a Bold. Szűznek nagy alázatosságát és lelki tisztaságát. Magasztaljuk mi is a jó Istent és a legszentebb anyát, a bold. Szűz Máriát.

Szűz Mária azt jövendölte magáról, hogy őt *boldognak* fogják mondani az emberek. Ez a jövendölés be is teljesedett, mert már kétezer év óta mondjuk az Úr anyját *boldog*ságos Szűz Máriának. (Katek. 66., 160., 161. kérd.)

II. AZ ÚR JÉZUS GYERMEK- ÉS IFJÚKORA.

1. Az Úr Jézus születése.

Augusztus római császár parancsot adott ki, hogy minden alattvalóját írják össze. Mindenkinek abban a városban kellett beiratkozni, ahonnan családja

A pásztorok imádják a kis Jézust.

származott. Szűz Mária és Szent József *Dávid király családjából* származtak, azért elmentek Dávid városába, *Bethlehembe*.

De Bethlehemben már nem kaptak szállást, azért a városon kívül egy istállóba mentek éjszakára. Itt született az **ÚR JÉZUS, A VILÁG MEGVÁLTÓJA**. Édesanyja pólyába takarta és jászolyba fektette.

Bethlehem közelében *pásztorok* virrasztottak nyájuknál. Egyszerre leszállott hozzájuk az Úr angyala és azt mondta nekik: «*Pásztorok, ne féljétek; nagy örömet hirdetek nektek. Ma született az Üdvözítő, az Úr Jézus, Dávid városában*». Erre sok angyal jött és így énekeltek: «*Dicsőség a magasságban Istennek és a földön béke a jóakarató embereknek*». Mert a kis Jézus igazán békességet hozott a lelkeknek.

A pásztorok pedig sietve mentek Bethlehembe és megtalálták a kis Jézust pólyába takarva és jászolyba fektetve. Letérdeltek tehát és *imádták* az Isten Fiát. — Az Úr Jézus születését *karácsonykor*, december 25-én ünnepeljük. Aznap éjfélkor is van szentmise annak emlékére, hogy a kis Jézus éjjel született.

Tanulságok.

Mikeás próféta megjövendölte, hogy a Megváltó Bethlehemben fog születni. A bold. Szűz Názarethben lakott, de Isten Augustus császárt használta föl arra, hogy Szűz Mária Bethlehembe menjen és a jövendölés beteljesedjék.

A Megváltó születése a *világtörténet* legnagyobb eseménye. A csodás események Jézus születésekor, mint az angyalok megjelenése, a nagy fényesség stb. az esemény nagy fontosságát jelentették.

Nagy *szegénységben* született az Isten Fia, amivel azt akarta példázni, hogy a szegénység nem a legnagyobb rossz

a világon. Sokkal nehezebb a gazdagnak bejutni az Isten országába (Máté 19, 23.).

Köszönjük meg Istennek irántunk való nagy jóságát! (Karácsonyi énekek. Katek. 61., 62., 68., 69. kérd.)

5. Szűz Mária bemutatja Jézust a templomban.

Miután eltelt *negyven nap*, Szűz Mária Szent Józseffel együtt elvitte a kis Jézust a templomba, hogy ott Istennek bemutassa. És mivel szegény volt, Mózes törvénye szerint egy pár galambot adott áldozatul.

Akkor ment a templomba *Simeon* is, egy istenfélő öreg, aki ígéretet kapott Istentől, hogy addig nem hal meg, amíg a Megváltót meg nem látja. Simeon karjaira vette az Úr Jézust és szent örömmel mondotta: «*Már most, Uram, elbocsáthatod a te szolgádat béke-ségben, mert látták szemeim az Üdvözítőt, aki a világ Világossága!*» Azután Szűz Máriához fordult és azt mondta neki: «*A te lelkedet pedig tör járja át*», vagyis sok fájdalom fogja érni. És megáldotta Szűz Máriát.

Egy *Anna* nevű asszony is volt a templomban, aki szintén hálát adott Istennek, hogy a Megváltó eljövételét megérhette. Szűz Mária pedig, miután ajtosságát elvégezte, szent Józseffel és a kis Jézussal együtt visszatért Bethlehembe.

Az Úr Jézus bemutatását a templomban *Gyertyászentelő Boldogasszony* napján (február 2.) ünnepeljük, amikor gyertyát szentelnek és égő gyertyával körmenetet tartanak, mivel Jézus a világ Világossága.

Tanulságok.

A Bold. Szűz példájára rendeli az Anyaszentegyház az *egyházkeelő* (avatás) szertartását, mikor az édesanyák újszülött gyermekükkel együtt elmennek a templomba, hogy a pap áldását kérjék gyermekükre és a jó Istennek hálát adjanak.

Szentelt gyertyát adnak a *haldoklók* kezébe, hogy hitükben megerősödjenek és az Úr Jézus utolsó áldásában részesülhessenek; hogy így haláluk után megláthassák majd az örök világosság fényességét. (Katek. 69., 153., 204., 205. kérd.)

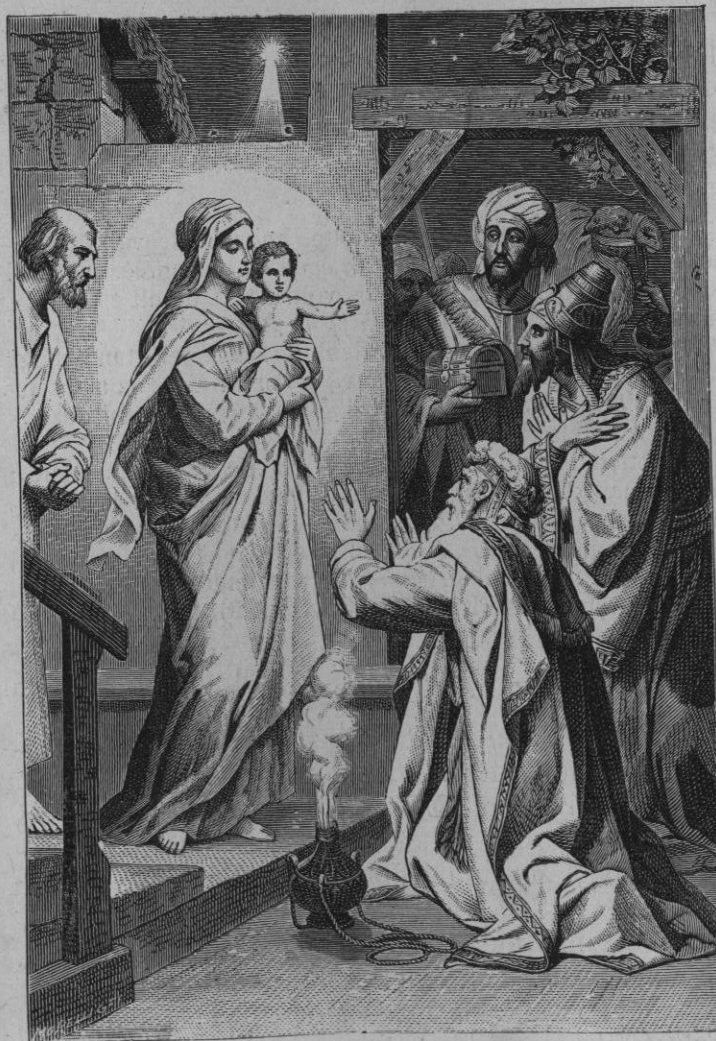
6. A napkeleti bölcsek.

Jézus születése után három király jött napkeletről Jeruzsálem városába és azt kérdezték: «*Hol van a zsidóknak újszülött királya? Láttuk csillagát napkeleten és eljöttünk imádni őt*». Mert a királyok is várták a Megváltót.

Mikor Heródes király ezt meghallotta, félni kezdett, hogy a zsidóknak új királyuk lesz. Azért elhívatta a papokat és megkérdezte tőlük: «*Hol kell a Megváltónak születnie?*» Azok azt mondták: Betlehemben, így jövendölte meg *Mikeás* próféta.

Heródes tehát Betlehembe küldötte a bölcseket és így szólt nekik: «*Ha megtaláljátok a gyermeket, visszajövet mondjátok meg nekem, hogy én is elmenjek imádni őt*».

A három király elindult Betlehem felé. Akkor a csillag ismét feltűnt, míg meg nem állott a hely fölött, ahol a gyermek Jézus volt. A királyok leborultak Jézus előtt és ajándékot adtak neki: *aranyat, tömjént és mirhát*. Istentől pedig intést kaptak, hogy ne menjenek vissza Heródeshez. Azért más úton tértek vissza hazájukba.

A napkeleti bölcsek megérkeznek.

A napkeleti bölcsek, vagyis három királyok-napját *Vízkeresztkor* (január 6-án) ünnepeljük. Akkor szentelnek aranyat, tömjént és mirhát, jelölve annak, hogy szívünket és hitünket adjuk a Megváltónak.

Tanulságok.

Bálám próféta megjövendölte, hogy a Megváltó születésekor fényes *csillag* támad az égen. E jövendölés a távol keleti országokban is ismeretes volt. Azért indult el utána a három király: *Gáspár*, *Menyhért* és *Boldizsár*.

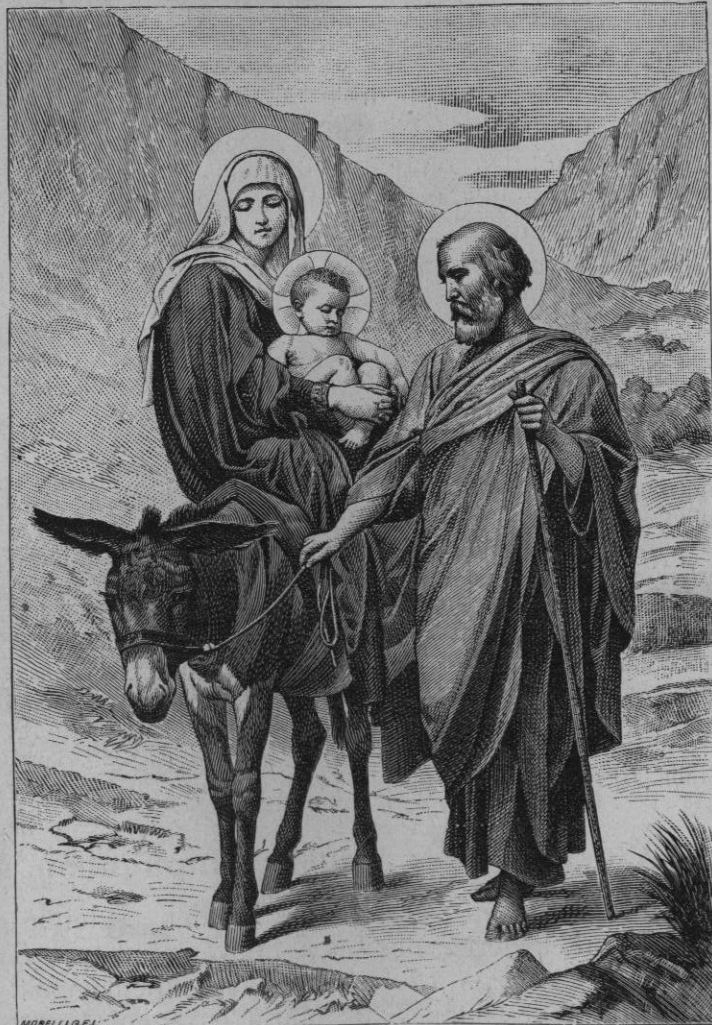
A fényes csillag és a királyok imádása arra tanít, hogy az Úr Jézus nemcsak a szegény *pásztoroknak* és az alacsony sorsban levőknek, hanem a *királyoknak* és a hatalmasoknak is Megváltójuk.

Betlehemben csillag mutatta az Úr Jézus jelenlétét; templomainkban az *öröklámpa* a csillag, amely mutatja, hogy az Úr Jézus a *legm. Oltáriszentségben* jelen van. Boruljunk le tehát mi is az Úr Jézus előtt és vigyük neki ajándékkul *arany* helyett szívünket, *tömjén* helyett imádságunkat, *mirha* helyett türelmünket. (Katek. 35., 64., 69., 146., 204., 205. kérd.)

7. A Szentcsalád Egyiptomba menekül.

Heródes király várta vissza Jeruzsálembe a bölcseket, de mikor látta, hogy nem térnek vissza hozzá, igen megharagudott. Elküldötte katonáit Betlehembe, hogy öljenek meg minden két éven aluli fiúgyermeket. Heródes azt hitte, hogy közöttük lesz a kised Jézus is.

A katonák meg is ölték az ártatlan gyermekeket, de a kis Jézust nem ölhatték meg, mert Szűz Mária és Szent József a kis Jézussal együtt még azon éjjel *Egyiptomba* menekültek. A menekülésre az Úr angyala figyelmeztette Szent Józsefet álmában.

A Szentcsalád Egyiptomba menekül.

Heródes királyt pedig elérte Isten büntetése. Szörnyű betegségbe esett és mindenkitől *elhagyatva* halt meg. Szent József, mikor értesült Heródes haláláról, a *Szentcsaláddal* együtt visszatért hazájába. De nem Betlehembe, hanem Názáretbe mentek lakni, hogy beteljesedjék a jövendölés, hogy az Úr Jézust *Názáretinek* fogják hívni. A keresztfeliratában is *Názáreti Jézus*-nak nevezték az Ur Jézust.

Tanulságok.

Az ártatlanul megölt kisdedeket az Anyaszentegyház *apró szenteknek* nevezi és a *vértanúk* között tiszteli. Emléüket karácsony hetében ünnepeľjük.

Az Úr Jézus *megmenekült* a gonosz Heródes kezeitől; ami azt mutatja, hogy a gyarló ember hiába küzd az Isten ellen. Amit Isten elhatározott, azt végre is hajtja.

Heródes iszonyúan bűnhődött a gyermekgyilkosság bűnéért. Férgék emésztették meg egész testét. De iszonyúan fognak bűnhődni azok is, akik az ártatlan gyermekeknek nem tesztét, hanem *lelkét ölik meg* az által, hogy megbotránkoztatják és rosszra tanítják őket. Az Úr Jézus mondta: «*Aki megbotránkoztat egyet a kisdedek közül, jobb annak, hogy malomkő köttessék nyakára és a tenger mélyébe meríttessék*» (Máté 18, 6). Katek. 70., 183., 184., 186—188., 227., 228. kérd. Biblia, Újszöv. 32.)

8. A tizenkétéves Jézus a templomban.

Szűz Mária és Szent József minden esztendőben elmentek Jeruzsálembe a húsvéti ünnepekre. Mikor az Úr Jézus *12 éves* lett, ő is elment velük.

Az ünnepek után Szűz Mária és Szent József a *búcsúsokkal* hazafelé mentek. A gyermek Jézus azonban Jeruzsálemben maradt, amit ők nem

A tizenkétéves Jézus a templomban.

vettek mindjárt észre. Később pedig azt hitték, hogy a rokonok között van. De mikor ott nem találták, megijedtek és visszamentek keresni Jeruzsálembé.

Harmadnap végre megtalálták Jézust a *templomban*. Az írástudók között ült, hallgatta és kérdezte őket; mindnyájan csodálkoztak okosságán. Szűz Mária ekkor így szólt Jézushoz: «*Fiam, miért cselekedtél így velünk? Lásd, mennyit bánkódtunk és kerestünk téged!* De az Úr Jézus azt mondta: «*Miért kerestetek engem? Nem tudtátok, hogy nekem abban kellennem, ami az én mennyei Atyámé?*» vagyis hogy neki új, lelkiországot kell alapítania. És mint engedelmes, jó gyermek visszatért szülőivel Názáretbe.

Tanulságok.

A 12 éves Jézus története szép példáját adja a Szentcsalád *vallásos buzgóságának*. A templombajarást el nem mulasztották volna, pedig ugyancsak hosszú és fárasztó utat kellett megtenniök.

Igy tesz a derék katolikus *család is*. Kötelességének ismeri, hogy a vasárnapi és ünnepi szentmisére eljárjon. Mert érzi, hogy a jó Istennek eleget szolgálni úgy sem képes. És tudja, hogy sohasem sok az, amit az ember a *lelke üdvéért* cselekszik.

A gyermek Jézus a gyermekeknek adott gyönyörű példát az Istenháza szeretetében. Nem hiábavalóságokra vagy játékokra gondolt, mikor szüleitől elmaradt, hanem a *templomot* kereste föl, ahol buzgón imádkozott és a mennyei Atyával társalkodott. (Katek. 172., 173., 176—178., 206.; 207. kérd.)

* 9. A Szentcsalád Názáretben.

Az Úr Jézus Názáretben töltötte egész *gyermekkorát*. Ott növekedett korban és kedvességben Isten

A Szentcsalád Názáretben.

és emberek előtt. Mint jó gyermek, *engedelmes* volt édesanyjának és nevelőatyjának és sok örömet szerzett nekik.

Jézus 30 éves koráig maradt Názáretben. Imádság és munka között töltötte *ifjúságát*. Szent József ácsmester volt és Jézus a műhelyben segédkezett neki. *Szűz Mária* font és a háztartásról gondoskodott. Munkájukat imádsággal kezdték és végezték. Szegénységben éltek, de mindig boldogok és *megelégedettek* voltak.

Vallásuk törvényeit pontosan megtartották; egymás iránt szeretettel viselkedtek. Szent nyugalom és békesség honolt a *názáreti szent házban*. Ezért lett a Szentcsalád élete minden keresztény családnak legszebb példaképe.

Mikor elérkezett *Szent József halála órája*, az Úr Jézus és Szűz Mária fogták fel tiszta lelkét. Azóta lett Szent József a haldoklók pártfogója.

Tanulságok.

Názáret egyike a világ legszentebb városainak. Itt lakott a Bold. Szűz, itt történt az angyali üdvözet, itt lett testté az Ige és a város minden rögét a Szentcsalád léptei szentelték meg. Itt tartózkodott az Isten Fia 30 éves koráig a világtól elvonultan, míg el nem érkezett az idő, hogy nyilvánosan fellépjen és végrehajtsa az emberiség megváltásának művét.

Az Anyaszentegyház a *Szentcsaládot* állítja követendő példaképül minden katolikus család elé. Mert Szent Józseftől lehet tanulni szent életet, megelégedést és munkaszeretetet; a Bold. Szűztől lehet tanulni lelki erősséget, alázatosságot és édesanyjai jóságot; a gyermek Jézustól pedig igazi szeretetet és engedelmisséget az édes szülők iránt.

Szent József az *Anyaszentegyház Védőszentje* és a hal-

doklók pártfogója. Imádkozzuk el gyakran a fohászt: «*Jézus, Mária, Szent József! legyetek velem halálom óráján!*» (Katek. 66., 67., 120., 178., 242. kérd.)

* 10. Keresztelő Szent János a Megváltó útját készíti.

Közel volt az idő, hogy az Úr Jézus megkezdje megváltói működését. Azért *Keresztelő Szent János* Isten parancsára megjelent a *Jordán-folyó* mellett, hogy a Megváltó útját előkészítse. Ruházata teveszőr volt, eledele pedig sáska és erdei méz.

Szent János így prédikált: «*Én a pusztában kiáltónak szava vagyok; tartsatok bűnbánatot, mert közelget a mennyek országa!*» És az emberek sereggestül mentek Szent Jánoshoz, hogy prédikálását hallgassák. Akik bűneiket megbánták, azokat Szent János a Jordán vízében *megkeresztelte*.

Az emberek annyira tisztelték Szent Jánost, hogy sokan őt tartották a Megváltónak. De Szent János nagyon alázatos volt; azt mondotta, hogy ő a Megváltónak sarusziját sem méltó megoldani.

Keresztelő Szent János ostromozta a bűnösöket és magát Heródes királyt is megdorgálta bűnös élete miatt. Heródes ezért megharagudott reá és börtönbe záratta Szent Jánost, majd nemsokára egy fényes lakomán bátyja feleségének, *Heródiásnak* kívánságára *lefejeztette*. A szentéletű prófétát *tanítványai* temették el.

Szent János tanítványai közül lettek az Úr Jézus első apostolai.

Tanulságok.

Keresztelő Szent János működésére nagy szükség volt. Az emberek az ő tanításából kezdték megérteni, hogy szükségük van a Megváltóra, aki a világ bűneit elvegye. Kezdték tehát a Megváltó után vágyakozni.

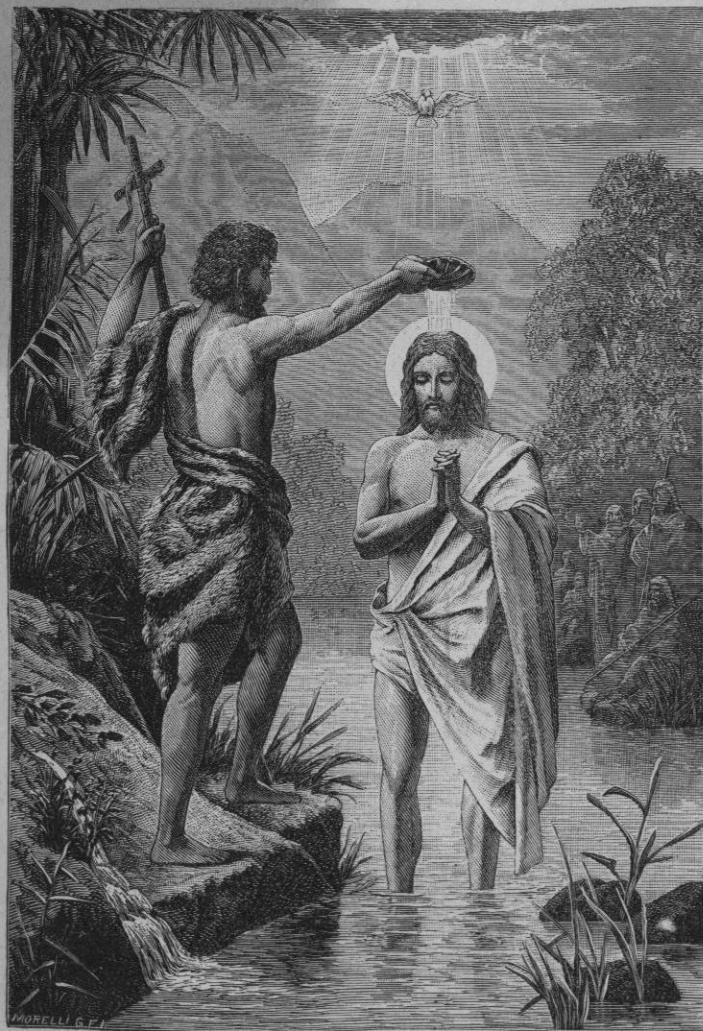
Keresztelő Szent János valóban *Isten embere* volt. Szentéletű próféta és bátorlelkű hős, aki nem fél az emberektől, hanem az igazságot mindenkinek bátran a szemébe mondja. Meghalt inkább, de a bűnt el nem nézte. Ezért volt nagy Keresztelő Szent János. Szent Máté evangéliumában maga az Úr Jézus mondja: «*Ne féljetelek azoktól, kik a testet megölik, de a lelket meg nem ölhetik*» (10, 28.). (Katek. 143., 227., 228., 242. kérd.)

III. AZ ÚR JÉZUS NYILVÁNOS ÉLETE, TANÍTÁSA ÉS CSODÁI.

11. Az Úr Jézus megkeresztelkedik.

Mikor az Úr Jézus *30 éves* volt, elment a Jordán-folyóhoz, hogy Keresztelő Szent János őt is megkeresztelje. Szent János így szólt az Úr Jézushoz: «*Neked kellene engem megkeresztelned és Te jössz hozzám?*» És nem akarta megkeresztelni Jézust; azt mondotta, hogy ő nem méltó erre. De végre mégis engedett és nagy alázattal *megkeresztelte* Jézust. De Szent János keresztelése csak előképe volt a kereszttség szentségének.

Míg a keresztelés tartott, az Úr Jézus *imádkozott*. Egyszerre megnyílt az ég és a *Szentlélek* galamb képében szállott Jézusra. Az égből pedig ezek a szavak hallatszottak: «*Ez az én szeretett Fiam, akiben nekem kedvem telik*». — Az Úr Jézus

Keresztelő Szent János megkereszteli Jézust.

megkeresztelésekor jelentette ki Isten a *Szentháromság* titkát. Mi is a Szentháromság nevében vagyunk megkeresztelve, hogy minden időben az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek éljünk.

Tanulságok.

A mennyei Atya mindjárt a Megváltó nyilvános életének kezdetén kijelentette, hogy az Úr Jézus *Isten Fia*. Azért történt ez, hogy az emberek elhigyjék a Megváltó tanítását.

A *Szentlélek Isten* is megjelent Jézus megkeresztelésekor, bizonysgául annak, hogy a keresztségben ő adja a megszentelő kegyelmet. «*Aki újjá nem születik vízből és Szentlélekből — mondotta az Úr Jézus — nem mehet be Isten országába*» (Ján. 3, 5).

Szentháromság ünnepét Pünkösöd után első vasárnapon üljük. «*Hárman vannak, kik bizonysgót tesznek a mennyben: az Atya, Fiú és a Szentlélek és e három egy*», mondja az apostol. (1. Ján. 5, 7.) (Katek. 28—33., 256—262. kérd.)

* 12. A gonoszlélek megkíséríti az Úr Jézust.

Miután az Úr Jézus megkeresztelkedett, elment a pusztába, ahol *negyven* napig böjtölt és imádkozott. A böjt után Jézus megéhezett. Akkor hozzáment a gonoszlélek és azt mondotta neki: «*Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy a kövek kenyerekké legyenek*». De az Úr Jézus azt felelte: «*Nemcsak kenyérral él az ember, hanem az Isten igéjével is*».

Ezután felvitte Jézust a Sátán a *templom* tetejére és azt mondotta neki, hogy vessé le onnan magát, ha csakugyan Isten Fia; mert írva van, hogy angyalok hordozzák kezeiken, hogy kőbe ne üsse lábait. Az Úr Jézus azt felelte: «*Az is írva van, hogy ne kísértsd a te Uradat, Istenedet*».

*

Végre fölvitte a Sátán az Úr Jézust egy igen magas hegyre és onnan megmutatta neki a körülfekvő országokat. Azt mondotta Jézusnak: «*Ezeket mind neked adom, ha leborulva imádasz engem*». Ekkor mondotta Jézus: «*Távozz tőlem, Sátán, mert írva van, hogy Uradat, Istenedet imádd és csak neki szolgálj!*» Mire a gonoszlélek eltávozott és angyalok jöttek, hogy imádják Jézust. —

Midőn később Jézus a tanítványokat és azokkal együtt minket imádkozni tanított, azt is belevette a *Miatyánkba* «és ne vigy minket a kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól!» — vagyis, hogy imádsággal és önmegtagadással minden rosszat le lehet küzdeni.

Tanulságok.

Az Úr Jézus példáját követi az Anyaszentegyház, midőn a *40 napi böjtöt* rendeli. Maga az Úr Jézus mondotta: «*Példát adtam nektek, hogy amint én cselekedtem, ti is úgy cselekedjétek*» (Ján. 13, 15). És azt is mondotta: «*Aki utánam akar jönni, tagadja meg önmagát, vegye fel keresztségét és úgy kövessen engem*» (Máté 16, 24). *Mózes* is böjtölt 40 napig; böjtölt *Illés* és a többi próféták is. Böjtölt *Ker. Szent János*, *Szent Pál* apostol és Jézusnak minden igaz tanítványa. Kell tehát böjtölni nekünk is.

Az Úr Jézus böjttel és imádsággal *készült* megváltói munkájára. Ezzel arra oktatott, hogy nagy dolgokhoz nem lehet készület nélkül hozzáfogni.

Megtanulhatjuk azt is, hogy a *kísértést* senki sem kerülheti el. Lám, az Úr Jézus Isten Fia volt és a gonosz lélek mégis megkísértette. A kísértés maga nem bűn, csak nem szabad beleegyezni. «*Vigyázzatok és imádkozzatok!* — mondja az Úr Jézus. Isten megengedi a kísértést, hogy a győzőnek annál nagyobb legyen a jutalma. (Katek. 43., 208—213. 229—230. kérd.)

*

13. Az Úr Jézus apostolokat és tanítványokat választ.

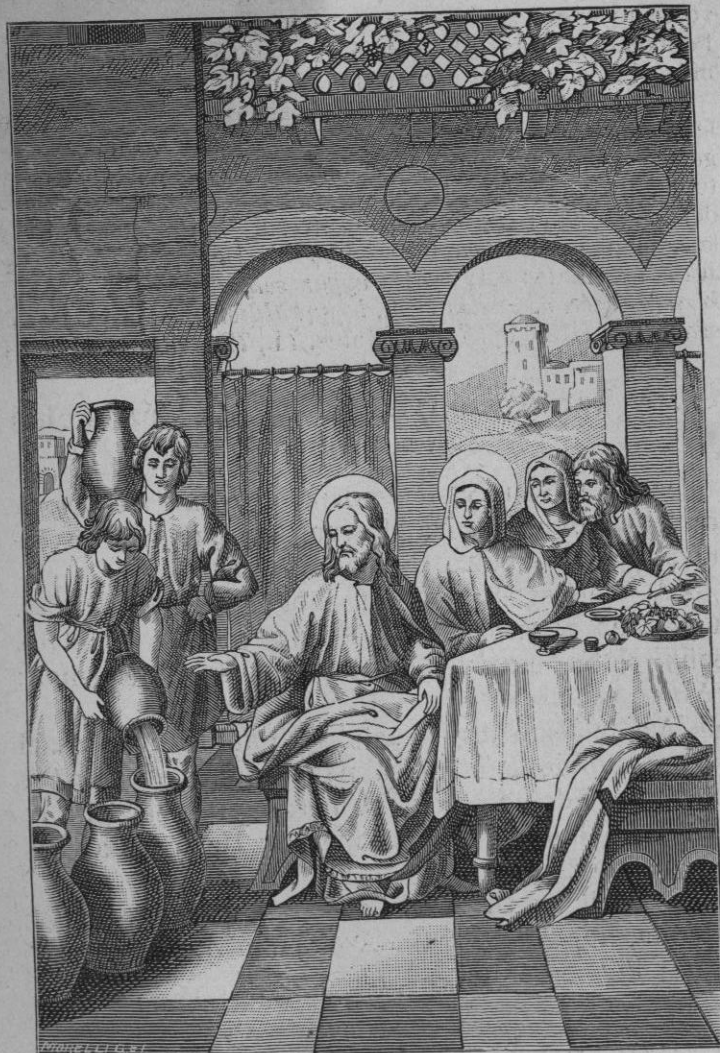
Az Úr Jézus a pusztából visszament a Jordánfolyóhoz és tanítani kezdte az embereket. Hogy pedig munkájában segítői legyenek, *tanítványokat* vett maga mellé. Keresztelő Szent János tanítványai önként hozzá csatlakoztak. De az Úr Jézus másokat is hívott, akik leginkább szegény emberek, többnyire halászok voltak. Ezek elhagyták családjukat, mindenüket és követték Jézust.

A tanítványok közül az Úr Jézus kiválasztott tizenkettőt; ezeket *apostoloknak* nevezte és a tanítványok fölé rendelte. A 12 apostol: «*Péter* volt az első, — kit követett *András*, — *Jakab, János, Fülöp*, — *Bertalan* és *Tamás*, — *Máté, Jakab, Simon*, — *Taddeus* és *Júdás*, — Így nevezi őket — Sorban a Szentírás». Szent Péter utóda most a pápa, a többi apostolok utódai most a püspökök.

Az Úr Jézus később még *hetvenkét* tanítványt is választott és elküldötte őket tanítani. Ezeknek és az apostoloknak mondotta: «*Ti vagytok a világ világgossága, ti vagytok a föld sava. Aki titeket hallgat, engem hallgat; aki titeket megvet, engem vet me.g*» — A püspökök és papok az Úr Jézus tekintélyével és megbízásából tanítanak minket.

Tanulságok.

Az Úr Jézus két rendre osztotta az Anyaszentegyház tagjait, *egyháziak* és *világiak* rendjére. Az egyházi rendet akkor alapította, amikor püspököket és áldozópapokat rendelt. A püspökök és áldozópapok *rendeltetése* az, hogy a híveket az Üdvözítő tanítására megtanítsák és az örök üd-

PIRELLA G. T.

Jézus a vizet borrá változtatja.

vösségre vezessék. Ők a «világ világossága», vagyis ők mutatják a mennyországba vezető utat; ők a «föld sava», akik megóvják a lelkeket a romlástól.

A püspökök és papok azonban csak akkor tudnak e feladatuknak megfelelni, ha a *hívek* hallgatnak rájuk és engedelmeskednek nekik. A jó hívő megbecsüli papját, mert tudja, hogy a fölszentelt pap az Úr Jézus helyettese, aki küldetését magától az Úr Jézustól nyerte. — De imádkozni is kell, hogy Isten jó papokat adjon és minél többet. Az Úr Jézus mondotta: «Az aratás ugyan sok, de a munkás kevés, kérjétek azért az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába» (Máté 9, 37, 38). (Katek. 71., 72., 340—342. kérd.)

14. A kánai menyegző. Az Úr Jézus első csodája.

Az Úr Jézus első csodáját a *kánai menyegzőn* művelte, amelyre hivatalos volt édesanyjával és tanítványjaival együtt.

A menyegzőn történt, hogy elfogyott a *bor*. A háznép zavarban volt és igen röstelte a dolgot. Szűz Mária észrevette ezt és így szólt Jézushoz: «Nincs boruk».

Az Úr Jézus erre megtöltetett *hat kökorsót* vízzel és azt mondotta a szolgáltnak: «*Merítsetek most és vigyétek a násznagynak*». A násznagy megízlelte és a legjobb bornak találta; mert az Úr Jézus a vizet borra változtatta.

Ez volt az Úr Jézus *első csodája*, amivel megmutatta, hogy *ő Isten*. Azért tanítványai és igen sokan hittek benne.

Tanulságok.

Az Úr Jézus a kánai menyegzőn megszentelte a házasságot és *szenstéggé* tette azt. A *családok* megszentelésé-

Jézus kiüzi a kereskedőket a templomból.

vel kezdtek tehát az ő megváltói működését és a családok javára művelte első csodáját. Ezzel arra tanított, hogy a családoknak van legnagyobb szükségük az Isten kegyelmére. A házasságról mondja Szent Pál apostol: «*Nagy szentség ez, Krisztusra és az Anyaszentegyházra mondom*» (Ef. 5, 32.).

Az Úr Jézus első csodáját is *édesanyja kérésére* művelte. Ebből is láthatjuk a Bold. Szűz Máriának hathatós *közbenjárását*; az Isten Fia sohasem vetheti meg az ő édesanyjának kérését.

Szegény volt az új házaspár, mert elfogyott a boruk; de Szűz Mária *megszánta* őket. Így szánja meg Szűz Mária a szegényeket, inségeseket s így szán meg mindnyájunkat is, szegény bűnösöket. Kérjük azért az ő pártfogását és könyörülő irgalmát. (Katek. 22., 62—64., 160., 161., 343—349, kérd.)

15. Az Úr Jézus kiúzi a kereskedőket a templomból.

Közeledett *Húsvét* ünnepe és az Úr Jézus fölment Jeruzsálembe, hogy az istentiszteleteken részt vegyen. Amint megérkezett, azonnal bement a templomba, hogy ott imádkozzék. De a templomban piaci *árusokat* és *pénzváltókat* talált, akik nagy lármával kínálták áruikat.

Mikor az Úr Jézus ezt látta, szent haragra gyúladt és rákiáltott az árusokra: «*Vigyétek el innen ezeket és ne tegyétek Atyám házát kereskedés házává!*» Azután korbácsot fogott és kiúzta őket a templomból; a pénzváltók asztalait pedig felforgatta.

A zsidók meglepetten kérdezték, honnan veszi Jézus a hatalmat, hogy így mer cselekedni. Az Úr Jézus pedig önmagára mutatott és azt mondotta: «*Rontsátok le e templomot és én harmadnapra felépítem azt*». Ezt az Úr Jézus az ő szent halálára és föltá-

madására értette. Azután megoktatta az embereket arra, hogyan kell az *Isten házát* megbecsülni. —

A mi templomunk azért olyan szent, mert az Úr Jézus maga lakik benne a legméltóságosabb *Ol-táriszentségben*.

Tanulságok.

A templom *Isten háza*, ahol az Úr Jézus jelen van. Vigyázzunk tehát, hogy e szent helyet meg ne sértsük illetlen magaviselettel. Aki ahelyett, hogy imádkoznék vagy énekelne, beszélget, nevetgél, ide-oda tekintget és minden egyébvel foglalkozik, csak Istennel nem: megérdemli, hogy az Úr Jézus áldás helyett korbácsot foggjon rá.

Az Úr Jézus megmutatta, hogy ő *Isten Fia*, mert a templomot *Atyja* házának nevezte és abban, mint sajátjában tartózkodott. — Hogy milyen szent hely a templom, az Úr Jézus viselkedése is mutatja. Ami az ő személyét illette, minden bántalmat szó nélküli elviselt, de amikor Isten házáról volt szó, annak megszenteltelenítőit keményen megbüntette. (Katek. 62., 207. kérd.)

* 16. Az Úr Jézus Jákob kútjánál.

Az Úr Jézus egyszer útjában elfáradva leült *Jákob kútjánál*. Ugyanakkor egy szamariai asszony ment oda vizet meríteni. Az Úr Jézus vizet kért tőle, amin az asszony igen csodálkozott, mivel a zsidók *nem társalkodtak* a szamariabeliekkal.

Az Úr Jézus azt mondotta az asszonynak: «*Ha te tudnád, ki vagyok én, te kértél volna engem és én élővizet adtam volna neked. Mert aki ebből a kútból iszik, ismét megszomjazik; de aki abból a vízből iszik, amelyet én adok neki, nem szomjazik meg mindörökké; mert ez a víz az örökéletnek kútforrása*». Ezt az Úr Jézus az ő szent kegyelmeire értette.

Az asszony prófétának tartotta Jézust és megkérdezte tőle, hol kell az Istent imádni? Az Úr Jézus azt mondta: *«Eljön az óra és már itt is van, mikor az igaz imádók lélekben és igazságban imádják az Istent. Mert lélek az Isten és azoknak, akik őt imádják, lélekben és igazságban kell Istent imádniok»*. Végre kijelentette Jézus az asszonynak, hogy ő a *Megváltó*.

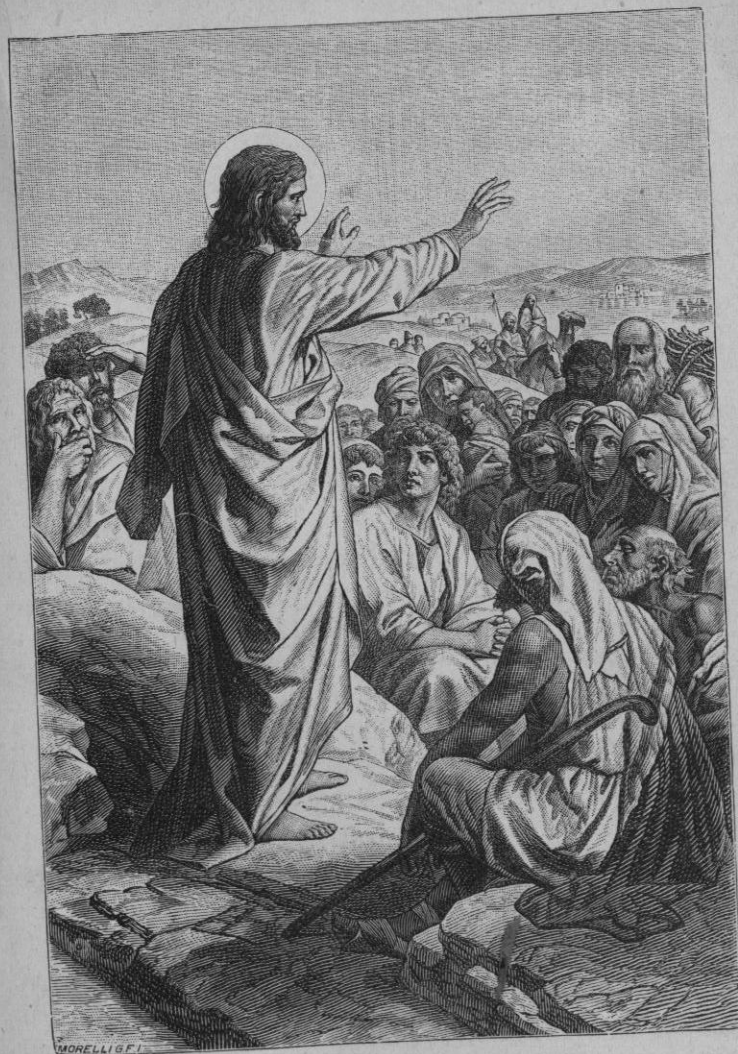
Az asszony erre örömeiben a kútnál felejtve korsóját, beszaladt a városba és kihívta annak lakóit, hogy azok is láthassák a Megváltót. Ki is mentek az emberek és hittek Benne. Az Úr Jézus pedig azzal jutalmazta hitüket, hogy három napig náluk maradt.

Tanulságok.

A zsidók *haragudtak* Szamaria lakóira és nem beszéltek velük. Az Úr Jézus pedig arra tanított, hogy senkire sem szabad haragudnunk. Így parancsolja ezt a *felebaráti szeretet*. A szeretet jele az, hogyha mindenkivel szívesen beszélünk.

Az Úr Jézus azt mondta az asszonynak, hogy amint a forráskút adja a vizet, úgy Ő a kegyelem kútforrása. Mint Megváltó megszerezett nekünk minden kegyelmet és mi az Ő kegyelme nélkül nem juthatunk az örök életre.

Istent *mindenhol* lehet imádni; meghallgat minket, ha imádságunk *lélekből* jön és nemcsak ajkunkkal imádkozunk. De mégis az imádságnak igazi helye a *templom*. Mert a templomban a hívek jó példája nagyobb áhítatra indít; a templom szépsége, szentképei jobban emelik a lelket; mindezek fölött pedig ott van jelen az Úr Jézus a legméltóságosabb *Oltáriszentségben*. Maga az Úr Jézus is a templomba ment és legszívesebben ott imádkozott. (Katek. 20., 21., 139—142., 153., 344—349. kérd.).

Jézus beszédet mond a hegyen.

* 17. A hegyi beszéd.

Midőn az Úr Jézus látta, hogy őt nagy népsokaság követi, fölment a *hegyre* és onnan tanította az embereket. Először is megmagyarázta nekik, kik az *igazán boldogok*. Azt mondotta: «Boldogok a *lelki szegények*, mert övék a mennyeknek országa. — Boldogok a *szelídek*, mert ők bírják a földet. — Boldogok, akik *sírnak*, mert ők megvigasztaltatnak. — Boldogok, akik éheznek és szomjuhozak az *igazságot*, mert ők megelégtetnek. — Boldogok az *irgalmasok*, mert ők irgalmasságot nyernek. — Boldogok a *tiszta szívűek*, mert ők meglátják az Istent. — Boldogok a *békességesek*, mert Isten fiainak hivatnak. — Boldogok, akik *üldözést szenvednek* az igazságért, mert övék a mennyeknek országa». Vagyis, akik tudnak hinni és lemondani úgy mint ő, azok lélekben boldogok.

Azután megtanította az Úr Jézus az embereket az *imádságra*. Azt mondotta: «*Mikor imádkoztok, azt mondjátok: Miatyánk, ki vagy a mennyekben...*» És elmondotta nekik a *Miatyánkot*, amelyet mi is mindennap imádkozunk.

Oktatta a népet, hogy szeressék egymást. «*Arról ismernek meg benneteket az emberek, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást.*»

Elmondotta, hogy a jó Isten mindenkire *gondot visel*, ha az ember is keresi a jó Istent. Azért mondotta: «*Keressétek először az Isten országát és az ő igazságát és a többiek mind hozzáadatnak nektek.*» Végül arra intette a népet, hogy az ő tanítását tartsa meg.

Tanulságok,

A *hegyi beszéd* az Úr Jézus sok szép tanítása között is egyike a legszebbeknek. — A *nyolc boldogságról* szóló evangéliumot *Mindenszentek*-napján olvastatja az Anyaszentegyház. Ezzel azt példázza, hogy akik ezeket az erényeket követik, amint követték a szentek, azok az *örök boldogságot* elnyerik. Mert «*ha a szenteknek sikerült az égbe jutni, miért ne sikerülne nekünk is ?!*» (Sz. Ágoston).

A Miatyánkra maga az Úr Jézus tanított meg bennünket; azért nevezzük «*Úr imádságának*» is. Imádkozzuk tehát sokszor és áhitattal ezt a gyönyörű imádságot! (Katek. 243., 358., 359. kérd.).

18. A kafarnaumi százados.

Midőn egyszer az Úr Jézus *Kafarnaumban* volt, egy pogány százados küldött érte, hogy menjen el hozzá és gyógyítsa meg az ő beteg szolgáját.

Az Úr Jézus azonnal elindult a beteghez. De a százados, amikor meglátta az Urat, elébe ment és nagy alázattal így szólt hozzá: «*Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondjad és meggyógyul az én szolgám!*»

Az Úr Jézus megdicsérte a százados erős hitét és azt mondotta: «*Legyen úgy, amint hittél.*» És a szolga azonnal meggyógyult.

Azután az Úr Jézus a sokasághoz fordult és így szólt nekik: «*Bizony mondom nektek, nem talál-tam ennyi hitet Izraelben.*»

A százados alázatos szavait mi is használjuk a *szentáldozás* előtt, midőn az Úr Jézus jön hozzánk, szívünkre.

Tanulságok.

A pogány századostól mi keresztények is tanulhatunk. Egyik szép erénye volt az *erős hit*, melynél fogva meg volt győződve, hogy az Úr Jézusnak csak egy szavába kerül és meglesz, amit akar. Másik erénye volt az *őszinte felebaráti szeretet*, mert a szolgájáról is aggódva gondoskodott. De talán legnagyobb volt *alázatossága*, amelynél fogva méltatlannak tartotta magát az Isten Fiának befogadására.

A kafarnaumi százados még *idejében* hívatta az Úr Jézust nagybeteg szolgájához. Mi is idejében elhivassuk az Úr szolgáját a nagybetegekhez, hogy elvigye hozzájuk az Úr szent testét és feladja nekik az *utolsókenet szentségét*. (L. Szent Jakab apostol levelét 5, 14. 15.) (Katek. 3., 4., 140., 242., 288., 332., 337. kérd.).

19. Az Úr Jézus föltámasztja a naimi ifjút és Jairus leányát.

Az Úr Jézus egykor *Naim* városába ment. Vele voltak a tanítványok és sok nép. Mikor a város kapujához ért, egy halottat vittek ki. A halott egy özvegyasszonynak egyetlen fia volt.

Jézus szíve megesett a siránkozó édesanyán. Megállította tehát a halottas menetet és így szólt az asszonyhoz: *«Ne sirj!»* Azután a koporsóhoz lépett és azt mondotta a fiúnak: *«Ifjú, mondom neked, kelj föl!»* Jézus szavára fölkelt az ifjú és szólni kezdett. Jézus pedig visszaadta őt anyjának.

Az Úr Jézus nemsokára egy másik halottat is föltámasztott. Ez volt *Jairusnak*, a zsinagóga fejének leánya. Az Úr Jézus odalépett a halottasághoz, megfogta a halott leány kezét és azt mondotta: *«Leányom, mondom neked, kelj föl!»* És a

Jézus feltámasztja a naimi ifjút.

leány azonnal fölkel. — Így fognak a halottak föltámadni az utolsó napon az Úr Jézus szavára.

Midőn a nép e nagy csodákat látta, szent félelemmel telt el és magasztalta Istent.

Tanulságok.

A naimi ifjú és Jairus leánya történetéből láthatjuk, hogy a *halál* mindenkit utólér; előtte mindegy: fiatal-e valaki, vagy öreg. Azért mondja Szent Jeromos; «*Hamar meghalhat a fiatal és nem élhet sokáig az öreg*». Legyünk tehát mindenkor készen; mert amely órában nem várjuk, akkor jöhet ránk a halál.

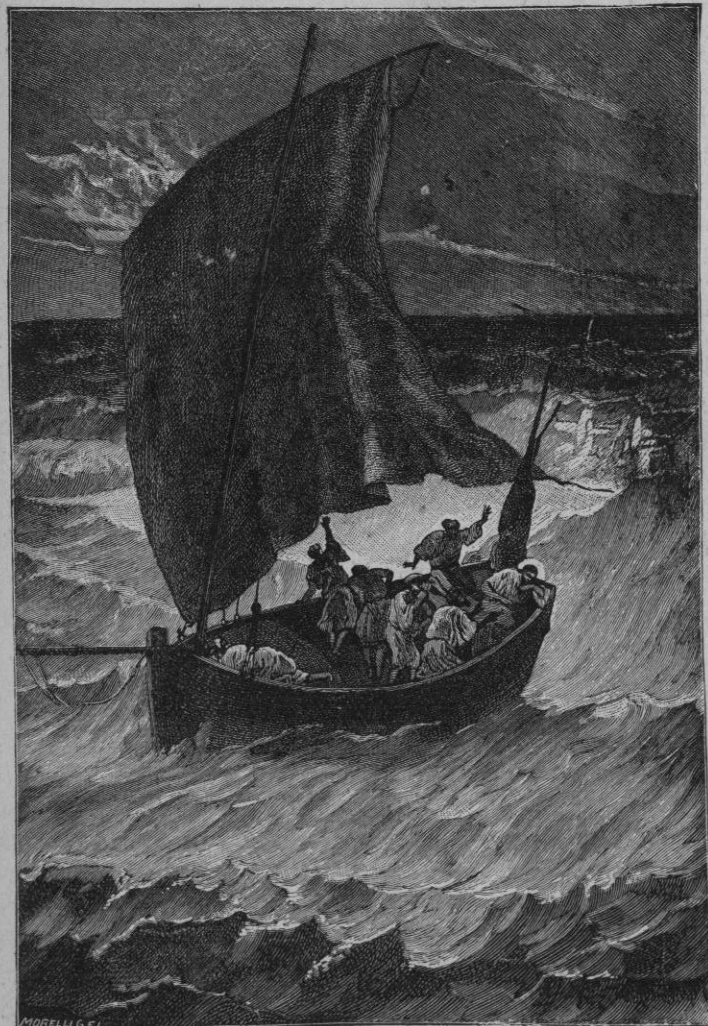
Megtanulhatjuk azt is, hogy minden gyász és szomorúság között az Úr Jézus a legjobb *Vigasztaló*. Mert ébren tartja bennünk a föltámadás reménységét, mikor majd ismét viszontlátjuk egymást. Nem szabad tehát a halottakon *túl-ságosan* siránkozni; mert ezt csak a pogányok teszik, akik az örökélet reményével nem bírnak (1. Tessz. 4, 12.). (Katek. 62., 64., 120—122, kérd.)

20. Az Úr Jézus lecsendesíti a háborgó tengert.

Az Úr Jézus egykor *hajóra* szállott és onnan tanította a népet. Mikor már este lett, azt mondotta a tanítványoknak: «*Keljünk át a tavon*». A tanítványok evezni kezdtek, Jézus pedig a hajóban a fáradságtól *elaludt*.

Egyszerre nagy szélvész támadt, úgy hogy a hajó majdnem elmerült. A tanítványok megrémültek és Jézushoz futottak. Fölkeltették és kérték őt: «*Uram, ments meg minket, mert elveszünk!*»

Az Úr Jézus fölkel és így szólt a tanítványoknak: «*Mit féltek, kishitűek?*» És parancsolt a szélvésznek és azonnal csöndesség lett.

Vihar a Genezáret-tavon.

Az emberek csodálkoztak ezen és azt mondták: «*Kicsoda ez, hogy még a szélvész is engedelmeskedik neki?*» — Az Úr Jézus ekkor ismét megmutatta, hogy ő *Isten*.

Tanulságok.

A hajó, amelyre az Úr Jézus szállott, jelképezi az *Anyaszentegyházat*. Az Egyház hajóját is apostolok kormányozzák, a püspökök a pápa vezetése alatt. A szélvész jelenti az *üldözéseket*, amelyeket másvallásúak és hitetlen emberek (szociálisták, szabadkőművesek, kommunisták stb.) az Egyház ellen támasztanak. És az Úr Jézus, az Anyaszentegyház legfőbb kormányosa, sokszor úgy tesz, *mintha aludnék*. De végre mégis fölkel és csendet parancsol az üldözésnek.

Az Úr Jézus nem hagy elveszni minket. Azért, ha az *élet tengerén* viharokkal, a kísértések vagy megpróbáltatások viharával kell küzdenünk, fussunk mi is Jézushoz; Ő meg fog menteni bennünket. Ne legyünk kishitűek; hiszen az Úr Jézus mindig velünk van. *Ha pedig Isten velünk, ki lehet ellenünk!* (Katek. 35., 36., 44., 98—101., 106—109. kérd.)

21. A csodálatos kenyérszaporítás; a mennyei kenyér.

Az Úr Jézus egykor elment egy puszta helyre, hogy ott magát kipihenje. De mintegy *ötezer férfi* oda is utána ment, hogy tanítását hallgassa.

Mikor beesteledett, az Úr Jézus megparancsolta tanítványainak, hogy telepítsék le a népet. Azok letelepítették. Volt a tömegben egy ifjú, akinek *öt árpa-kenyere és két hala* volt. Az Úr Jézus vette az öt kenyeret, megáldotta és átadta a tanítványoknak, hogy a hallal egyetemben osszák ki a nép között. Azok kiosztották. És az Úr Jézus csodálatosan úgy *megszaporította* a kenyeret, hogy mind az ötezer em-

ber jóllakott; azonfölül a hulladékból is 12 kosarat tele szedtek.

Mikor a nép látta e nagy csodát, az Úr Jézust *királlyá* akarta tenni. De az Úr Jézus azt mondta: «*Munkálkodjatok, de nem olyan eledelért, amely elvész, hanem, amely megmarad az örökéletre. Én vagyok az élő kenyér, aki a mennyből szállottam alá; aki e kenyérből eszik, örökké él*». — Az Úr Jézus ekkor megígérte a legméltóságosabb *Oltáriszentséget*. Az Oltáriszentség az igazi *mennyei kenyér*, amely lelkünket az örök életre táplálja.

Tanulságok.

A csodálatos *kenyérszaporítás* ma is megismétlődik. Lám, a földbe vetett mag annyira megsokasodik, hogy egész éven át jöltart családokat, sőt egész országokat. Ez is a jó Isten csodája! Ki ne emelné tehát szemeit hálás szívvel az égbe, mikor kenyeret szeg? Az asztalnál pedig mondjuk el naponkint az asztali áldást: «*Mindeneknek szemei tebenned bíznak Úristen! Te adsz nekünk eledelt alkalmas időben. Fölnyitod szent kezeidet és betöltesz minden élő teremtményt áldásoddal*».

Azonban nemcsak kenyérral él az ember. A *lélekről* is kell gondoskodnunk. Ha a testnek megadjuk a mindennapi táplálékot, a lélek táplálékáról sem szabad elfeledkeznünk. A lélek tápláléka a legm. *Oltáriszentség*, a «*mennyei kenyér*», amely nem a mulandó földi életre, hanem az örök életre táplál minket. (Katek. 35., 36., 280., 281., 350., 355. kérd.)

22. Az Úr Jézus az Anyaszentegyház fejévé teszi Szent Péter apostolt.

Az Úr Jézus a tizenkét apostolnak nem adott egyenlő hatalmat, hanem a tizenkettő közül kiválasztotta *Szent Pétert* és az Anyaszentegyház fejévé tette.

Akkor történt ez, amikor az Úr Jézus a *Tibériás-tó* partján kérdezte apostolait, hogy kinek tartják őt az emberek? és Szent Péter azt felelte: «*Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia*».

Az Úr Jézus ekkor azt mondotta Szent Péternek: «*Boldog vagy Simon, Jónás fia; mert ezt az én mennyei Atyám jelentette ki neked. És én mondom neked, hogy te Péter vagy, azaz kőszikla és erre a kősziklára építem Anyaszentegyházamat és a pokol kapui sem vesznek erőt rajta. És neked adom a mennyország kulcsait; amit megkötsz a földön, meg lesz kötve a mennyben is, és amit föloldasz a földön, föl lesz oldva a mennyben is*».

Később pedig azt mondotta az Úr Jézus Szent Péternek: «*Legeltesd az én bérányaimat, legeltesd az én juhaimat*». — Így lett Szent Péter minden hívők és pásztorok legfőbb *Pásztora* és az Anyaszentegyház feje. Most az ő utóda, XI. Piusz pápa az Anyaszentegyház feje, aki az Úr Jézus parancsából tanít minket a hitre és vezet a jámbor életre.

Tanulságok.

Az Úr Jézus Szent Péter apostolnak *bátorságát, okosságát* és *erős hitét* akarta megjutalmazni, midőn őt tette az Anyaszentegyház fejévé. Valóban *boldog* volt Szent Péter, hogy az Úr Jézus méltónak találta a legmagasabb kitüntetésre.

Az Úr Jézus *látható jét* rendelt Anyaszentegyházának kormányzására. Mert az Anyaszentegyház látható tagokból, emberekből áll, akiknek látniok és tudniok kell, hol van Jézus Anyaszentegyháza. *Ahol Szent Péter van, ott van az Úr Jézus Anyaszentegyháza.*

Az Úr Jézus azt mondotta: «*Egy az Isten, egy a hit, egy a keresztség*.» Egy az *Egyház* is. Ez az *Egyház* pedig az, amely Szent Péterre, mint sziklaalpra van építve. Mi

Jézus Pétert választja ki Egyházának fejéül.

katholikusok adjunk hálát a jó Istennek, hogy ennek az Egyháznak, az Úr Jézus *igaz Egyházának* vagyunk tagjai. (Katek. 92—105. kérd.)

23. Az Úr Jézus szineváltozása.

Az Úr Jézus egyszer maga mellé vette három szent apostolát: *Pétert, Jakobot és Jánost* és fölment velük a *Tábor-hegyére* imádkozni. És amikor imádkozott, arca fényleni kezdett, mint a nap és ruhái fehérek lettek, mint a hó. *Mózes és Illés* is megjelentek és beszéltek Jézussal.

Mikor Szent Péter ezt látta, elragadtatva így kiáltott: *«Uram! jó nekünk itt lenni; ha akarod, csináljunk három hajlékot, neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet»*. És amíg ő szólott, fényes felhő vette körül őket, az égből pedig e szavak hallatszottak: *«Ez az én szeretett fiam, akiben nekem kedvem telik; Őt hallgassátok!»*

Az apostolok félelmükben arca estek. De az Úr Jézus hozzájuk ment és bátorította őket. Mikor ismét föltekintettek, az Úr Jézuson kívül már senkit sem láttak. Jézus pedig lelkükre kötötte, hogy senkinek se mondják el, amit a hegyen láttak, míg halottaiból föl nem támad.

Az Úr Jézus ezzel meg akarta mutatni, hogy a mennyei dicsőséget Őtöle senki el nem veheti. És hogy az apostolok el ne veszítsék hitüket öbenne, midőn látják majd a keresztfán meghalni.

Tanulságok.

Urunk szineváltozása bepillantást enged a *mennyország* boldogságába. Milyen boldog és szép lehet a mennyország,

*

Jézus a Tábor-hegyen megdicsőül.

*

amikor az apostolok, akik pedig csak egy cseppet izleltek meg belőle, szinte magukon kívül vannak örömben!

Mózes és Illés *megdicsőülve* jelentek meg a Táborhegyén. Ez azt mutatja, hogy haláluk után a jók megdicsőülnek és ragyogó szépséget nyernek a mennyországban. «*Az igazak fényleni fognak, mint a nap*» (Máté 13, 43.).

A mennyei Atya azt parancsolta az apostoloknak, hogy *az Úr Jézust hallgassák*. Őt hallgassuk mi is és tartsuk meg az ő törvényeit. Akkor majd mi is meg fogjuk látni egykor a boldog mennyországot. (Katek. 62—64., 122., 126., 127. kérd.)

24. Az Úr Jézus Betániában.

Nem messze Jeruzsálemtől volt egy kicsiny város, amelyet *Betániának* neveztek. Az Úr Jézus többször megfordult Betániában az istenfelő *Lázárnál*, aki két hugával lakott itt: *Mártával* és *Máriával*.

Midőn egyszer az Úr Jézus Lázárnál időzött, Mária odaült az Úr lábaihoz, hogy szavait hallgassa. Márta pedig a konyhában szorgoskodott, hogy az isteni vendéget kiszolgálja. Az Úr Jézus akkor mondotta: «*Márta, Márta, te szorgos vagy és sok mindennel törödöl; pedig egy a szükséges: Mária a legjobb részt választotta, amely el nem vétetik tőle*». Vagyis, hogy lelkünk gondozása előbbre való, mint a testi munka.

Máskor meg Mária, akit *Magdolnának* is neveznek, drága kenetet öntött Jézus lábaira és hosszú hajával törülgette. Így kért az Úr Jézustól bűnei alól feloldozást. Az Úr Jézus pedig, mikor látta Mária jó bánatát, azt mondotta neki: «*Megbocsáttatnak a te bűneid; menj békével!*» mint most mondja nekünk a szentgyónásban.

Midőn Lázár *megbetegedett*, Mária és Márta

A bűnbánó Magdolna.

azonnal elhivatták hozzá az Úr Jézust. De mire Jézus megérkezett, Lázár már négy nap óta halott volt. Az Úr Jézus akkor kiment Lázár sírjához és ott sokáig *imádkozott*. Azután bekiáltott a sírba: «*Lázár, jöjj ki!*» És Lázár *életre kelt* és előjött a sírból. — Ezért a csodáért a zsidók még jobban haragudtak Jézusra, mert most még többen hittek Benne.

Tanulságok.

Márta szorgalmas volt a *munkában*; ezért az Úr Jézus megdicsérte. De mégsem őt, hanem Máriát állította szemünk elé példaképül; mert Mária elsősorban *lelke üdvösségét* kereste; ami mindennél előbbrevaló. Mert «*mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, lelkének pedig kárát vallja*» (Máté 16., 26.).

A *bűnbánó Magdolna* példájából láthatjuk, hogy Istennél kész a bocsánat, csak legyen jó a bánat. De bánat nélkül nincs bocsánat.

Lázár föltámasztása is azt bizonyítja, hogy van *örökélet*. Az Úr Jézus mondotta: «*Én vagyok a föltámadás és az élet; aki éntennem hisz, ha meghal is, élni fog*». És «*Eljön az óra melyben mindnyájan, kik a sírokban vannak, meghallják az Isten Fia szavát. És eléjönnek, kik jót cselekedtek, az életre; akik pedig gonoszt cselekedtek, az ítéletre*» (Ján. 11, 25.—5, 28. 29.) (Katek. 1., 123—131., 138., 307., 311., 314. kérd.)

25. Az Úr Jézus és a gyermekek.

Egyik napon néhány anya Jézushoz vitte gyermekeit, hogy *áldását* adja rájuk. Mivel Jézus a tanításban igen elfáradott, a tanítványok nem akarták őket Jézushoz engedni. De az Úr Jézus azt mondotta: «*Hagyjátok a kisdedeket hozzám jönni, mert ilyeneké a mennyek országa*». Azután megölelte az ártatlan

Jézus szeretete a gyermekek iránt.

gyermeket és megáldotta őket. Így szeret az Úr Jézus minket is, ha tiszta a mi lelkünk.

Máskor ismét, mikor a tanítványok azon vitakoztak, ki lesz nagyobb közöttük a mennyek országában, az Úr Jézus magához hívott egy kis gyermeket, odaállította a tanítványok elé és azt mondotta nekik: «*Ha csak nem lesztek olyanok, mint e kisdéd, nem mentek be mennyek országába*». Vagyis, hogy nem a földi dicsőség, hanem a tiszta lélek vezet a mennyországba.

Tanulságok.

Az Úr Jézus szívesen volt kis gyermekek társaságában; mert szerette az *ártatlanokat* és *tisztaszívűeket*. A felnőttek elé is kis gyermeket állított példaképül, jelezve, hogy a tiszta szívet a *felnöttektől* is megköveteli.

Az édesanyák az Úr Jézushoz vitték gyermekeiket, hogy áldja meg őket. Minden *szülőnek* az a kötelessége, hogy gyermekeit idejekorán Jézushoz vezesse; imádságra, jóviseletre megtanítsa. Mert az Úr Jézus csak ilyen gyermekekre adja áldását.

De jaj annak a *szülőnek*, aki a maga *rossz példájával* megrontója gyermekeinek. A káromkodó, templomot kerülő, vallást kigunyoló szülők ne várják az Isten áldását; mert átok és Isten büntetése vár rájuk. A jó gyermeknek *imádkoznia* is kell az ilyen szerencsétlen szülők megtéréséért. (Katek. 24., 178—182. kérd.)

* 26. Az Úr Jézus és a gazdag ifjú.

Egyszer egy gazdag ifjú ment az Úr Jézushoz és azt kérdezte tőle: «*Mester, mit cselekedjem, hogy az örökéletet elnyerhessem?*» Az Úr Jézus azt felelte: «*Ha az örökéletre be akarsz menni, tartsd meg a parancsolatokat*».

Erre az ifjú azt mondotta: «*Én azokat gyermek-*

koromtól fogva megtartottam. Minek hiájával vagyok még?» Az Úr Jézus azt mondotta: «*Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el, amid van és oszd ki a szegények között. Azután jöjj és kövess engem*».

Mikor az ifjú ezt hallotta, megszorodott és eltávozott, mert sajnálta nagy vagyonát. Ekkor mondotta Jézus a tanítványoknak: «*Fiacskáim! vajmi nehéz azoknak, akik pénzükben bíznak, Isten országába bemenni*». — Most is azért mondanak le a szerzetesek és apácák a földi vagyonról, hogy könnyebben juthassanak az Isten országába.

Tanulságok.

E történetből látjuk, hogy az Úr Jézus nemcsak parancsokat adott, hanem *tanácsokat* is. A parancsokat minden kereszténynek meg kell tartania; a tanácsokat azonban csak azoknak, akik erre magukat önként kötelezik. Így tettek pl. az *apostolok*, akik elhagyták házukat, családjukat, mindenüket, csak hogy annál tökéletesebb *szívvél* szolgálhassák az Úr Jézust.

Szent Péter megkérdezte az Úr Jézust, mi lesz e lemondásért az ő jutalmuk. «*Ime, mi mindent elhagytunk — mondotta — és téged követtünk; mi lesz tehát velünk?* Jézus pedig *mondá nekik: Mindaz, aki elhagyja házat, vagy atyjafiat vagy nővéreit, vagy anyját, vagy feleségét, vagy fiát, vagy szántóföldeit az én nevéért, százannyit nyer és az örök életet fogja bírni*» (Máté 19, 27. 29.).

Azokat, akik az Úr Jézus tanácsainak követésére kötelezik magukat, *szerzeteseknek* nevezzük. Az Úr Jézus három tanácsot adott, ezek: az örökös *szegénység*, örökös *tisztaság* és örökös *engedelmesség*. Ezeket *evangéliumi tanácsoknak* nevezzük. A szerzetesi intézmény tehát az evangéliumban bírja eredetét. (Katek. 133., 243. kérd.)

IV. AZ ÚR JÉZUS KINSZENVEDÉSE ÉS HALÁLA.

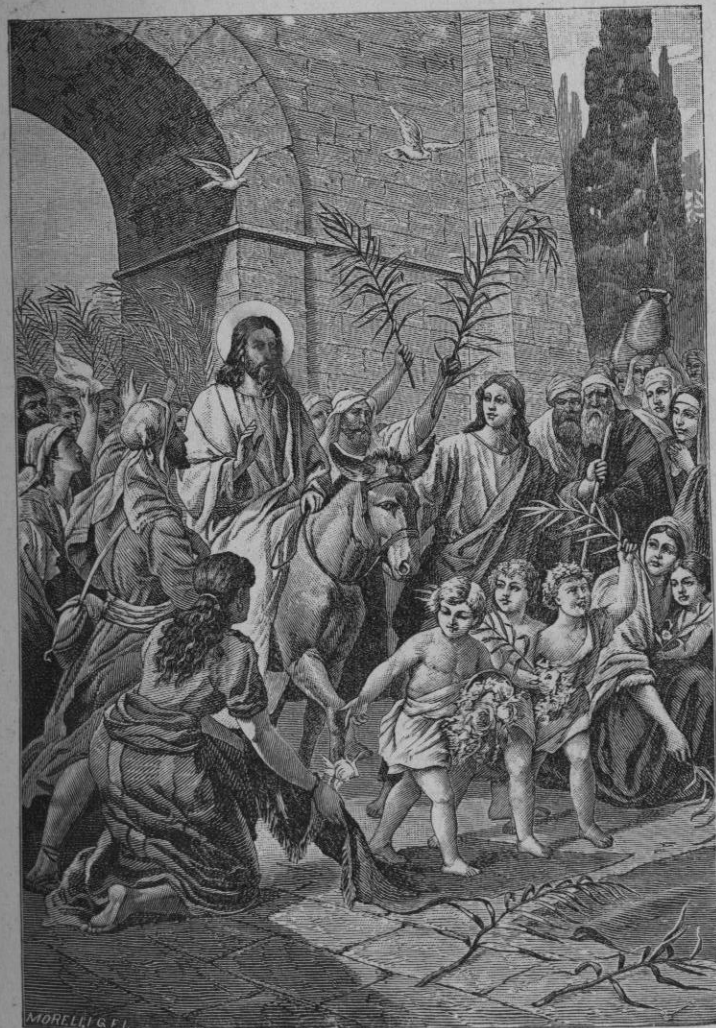
27. Az Úr Jézus ünnepies bevonulása Jeruzsálembe.

Az Úr Jézus három évig tanította az embereket. A harmadik év húsvétja előtt azt mondta tanítványainak: *«Ime, fölmegyünk Jeruzsálembe és beteljesedik mindaz, amit a próféták az Emberfiáról megmondottak: hogy a pogányok kezébe adatik, megcsúfoltatik és miután megostorozták, megölik őt; de harmadnapra föltámad».*

Mikor elérkezett virágvasárnap, az Úr Jézus elküldötte két tanítványát, hogy hozzanak neki egy szamarat, amelyen bevonulhasson Jeruzsálembe. Azok elhozták és az Úr Jézus az Olajfák-hegyénél felült a szamárra és úgy vonult be a városba, mint egy király. Nagy sokaság kísérte Jézust. És voltak, akik ruhájukat terítették le elébe, mások pedig pálmaágakat és virágokat hintettek útjára és mindnyájan nagy örömmel kiáltották: *«Hozsanna Dávid fiának! Áldott, ki az Úr nevében jön!»* — Mi a virágvasárnapi körmenetben hódolunk így az Úr Jézusnak, mint a lelkek királyának, barkával és énekkel.

Tanulságok.

A zsidó nép királyt megillető tisztelettel fogadta az Úr Jézust. Mert azt hitte róla, hogy ő lesz Zsidóország új királya, aki a zsidó népet az ellenségtől megszabadítja és az országot régi fényében visszaállítja. Csakhogy az Úr Jézus nem földi király akart lenni. Maga mondotta: *«Én király vagyok, de az én országom nem e világból való»* (Ján. 18, 36. 37.). Az Úr Jézus a lelkek királya, aki a mi lelkünkön akar ural-

Jézus ünnepiesen bevonul Jeruzsálembe.

kodni. — Krisztus királyságának ünnepe október utolsó vasárnapján van. (Katek. 21., 59., 64., 73., 153. kérd.)

28. Az utolsó vacsora.

Elérkezett *nagycsütörtök* estéje. Az Úr Jézus elküldötte apostolait Jeruzsálembe, hogy neki a húsvéti bárányt elkészítsék. Azután megjelent a tizenkét apostol között, hogy velük az *utolsó vacsorát* elköltse.

Vacsora alatt azt mondta az apostoloknak: «*Bizony, mondom nektek, egy ma közületek elárul engem*». Az apostolok egymásra néztek és megdöbbenve kérdezték, ki lehet közöttük áruló? Az Úr Jézus csendesen azt mondta: «*Aki velem kezét a tálba mártja, ő az*». És Júdás volt az, aki éppen akkor a tálba nyúlt.

Vacsora után az Úr Jézus *megmosta* az apostolok lábait. Azután az asztalhoz ment, kezébe vette a kovásztalan kenyeret, megáldotta és apostolainak nyújtotta e szavakkal: «*Vegyétek és egyétek, mert ez az én testem*». Akkor kezébe vette a kelyhet, bort és kevés vizet öntött bele, megáldotta és azt mondta: «*Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem — az Újszövetségé —, mely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára*». Végül azt mondta az apostoloknak: «*Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre*».

Az Úr Jézus ekkor a *szentmisét* és a legméltóságosabb *Oltáriszentséget* rendelte. A *szentmisét*, mint áldozatot Isten dicsőségére, az *Oltáriszentséget*, mint eledelt lelkünk táplálására.

Az utolsó vacsorán volt az első *szentmise* és az első *szentáldozás* is magának az Úr Jézusnak kezéből.

Az utolsó vacsora.

Tanulságok.

A szentmiseáldozatnak *előképei* voltak: Melkizedek áldozata, a manna, továbbá az ószövetségi áldozatok. Az utolsó vacsorán kezdődik az *Újszövetség*, amelyet az Úr Jézus saját szent vérével pecsételt meg.

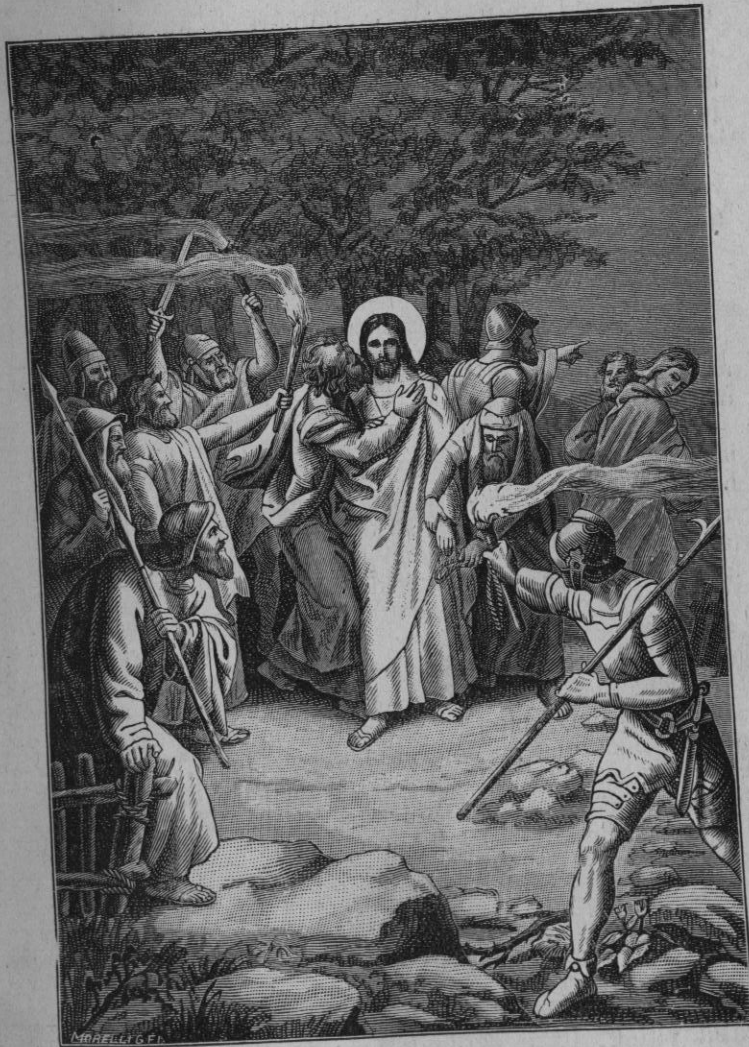
A *szentáldozásban* az Úr Jézusnak valóságos szent testét és véréét vesszük magunkhoz; amint az Úr Jézus is valóságos szent testét és véréét nyújtotta az apostoloknak. Azért mondja *Szent Pál* apostol: «*Vizsgálja meg magát az ember, és úgy egyék azon kenyérből, és igyék a kehelyből. Mert, aki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik magának, meg nem különböztetvén az Úr testét*» (1. Kor. 11, 28. 29). (Katek. 270—281. 294—298. kérd.)

29. Az Úr Jézus az Olajfák-hegyén.

Az utolsó vacsora után kiment Jézus az apostolokkal az *Olajfák-hegyére*. Útközben szent éneket énekeltek és átkeltek a *Cedron-patakon*. Az Olajfák-hegyének oldalában *Getszemáne* nevű kert volt, ide ment be az Úr Jézus. Itt azt mondta az apostoloknak: «*Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek*». Azután előbbre ment és acra borulva, sokáig imádkozott. Imádság közben fölsóhajtott: «*Atyám! ha lehetséges, müljék el tőlem e keserű pohár; mindazáltal ne az én akaratom legyen, hanem a tied*». És oly nagy fájdalom fogta el lelkét, hogy *véres veríték* hullott arcáról. De Isten egy *angyalt* küldött, hogy megerősítse őt.

Az Úr Jézus itt mutatta meg leginkább, milyen szükséges a *buzgó imádság*, főleg a szenvedés és kísértés idején. Apostolait is erre buzdította.

Az apostolok azonban elaludtak. *Júdás* pedig elment és elárulta Jézust a zsidó papoknak *30 ezüst*

Jézust elfogják.

pénzen. És éjfél tájban megjelent fegyveres emberekkel, hogy az Úr Jézust elfogják. Júdás odament Jézushoz és megcsókolta őt. Az Úr Jézus szelíden mondotta neki: «Júdás! csókkal árulod el az Emberfiát?» De azután megengedte, hogy a katonák megfogják őt és megkötözzék. Az apostolok pedig félelmükben szétfutottak.

Tanulságok.

Júdás árulásában láthatjuk a *fősvénység* bűnének utálatosságát; a pénznek rendetlen szeretete arra vitte, hogy az *Isten Fiát* elárulja. Vigyázzunk, hogy a pénzzel mindig okosan bánjunk és soha fősvények ne legyünk.

Az *imádságot* soha el ne hagyjuk. Lám, az Úr Jézus is (az ő emberi természetét) az imádság erősítette meg a halálfelelem kínjai között. A szívből jövő imádságot Isten mindig *meghallgatja*; még akkor is, ha látszat szerint nem hallgatná meg. Sokszor talán más kegyelmet ad, mint amit tőle kérünk, mert az válik lelkünknek üdvösségére; de meghallgat, hiszen maga mondotta: «*Kérjétek és adatik nektek*».

Imádkozunk főleg *kísértés* idején. Az *Úr Jézus* órák-hosszat imádkozott. *Júdás* azért esett bűnbe, mert a kísértés idején nem imádkozott. Az *apostolok* elaludtak az imádság alatt és íme, mind széjjelfutottak, mikor a veszélyt látták. Imádkozunk buzgón, mint az *Úr Jézus*, hogy meg erősítsük lelkünket és szent vallásunknak, Egyházunknak buzgó tagjai lehessünk. (Katek. 44., 226., 229—233., 354., 355., 356., 357, kérd.)

30. Szent Péter tagadása. Júdás öngyilkossága.

Az Úr Jézust a katonák *Kaifás* zsidó főpap házába vitték. Itt a szolgák az udvaron tüzet raktak, mivel hűvös volt az éjjel. *Szent Péter* is odament

Péter és Júdás.

a tűzhöz melegedni. De egy szolgáló fölismerte és így szólt hozzá: «*Te is a názáreti Jézussal voltál!*» Szent Péter tagadta, hogy ismeri Jézust. Sőt amikor mások is rábizonyították, másodszor és harmadszor is megtagadta Jézust. Ebben a percben megszólalt a kakas és az Úr Jézus, akit épen akkor kísérték át egy ajtón, rátekintett Szent Péterre. Ez a tekintet átjárta az apostol szívét. Eszébe jutott Szent Péternek, amit az Úr Jézus előre megmondott neki: «*Mielőtt a kakas kétszer szólna, háromszor tagadsz meg engem*». És kiment az udvarból és keservesen sirt.

Az áruló Júdás is bánta már szörnyű tettét. Visszavitte a zsidóknak a 30 ezüst pénzt és azt mondotta: «*Vétkeztem; elárultam az igaz vért*». De azért még sem tért meg, hanem kétségbeesett és fölakasztotta magát. A zsidó papok a 30 ezüst pénzen megvették egy fazekas telkét az idegenek számára temetőül. Így teljesedett be az Irás: «*Vették a 30 ezüst pénzt és a fazekas telkéért adták*» (Zak.).

Júdás elárulta az Úr Jézust és felakasztotta magát. Szent Péter megtagadta az Úr Jézust és megsiratta bűnét. Bármit teszünk mi is, soha ne essünk kétségbe, hanem bízzunk az Isten irgalmában. Isten mindig megbocsát nekünk az Úr Jézus szeretetéért.

Tanulságok.

Szent Péter apostol szomorú esete mutatja, hogy az ember gyarló, még a nagy szentek is eleshetnek. Nem szabad tehát magunkban elbizakodnunk, mert Isten segítsége nélkül senkisé tud megállani.

Ne feledjük, hogy Isten a legnagyobb bűnt is megbo-

Jézust megostorozzák.

csátja, ha a bűnös ezt megbánja, őszintén meggyónja és erős akarata van életét megjobbitani.

A kétségbeesés és az öngyilkosság a legnagyobb bűnök; mert ezek egyenest a kárhozatba visznek. Azért mondta az Úr Jézus Júdásnak: «*Jaj annak az embernek; jobb lett volna neki, ha nem született volna*» (Máté 26, 24.). (Katek. 150., 185., 227., 231., 232., 246., 307., 311., 314., 315. kérd.).

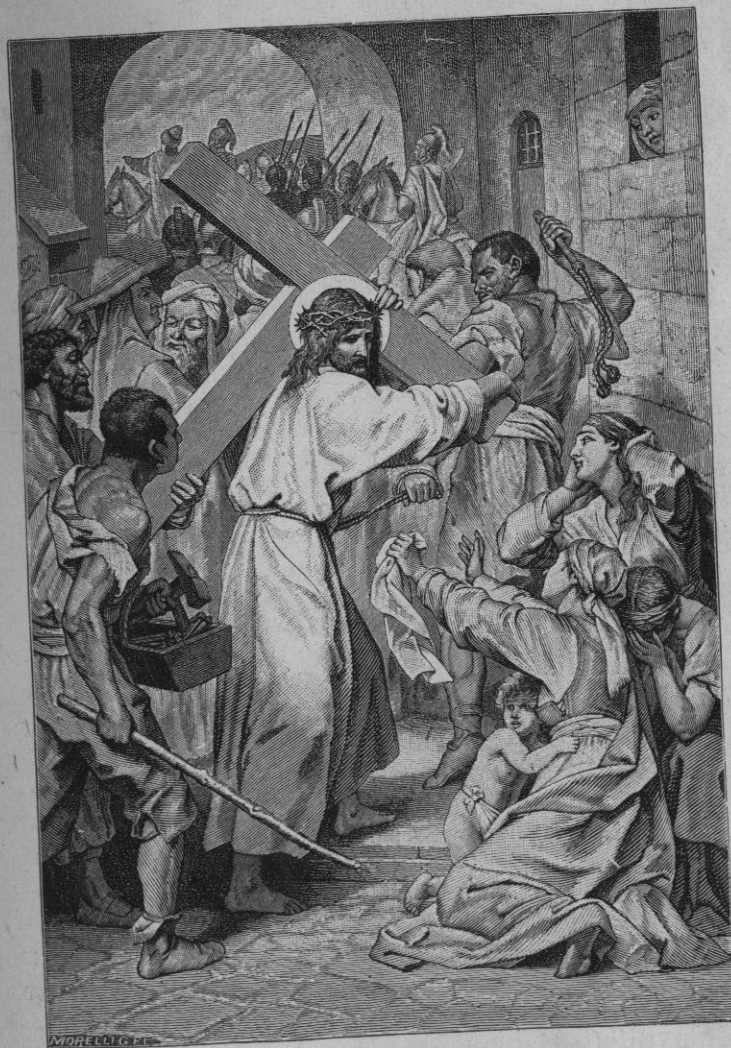
31. Az Úr Jézust halálra ítélik.

Nagypénteken reggel elvitték az Úr Jézust *Poncius Pilátushoz*, a római császár helytartójához. Pilátus kihallgatta Jézust, de mivel semmi bűnt sem talált benne, szabadon akarta bocsátani. A zsidók azonban *hamis tanukat* fogadtak, csakhogy az Úr Jézust halálra ítélhessék.

Pilátus akkor kihozatott a börtönből egy gyilkost és azt az Úr Jézus mellé állította. A népet pedig megkérdezte, kit bocsásson a kettő közül szabadon: *Jézust-e* vagy *Barabást*? A hálátlan nép elfeledte, hogy az Úr Jézus volt legnagyobb jótévője s azt kívánta, hogy Barabást.

Pilátus akkor *megostoroztatta* Jézust; azt gondolta, hogy a zsidók majd megszánják. De azok nem szánták meg, hanem még inkább kívánták halálát. Közben a római katonák kegyetlenül kínozták Jézust: *tövissel megkoronázták*; kezébe nádszálat, vállaira vörös palástot adtak; csúfolódva térdet hajtottak előtte és azt mondták: «*Üdvözlégy, zsidók királya!*»

Mikor Pilátus látta, hogy a néppel semmire sem megy, az Úr Jézust *halálra ítélte*. De annak jeléül, hogy ő ártatlan a dologban, vizet hozatott és meg-

A keresztút.

mosta kezeit. A zsidók pedig elvitték Jézust, hogy *keresztre* feszítsék.

Az Úr Jézus hallgatagon, örömmel fogadta az ítéletet. Mint ártatlan bárány engedte magát halálra vetni a mi lelkünk üdvösségéért.

Tanulságok.

Pilátus pogány ember volt, de jobb szíve volt, mint a zsidóknak. Azonban mégis hiányzott Pilátusból a *keresztény bátorság* erénye. Így történt, hogy akit ártatlannak nyilvánított, azt félelemből és emberi gyöngeségből halálra ítélte. Ezért tehát Pilátus nagy bünt követett el.

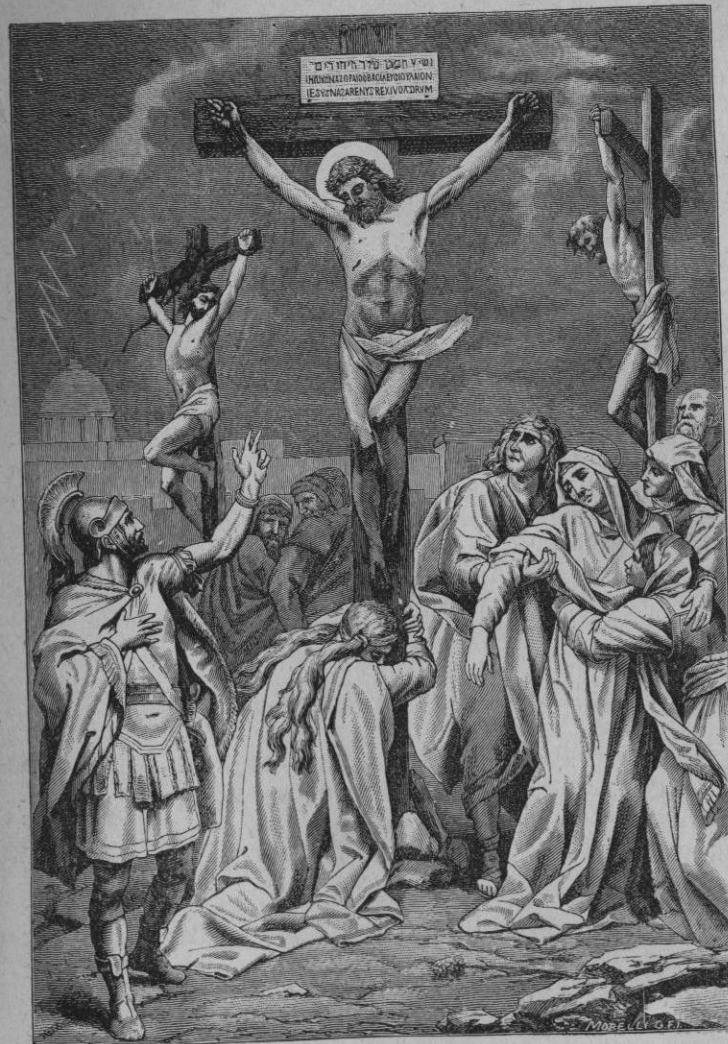
Az Úr Jézus *önként* adta magát ellenségei kezébe. És minden jajszó nélkül viselte a megostorozás és tövissel koronázás kínjait. Így akart példát adni, hogy a szenvedések és bántalmak között mi is *türelmesek* legyünk. És főleg jusson eszünkbe a szenvedő Úr Jézus, amikor ártatlannal szenvedünk. (Katek. 73., 74., 195—200., 242. kérd.)

32. Az Úr Jézus keresztútja.

A halálos ítélet kimondása után az Úr Jézus vállaira tették a keresztfát és kivezették a *Kálvária-hegyre*, hogy ott fölfeszítsék.

Nagy sokaság kísérte Jézust a *szent keresztúton*; köztük sok asszony is, akik a szenvedő Istenembert keservesen siratták. De az Úr Jézus így szólt hozzájuk: «*Jeruzsálem leányai, ne sírjatok én rajtam, hanem inkább magatokon és fiaitokon sírjatok*».

Az Úr Jézus többször *elesett* a nehéz kereszt alatt. Végre *Cirenei Simont* kényszerítették, hogy segítse vinni a keresztet. *Szent Veronika* pedig kendőt nyújtott Jézusnak, hogy abba vérző arcát megtörölje.

Jézus a keresztfán.

Nagypénteken délben értek ki a Kálvária-hegyre és két lator között fölfeszítették Jézust a keresztre. Pilátus ezt iratta a keresztfára: «Názáreti Jézus, a zsidók királya». (Latinul: *Iézusz Nazarénusz Reksz Iudeórum.*)—

Az emberek azért járják most a kereszttutat, a 14 stációt, hogy Jézus szenvedéséről megemlékezzenek és megköszönjék a szeretetet, amellyel érettünk szenvedett.

Tanulságok.

A kereszttúton az Úr Jézus kimondhatatlan sokat szenvedett. Mégis türelemmel, zúgolódás nélkül hordozta a kereszttet. Tanuljuk meg tőle, hogy a kereszttet, amelyeket Isten reánk bocsát, mi is türelemmel és megadással hordozzuk. Ha nehéz a keresztt, mérjük oda az Úr Jézus kereszttjéhez; bizonyos, hogy nem fogunk cserét kérni. A türelmetlenség és zúgolódás csak nehezíti a kereszttet, de vállainkról le nem veszi. (Katek. 70., 73—75. kérd.)

33. Az Úr Jézus meghal a kereszttán.

Az Úr Jézus három óráig függött a kereszttán. Iszonyú kínokat szenvedett, de a zsidók mégis csűfolták és káromolták őt. Az Úr Jézus pedig így imádkozott értük: «*Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekesznek.*»

A jobb lator megtért és könyörgött Jézushoz: «*Uram, emlékezzél meg rólam, ha majd országodba jutsz.*» Az Úr Jézus azt mondotta neki: «*Bizony, mondom neked, még ma velem leszel a Paradicsomban.*»

Jézus kereszttje mellett állott a boldogságos Szűz Mária, néhány más jámbor asszony és Szent János

apostol. Az Úr Jézus búcsút vett tőlük és a legjobb édesanyát Szent János apostol gondjaira bízta.

Délután három óra tájban az Úr Jézus nagyhangon felkiáltott: «*Beteljesedett; Atyám, kezeidbe ajánlom lelkemet!*» Ekkor lehajtotta fejét és kiadta lelkét. A föld pedig megindult, a sziklák megrepedtek és a halottak közül sokan feltámadtak. A pogány százados, aki ezt látta, fölkiáltott: «*Ez valóban az Isten Fia volt!*» És mindenki mellét verve ment haza.

Ez Nagypénteken történt, hogy az Úr Jézus éretünk meghalt. Mi is, midőn kereszt előtt megyünk el, azt szoktuk mondani: «*Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged, mert szent keresztet által megváltottad a világot!*» Így köszönjük meg Jézusnak irántunk való végtelen szeretetét.

Tanulságok.

Nagypéntek az Úr Jézus halálának emléknapja. Mivel pedig az Úr Jézus az ő halálával váltotta meg a világot, azért nagypéntek a megváltásnak is emléknapja. Jézus halálára emlékeztet minket a péntek délutáni 3 órai harangszó, amikor imádkozunk. Jézus halálára emlékeztet minket a szentmiseáldozat is, amely nem más, mint az Úr Jézus keresztáldozatának vérontás nélkül való megújítása.

Az Úr Jézus szent halálával megnyitotta a Paradicsomban bezárt mennyországot, amely most már mindenki előtt nyitva van. De mégis, hogy valaki a mennyországba bejuthasson, arra önmagának is érdemet kell szereznie, mert az Úr Jézus azt mondotta: «*Nem minden, aki mondja: Uram, Uram, megy be a mennyek országába, hanem aki Atyám akaratát cselekszi, az megy be mennyek országába.*» (Máté 7, 21). (Katek. 73—77., 133., 292—298. kérd.)

34. Az Úr Jézus temetése.

Nagypénteken délután katonák mentek ki a Kálvária-hegyre, hogy a fölfeszítettek csontjait *összetörjék*. A két lator csontjait össze is törték, de az Úr Jézusét nem törték össze, mert látták, hogy már meg van halva. Hanem egy katona lándzsával átszúrta *Jézus Szent Szívét* és abból vér és víz folyt ki.

A katonák felosztották maguk között Jézus ruháit és köntösére sorsot vetettek. Azután, dolgukat végezve, elhagyták a Kálváriát. A kereszttel nem maradt senki más, csak a *Fájdalmas Szűzanya* és néhány jámbor hívő. Ezek között volt *Nikodémus* és *Arimateai József*, akik elmentek Pilátushoz és elkérték tőle az Úr Jézus holttestét, hogy illendően eltemessék. Ezek a szent testet levették a keresztről, gyolcsruhába takarták és egy sziklába vágott sírba vitték, ahol *eltemették*.

A Fájdalmas Szűzanya és akik vele voltak, sokáig imádkoztak a *szensírnál*. Azután nagy követ hengerítettek a sír ajtajához és szomorodott szívvel hazamentek. A papi fejedelmek pedig *őröket* állítottak a sírhoz és lepecsételték a követ.

Igy teljesedtek az Úr Jézusban a próféták szavai, hogy Neki szenvednie kell; hogy Benne csontot nem törnek és hogy temetése a szegények között lesz. Jézus az Isten igazi Báránya! Megsebzett *Szent Szívéből* árad minden áldás reánk.

Tanulságok.

A katona lándzsája az Úr Jézus *Szent Szívét* szúrta át. Isten akarta ezt így, hogy az emberek figyelmét felhívja

Jézust sírba helyezik.

a Szent Szívre, mint az *isteni szeretet* kiapadhatatlan forrására. *Szeretetből* jött le a földre az Isten Fia, szeretetből halt meg a keresztfán. Jézus szerető Szívétől nyertek a bűnbánók bocsánatot, a szomorúak vigasztalást, az éhezők kenyeret, a betegek gyógyulást, a halottak föltámadást és az egész világ megváltást.

Alakok Szent Margitnak megmutatta az Úr Jézus az ő Szent Szívét; amint töviskoszorúval van átfonva és a szívből feljövő lángok közül kiemelkedik a keresz. Ezt a gyönyörű képet állítsuk szemeink elé és mondjuk el naponta a fohászt: *Ó Jézusom édes Szíve, add, hogy téged mindig jobban szeresselek!* (300 napi búcsú). (Katek. 136., 137. kérd.)

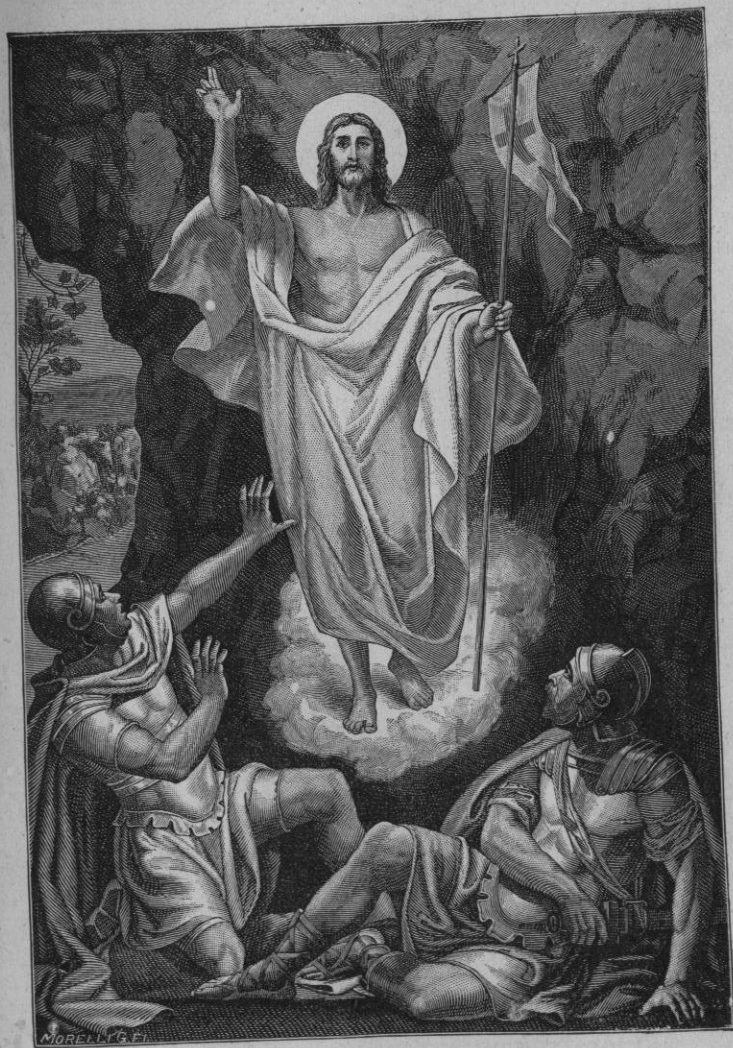
V. AZ ÚR JÉZUS MEGDICSŐÜLÉSE.

35. Az Úr Jézus föltámadása.

Húsvétvasárnap reggel jámbor asszonyok mentek ki az Úr Jézus sírjához, hogy a szent testet drága kenettel megkenjék. Útközben azon tanakodtak, ki hengeríti el a követ a sírról. De amikor Jézus sírjához érkeztek, a kő már el volt hengerítve és a sír *üresen* állott.

Bent a sírban egy *angyalt* láttak hófehér ruhában. Az asszonyok megijedtek, de az angyal így szólt hozzájuk: *«Ne féljete! A megfeszített názareti Jézust keresitek? Föltámadott, nincs itt; ime a hely, ahova tették őt. De menjete, mondjátok meg ezt tanítványainak és Szent Péternek».*

Az asszonyok azonnal a városba siettek és megvitték a hírt a tanítványoknak és Szent Péternek. *Szent Péter* rögtön elindult és Szent Jánossal együtt futva ment a sírhez. És mind a ketten meggyőződtek

Jézus föltámad.

róla, hogy az Úr Jézus valóban föltámadott. Nem-sokára az egész város megtudta Jézus föltámadását, mert az örök mindenkinek elbeszéltek, ami az Úr Jézus sírjánál történt.

Az Úr Jézus feltámadásával megmutatta, hogy ő a halál felett is uralkodik; hogy tehát ő Isten, aki minket is fel fog támasztani. Azért van a feltámadott Úr Jézus kezében a zászló és Húsvétvasárnap azért a mi legnagyobb ünnepünk.

Tanulságok.

Az Úr Jézus föltámadása arról biztosít, hogy egykor mi is föltámadunk. «*Hiszem a testnek föltámadását*», mondjuk az apostoli hitvallásban. És bizonyosak vagyunk róla, hogy akinek volt hatalma föltámasztani a naimi ifjút, Jairus leányát, Lázárt és másokat; aki végül önmagát is föltámasztotta, annak lesz ereje ahhoz, hogy a mi testünket is életre keltse halottaiból. Az Úr Jézus *az élet és halál mindenható Úra*. (Katek. 76—78., kérd., 120—122. kérd.)

36. Az Úr Jézus a bűnbánat szentségét rendeli.

Húsvétvasárnap este együtt voltak az apostolok az utolsó vacsora termében. Az ajtókat jól bezárták, mivel félték a zsidóktól.

Egyszerre megjelent közöttük az Úr Jézus és azt mondotta: «*Békesség nektek!*» Az apostolok megijedtek; azt hitték, hogy szellemet látnak. De az Úr Jézus így szólt hozzájuk: «*Én vagyok, ne féljetek*». És megmutatta nekik kezeit és lábait és enivalót is kért tőlük.

Ezután megmondotta az Úr Jézus, hogy Ő már nem sokáig lesz a földön, mert 40 nap múlva vissza-

megy a mennybe. Azért átadta az apostoloknak a *bűnbocsátó hatalmat*. Rájuk lehelt és így szólt hozzájuk: «*Vegyétek a Szentlelket: akiknek megbocsátjátok bűneiket, megbocsáttatnak nekik és akiknek megtartjátok, megtartatnak*». Az Úr Jézus ekkor a *bűnbánat szentségét* rendelte. — A lelkiatya most is csak Jézus

Jézus hatalmat ad az apostoloknak a bűnbocsátásra.

A pap föloldozza a gyónót.

hatalmával és a Szentlélek erejével bocsátja meg a bűnöket.

Tanulságok.

Az Úr Jézus megmutatta, milyen lesz a *föltámadt ember teste*; nem szellem, nem árnyék, hanem valóságos test, amelynek húsa és csontja van. «*Lássátok kezeimet és lábaimat — mondotta — és tapintsatok meg, mert a léleknek húsa és csontjai nincsenek, amint látjátok, hogy nekem van*» (Lukács 24, 39.)

Az Anyaszentegyház Jézustól nyert bűnbocsátó hatalmánál fogva *bűncsúkat* is engedhet a híveknek. A bűncsúkat az Anyaszentegyház az *ő lelki kincstárából* osztogatja, amely

lelki kincstár telve van az Úr Jézus kereszttáldozatának végtelen érdemeivel és a sok millió szentnek túlaradó erényeivel. (Katek. 119., 120–122., 299., 300., 301., 329–331. kérd.)

37. Az Úr Jézus fölmege a mennyekbe.

Föltámadása után a negyvenedik napon utoljára jelent meg Jézus az apostoloknak. Akkor megígérte nekik, hogy elküldi a *Szentlelket*; azután így szólt: «Nekem adatott minden hatalom a mennyben és a földön. Azért menjetek az egész világra és hirdessétek az *Evangéliumot* minden teremtménynek, megkeresztelvén őket az *Atyának és Fiúnak és Szentléleknek* nevében. Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözü, aki pedig nem hisz, elkárhozik». Ezzel kötelességévé tette mindenkinek, hogy felvegye a szent keresztséget és az Anyaszentegyház engedelmes gyermeke legyen.

Miután az Úr Jézus így szólt, kivezette tanítványait az *Olajfák*-hegyére. Ott megáldotta őket és szemeik láttára fölszállott a *mennybe*. Az apostolok hámulva néztek a Megváltó után és igen elszomorodtak. De nemsokára két *angyal* jelent meg nekik, akik megvigasztalták őket és azt mondták, hogy az Úr Jézus úgy jön el majd *ismét*, amint látták most a mennybe menni. Vagyis majd eljön az utolsó ítéletre.

Az Úr Jézus mennybemenetelét *Áldozócsütörtökön* ünnepejük.

Tanulságok.

Az Úr Jézus fölment a mennybe és azt akarja, hogy mi is odajussunk. Ezért rendelte a *keresztség szentségét*, amely az üdvösségre elkerülhetetlenül szükséges. Aki meg-

Jézus mennybe megy.

keresztelkedik és hisz, vagyis Jézus tanítását megtartja, az bizonyosan mennybe jut.

Az Úr Jézus elküldötte apostolait a nagyvilágba, hogy hirdessék az Evangéliumot (Jézus tanítását). Nem azt parancsolta nekik, hogy könyveket irjanak, hanem azt, hogy élőszóval tanítsanak. Azért az apostolok nem is írtak könyveket, csak alig egy páran; és ezek sem írtak le mindent, amit Jézus tanított. Amit pedig leírtak, azt is élőszóval magyarázták meg az embereknek. Innen van, hogy a *Szent-hagyomány* épen olyan olyan forrása az Úr Jézus tanításának, mint a *Szentírás*. (Katek. 3—9., 11—15., 79—86. kérd.)

VI. AZ APOSTOLOK CSELEKEDETEI.

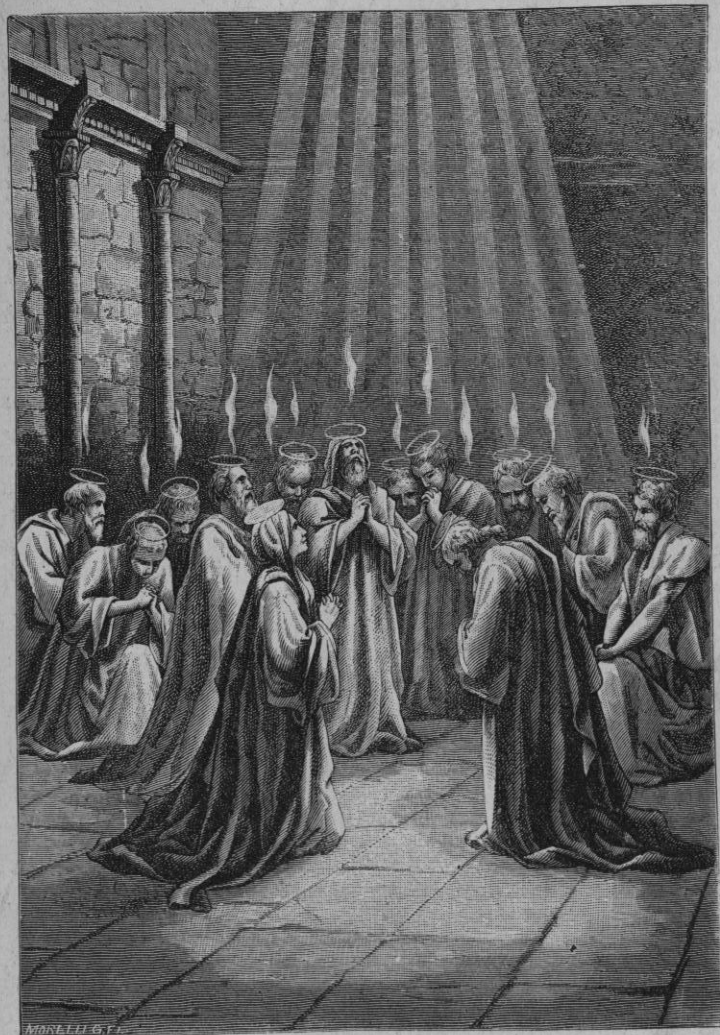
38. A Szentlélek eljövetele.

Az apostolok Jézus mennybemenetele után visszamentek Jeruzsálembe, ahol állandó imádság között várták a *Szentlélek* eljövetelét. Velük volt a Boldogságos Szűz Mária is.

A tizedik napon, *Pünkösdvasárnap* reggel hirtelen zúgás támadt, amely erős szélhez hasonlított. A zúgás betöltötte a házat, amelyben az apostolok együtt voltak. És bent a házban *tűzes nyelvek* szállottak mindegyik apostolra és mindnyájan beteltek *Szentlélekkel*.

Épen akkor sok zsidó volt együtt Jeruzsálemben. Ezek hallották a zúgást és seregesen tódultak a házhoz. *Szent Péter* megerősítve a Szentlélektől kiment és szólni kezdett a néphez. De mennyire csodálkoztak, amikor mindenki a maga *nyelvén* hallotta szólni az Anyaszentegyház fejét. Akkor többen mint *háromezren* megkeresztelkedtek. Ezek al-

*

A Szentlélek eljövetele.

*

kották az első keresztény *hitközséget*. Ezzel kezdődött a mi katolikus Anyaszentegyházunk.

Az Anyaszentegyházban a Szentlélek adja most is a kegyelmeket, amelyeket nekünk az Úr Jézus szerzett. A Szentlélek ünnepe Pünkösdkor van.

Tanulságok.

Az első Pünkösöd ünnepén *háromezer* hívő tette az Anyaszentegyházat, amely most már több mint *300 millió* hívőt számlál.

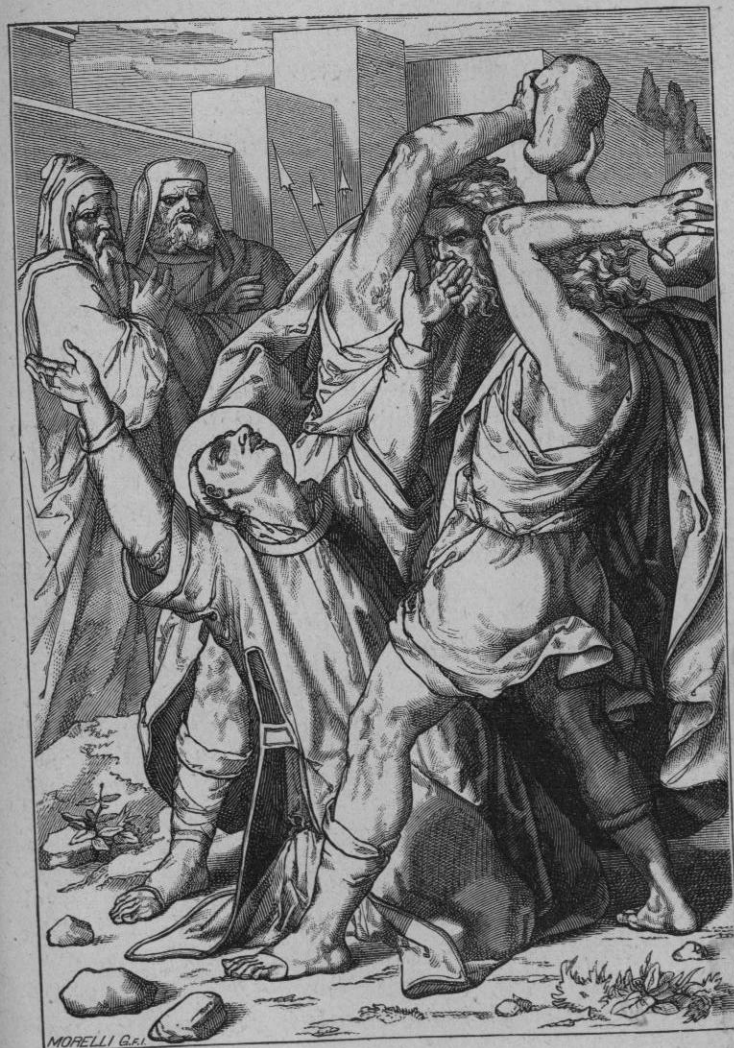
Csodálatos volt a Szentlélek működése az *apostolok* *lelkében!* A félnék és gyáva apostolokból egyszerre hősök lettek, akik oroszlánok bátorságával harcoltak Jézus Egyházáért. Csodálatos a Szentlélek Isten működése *mibennünk* is, mert ő adja a megszentelő kegyelmet, amelynél fogva a bűnök gyermekeiből Isten fiaivá leszünk. Minden szentségben, de különösen a *bérmálás* szentségében működik a Szentlélek és ő tesz bennünket szent hitünk védelmezőivé, «Krisztus katonáivá».

A Szentlélek vezérli és kormányozza az Anyaszentegyházat, hogy az mindig az Úr Jézus igazi, hamisítatlan hitét tanítsa; Ő menti meg az Egyház vezetőit a *tévedéstől*. Ragaszkodjunk tehát szent hitünkhöz, amely az Úr Jézusnak *hamisítatlan* tanítása. (Katek. 87—91., 106—113. kérd.)

39. Szent István első vértanu.

Mikor a hívek száma egyre nagyobb lett, az apostolok püspököket és papokat szenteltek, hogy nekik segítsék legyenek. A szegények és betegek gondozására pedig jámbor férfiakat rendeltek, akiket *diakonusoknak*, szerpapoknak neveztek.

A diakonusok között volt *Szent István*, egy bátor és szent férfi, aki telve volt hittal és a Szentlélek kegyelmével. Szent István tanított és sok cso-

Szent Istvánt megkövezik.

dát is művelt a nép között. De mikor a zsidóknak szemükre hányta hitetlenségüket, azok megharagudtak reá és kihurcolták őt a városon kívül, hogy megkövezzék. A kövezésben résztvett *Saul* is, a későbbi Szent Pál apostol, aki a hóhérok ruháját őrizte.

Szent István a kivégzés alatt, mint az Úr Jézus is tette, ellenségeiért imádkozott. Azután vértől elborítva égre emelte szemeit és azt mondotta: *«Ime, nyitva látom az eget és látom az Emberfiát az Isten jobbjára felől állani»*. Akkor Szent István térdeire esett és haldokolni kezdett. Utolsó szava volt: *«Uram Jézus! vedd hozzád az én lelkemet»*. És boldogan elaludt az Úrban.

Szent István volt a mi szent Egyházunk első vértanúja. Ünnepe Karácsony másnapján (dec. 26-án) üljük.

Tanulságok.

Szent Istvánban látjuk az Úr Jézusnak hű képmását, aki úgy gondolkozik, érez, jót tesz, megbocsát, imádkozik, szenved és meghal, mint az Úr Jézus. Nem irtózik vérét ontani az igazságért. Eszében van az Úr mondása: *«Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyeknek országa»*.

Legyünk mi is az Úr Jézusnak hű követői, hogy Jézus képmása rajtunk is meglássék. Legyünk bátrak és hitünkben erősek. Akkor majd mi is boldogan halunk meg és mi is nyitva találjuk az eget. (Katek. 11., 226., 227., 228., 242., 243. kérd.)

* 40 Szent Péter, az első római pápa.

Jézus mennybemenetele után *Szent Péter* vette át az Anyaszentegyház kormányzását. Szent Péter

XI. Piusz pápa.

az Úr Jézus helytartója volt, azért az összes hívek és az apostolok is engedelmeskedtek neki.

Szent Péter az áruló Júdás helyébe *Szent Mátyást* választotta meg apostolnak. A *hitközségek* élére püspököket és lekipásztorokat rendelt. Azután bejárta a Szentföldet és Szent János apostollal együtt kiszolgáltatta a *bérmálás szentségét*. Jeruzsálemben pedig *apostoli zsinatot* tartott.

Mikor kitört a keresztények üldözése, a zsidók Szent Pétert is elfogták és börtönbe hurcolták. De a hívek szüntelen *imádkoztak* az Anyaszentegyház fejéért. És Isten meghallgatta őket; egy angyal által csodálatosan kiszabadította Szent Pétert a börtönből.

Szent Péter később elment *Rómába* és onnan kormányozta az Anyaszentegyházat. Így lett Róma a *keresztény világ* fővárosa. Szent Péter Rómában halt meg vértanu halállal; *Néró* császár a mostani *Vatikán* helyén 67-ben, június 29-én keresztrefeszíttette. Sírja fölé utódai, a *római pápák*, a világ legnagyobb templomát emelték, amelyet *Szent Péter-templomnak* nevezünk.

Mivel a római pápák most is Rómából kormányozzák az Anyaszentegyházat azért mi magunkat *római katolikusoknak* mondjuk. ▢

Tanulságok.

Szent Pétert az Úr Jézus tette az Anyaszentegyház fejévé (l. 22. pont); tehát utódai, a római pápák is, magától az Úr Jézustól nyerik hatalmukat. Szentséges Atyánk, *XI. Piusz pápa*, aki Szent Péternek 261. utóda, szintén Rómából kormányozza az Anyaszentegyházat. Legyünk tehát a római pápának, a mi legfőbb Pásztorunknak, Jézus Krisztus helytartójának alázatos és engedelmes gyermekei!

Saulnak csodálatos megtérése.

Szent Péterért, az első pápáért, szüntelen *imádkoztak a hívek*; de imádkozott földi életében maga az Úr Jézus is. Imádkozunk tehát mi is a Szentatyáért vagyis a pápáért, hogy az Úr oltalmazza meg minden ellenség ellen. (Pápai himnusz.) (Katek. 92—102., 264—269., 340—342. kérd.)

* 41. Szent Pál, a nemzetek apostola.

Szent Pál apostolt előbb *Saul*nak hívták. Saul nagy üldözője volt a keresztényeknek; városról-városra járt és irgalom nélkül börtönbe hurcolta őket.

Egyszer azonban csodálatos dolog történt vele. Mikor lóháton *Damaszkusz* városába ment, égből jövő fényesség megvakította és földre sujtotta őt. Ugyanakkor ezt a szöveget hallotta Jézustól: «*Saul, Saul, miért üldözesz engem?*» «*Ki vagy, Uram?*» kérdezte Saul nagy ijedten. Az égi hang azt felelte: «*Én vagyok Jézus, akit te üldözesz*». Saul a nagy fényességtől megvakult és társai kézenfogva a városba vezették, ahol három napig böjtölt és imádkozott. A Szentlélek eltöltötte Saul lelkét és egy *Ananias* nevű tanítvány meggyógyította és megkeresztelte őt.

Saul később Szent Pál nevet nyert és az Úr Jézusnak egyik legnagyobb *apostola* lett. Százezreket térített katolikus keresztény hitünkre. Bejárta a világ nagy részét és a különféle nemzeteket, azért a *nemzetek apostolának* is nevezzük őt. Szent Pál apostol rendkívül sokat szenvedett; mégis azt írta egyik apostoli levelében: «*Én bizonyos vagyok benne, hogy sem magasság, sem mélység; sem élet, sem halál, sem semmi más el nem szakaszthat engem Jézustól!* (Róm. 8.) Szent Pál leveleit most is sokszor olvassák a szentmisében és a szószéken.

Szent Pál apostol Szent Péterrel egy napon lett *vértanu*; a kegyetlen Néró császár lefejeztette. Emlékét *Szent Péter és Pál* napján (június 29.) ünnepeljük.

Tanulságok.

Szent Pál apostol megtérésében az *isteni kegyelem* csodálatos munkáját látjuk; így lesz az Anyaszentegyház üldözőjéből annak egyik legnagyobb apostola. «*Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok*», szokta mondani Szent Pál apostol. És valóban, Isten kegyelme nélkül egy percig sem élhetünk.

Saul üldözte az Anyaszentegyházat anélkül, hogy ismerte volna. Most is vannak sokan, akik az Anyaszentegyház tudatlanságból, vagy emberi gonoszságból üldözik, anélkül, hogy az *Egyház örök igazságait és szépségeit* ismernék. Imádkozunk az ilyenekért, hogy az isteni kegyelem fény-sugarát megnyerjék. (Katek. 227., 228., 229., 244—246. kérd.)

* 42. A többi szent apostol; Szűz Mária mennybevitele.

Az apostolok a Szentlélek vétele után *elmentek* az egész világra, hogy az Úr Jézus parancsa szerint hirdessék az *Evangéliumot* minden teremtménynek.

Mielőtt eloszlottak volna, megszerkesztették az *apostoli hitvallást*, a Hiszekegy-et. Ezt azért tették, hogy mindegyik apostol ugyanazt a szent hitet hirdesse, amelyet az Úr Jézus tanított. Az apostolok tehát tanítottak és kereszteltek. Kiosztották a szentségeket és mindenfelé keresztény hitközségeket alapítottak. Az apostolok a szent hitért életüket is feláldozták és Szent János apostol kivételével mindnyájan *vértanuhalált* szenvedtek.

Az apostolok és tanítványaik *élő szóval* hirdették

Szüz Mária mennybevitele.

az Evangéliumot. Mégis négyen, híveik kérésére, leírták az Úr Jézus életét és tanítását. Ezek voltak: Szent Máté, Szent Márk, Szent Lukács és Szent János;

ezeket *evangélistáknak* nevezzük. A négy evangélium és az apostolok levelei teszik együtt az *újszövetségi Szentírást*.

Míg az apostolok járták a világot, a *Boldogságos Szüz Mária* Jeruzsálemben maradt. Szent Fiának mennybemenetele után a Bold. Szüz még 14 esztendeig élt a földön. Mikor elérkezett halála órája, az angyalok testestül-lelkestül *mennybevitték* és most ő a *mennyország királynéja*. Ott könyörög érettünk Istennél szüntelenül. Szüz Mária mennybevételét *Nagyboldogasszony* napján (aug. 15-én) ünnepeljük.

Tanulságok.

Az apostolok terjesztették el a földön *Isten országát*, amelynek eljöveteleért az Úr Jézus így tanított imádkozni: «*Jöjjön el a te országod!*» Méltó, hogy e nagy jótéteményért a szent apostolokra mindenkor hálával és szeretettel gondoljunk.

A mi Anyaszentegyházunk az *apostolok tanítását* hirdeti és a mi főpásztoraink az apostoloknak törvényes utódai. Ragaszkodjunk tehát teljes erőnkől az *apostoli katolikus Egyházhoz* és annak tanításához. Bizonyosak lehetünk benne, hogy az Úr Jézus majd minket is fölvesz egykor a Bold. Szüz égi országába. (Katek. 5—8., 14., 15., 158—162., 204., 205., 363. kérd.)

AZ ÚR JÉZUS PÉLDABESZÉDEI.

1. A tékozló fiú.

Az Úr Jézus egykor a következő példabeszédet mondotta:

Egy embernek két fia volt. A fiatalabbik kikérte atyjától örökségét és elment idegen országba, ahol csakhamar mindenét eltékozolta.

Történt, hogy nagy *ínség* támadt az országban és az ifjú kénytelen volt sertéspásztornak elszegődni. De itt még azt sem engedték meg neki, hogy a sertések eledeléből jóllakjék.

A nyomorúság észretérítette az ifjút. Eszébe jutott a boldog szülői ház, azért így szólt magában: «*Fölkelek, Atyámhoz megyek és azt mondom neki: Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened; már nem vagyok méltó, hogy fiadnak nevezz, csak béreseid közé fogadj be engem*».

És elindult az ifjú hazafelé. Mikor az édesatya meglátta fiát, *megesett* rajta a szíve. Elébe ment fiának, nyakába borult és megcsókolta őt. A tékozló fiú akkor sírva fakadt és úgy könyörgött atyjától bocsánatért.

És a jó atya nemcsak *megbocsátott* fiának, hanem a legszebb ruhába öltöztette, gyűrűt húzott ujjára és borjút öletett le vendégségre; mert fia meghalt és föltámadott, elveszett és megtaláltatott.

*

A tékozló fiú megtérése.

*

Igy bocsát meg a jó Isten is nekünk, ha szívből megbánjuk bűneinket.

Tanulságok.

Az *atya*, aki tékozló fiának az örökséget kiadja, jelenti az Istent, aki minden embernek adott testi, lelki javakat. A *tékozló fiú* jelenti a bűnös embert, aki az Istentől kapott javakat eltékozolja. A *szülői ház elhagyása* jelenti az elpártolást Istentől.

A tékozló fiú éhesen és *lerongyolódva* tért haza. Láthatjuk ebből, mivé teszi a bűn az embert. De láthatjuk azt is, hogy a jó Isten sokszor azzal a nyomorúsággal hozza észre a bűnöst, amibe saját bűne döntötte.

A tékozló fiú megtérése mutatja a *jó bánatot*. A *könyörülő atya* pedig példázza a könyörülő Istent, aki a megtérő bűnösnek szívesen megbocsát. Egyúttal arra is tanít, hogy az *ellenünk vétkezőknek* mi is szívesen megbocsássunk. (Katek. 26., 36., 143., 307., 314. kérd.)

2. Az irgalmas szamaritánus.

Egyszer egy törvénytudó kérdezte Jézustól: «Mester, melyik a főparancsolat?» Jézus azt mondotta: «Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből; ez a legfőbb parancsolat. A másik pedig hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint te magadat.» A törvénytudó megkérdezte: ki az ő felebarátja? Mire az Úr Jézus a következő példabeszédet mondotta:

Egy ember ment Jeruzsálemből Jerikóba; útközben rablók támadták meg, akik kifosztották és félholtan az útszélen hagyták. Történt, hogy arra ment egy *zsidó pap*, de az a szerencsétlen embert elkerülte. Azután arra ment egy *levita*, de az is elkerülte. Végre jött egy *szamaritánus*, aki megkönyörült a szegényen.

Az irgalmas szamaritánus.

Bekötözte sebeit, fölültette barmára és a vendégfogadóba vitte, ahol szeretettel ápolgatta. Másnap pedig két tizest adott át a fogadónak, hogy viselje gondját a betegnek és ami kiadása lesz, visszajövet azt is megtéríti neki.

Az Úr Jézus ekkor megkérdezte a törvénytudótól, ki volt *igazi felebarátja* annak, aki rablók közé jutott? A törvénytudó azt felelte: «*Aki irgalmasságot cselekedett vele.*» Mire Jézus mondotta: «*Menj, és te is hasonlóképen cselekedjél.*» Máskor meg azt mondotta az Úr Jézus: «*Amit akartok, hogy cselekedjenek nektek az emberek, ti is cselekedjétek nekik!*» Vagyis, hogy mindenkin szívesen segítsünk.

Tanulságok.

Ez a szép példázat arra tanít, hogy nemcsak a jó emberek, hanem *minden ember*, még az ellenség is felebarátunk. A szerencsétlenül járt ember zsidó volt; a zsidók haragudtak a szamaritánusokra és lám, a szamaritánus mégis megkönyörült az *ellenség*en; sőt költséget, fáradságot sem kimélt, csak hogy bajba jutott embertársán segítsen.

Az irgalmas szamaritánus jelenti az Úr Jézust is, aki megkönyörült a szerencsétlen bűnös emberen és fogadójába, az Anyaszentegyházba vezette, ahol *lelkének* gondját viselteti és a beteg lelket szent kegyelmével meggyógyítja. Köszönjük meg az Úr Jézusnak ezt a nagy irgalmasságát. (Katek. 26., 27., 74., 75., 134—143. kérd.)

* 3. A dúsgazdag és a szegény Lázár.

Az Úr Jézus, hogy megmutassa, milyen nagy bűn a *fősvénység*, egy alkalommal a következő példabeszédet mondotta:

Volt egy *gazdag* ember, aki bíborba-bársonyba öltözködött és mindennap vendégeskedett. És volt

egy *Lázár* nevű koldus, aki a gazdag ajtajánál könnyörgött, de még az asztalról lehulló morzsalékból sem adtak neki.

Történt, hogy meghalt a szegény Lázár és angyalok vitték föl *Ábrahám kebelébe*. Meghalt a dúsgazdag is, de Isten *pokolra* taszította.

A pokolban föltekintett a gazdag és látta távolról Ábrahámot és a boldog Lázárt. Nagy kínjai között felkiáltott: «*Atyám, Ábrahám, könyörülj rajtam és küldd el Lázárt, hogy ujjának hegyét vízbe mártva meghűsítse nyelvemet; mert rettenetesen gyötörödöm a lángokban.*»

Akkor Ábrahám azt mondotta a gazdagnak: «*Fiam, jusson eszedbe, hogy te elvetted a jókat életedben, Lázár pedig a rosszakat. Azért ő most vigasztalódik, te pedig gyötörödl.*»

Az Úr Jézus azt akarta ezzel mondani, hogy a másvilágon jobb dolga lehet a szegénynek, ha türelmes volt, mint a gazdagnak, aki fősvény volt.

Tanulságok.

E példabeszédből az a tanulság, hogy nem szabad *fősvénynek* lenni. A vagyont, a gazdagságot a jó Isten azért adja, hogy azzal jót gyakoroljunk. Legyünk mindig *jószívűek* a szegényekhez és tehetségünk szerint segítsünk rajtuk. «*Az Úrnak ad kölcsönt, aki a szegényen könyörül*» (Péld. 19, 17.) És «*Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek*» (Máté 5, 7).

E példabeszéd egyúttal feltárja előttünk a *másvilágot*; bepillantást enged a mennyország örömeibe és a pokol gyötrelmeibe. Megtanulhatjuk, hogy Isten *igazságos Bíró*, aki megfizet mindenkinek az ő cselekedetei szerint. Ha szegény is valaki, de Isten törvényei szerint él, sokat ér Isten előtt; mert kincseket gyűjt magának, amiket a rozsda és

a moly meg nem emészt. (Katek. 24., 25., 126., 127., 130., 131., 242., 243. kérd.)

4. A farizeus és a vámos.

Az Úr Jézus egykor a következő példabeszéddel tanította az embereket a *helyes imádkozásra*:

Két ember ment a templomba imádkozni, egy *farizeus* és egy *vámos*.

A farizeus nagy kevélyen előre ment és állva így imádkozott: *«Isten! hálat adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint egyéb emberek; ragadozó és hamis, mint ez a vámos is. Kétszer böjtölök hetenkint és mindennéből tizedet adok».*

A vámos pedig szerényen hátrább maradt és ahol senki sem látta, térdre borult, mellét verte és így imádkozott: *«Istenem! légy irgalmas nekem szegény bűnösnek».*

A két ember imádságára azt mondta az Úr Jézus, hogy a vámos megigazulva ment haza, de a farizeus nem. *«Mert mindaz, aki magát felmagasztalja, megaláztatik és aki magát megalázza, felmagasztaltatik».*

Az Úr Jézus azt is akarta jelezni e példával, hogy az alázatos *pogányokat* szívesebben veszi be az ő országába, mint a kevély zsidóságot. Mert a vámos pogány volt, míg a farizeus zsidó. És valóban Jézus Anyaszentegyháza most is gyorsabban terjed a pogányoknál, mint a zsidók között.

Tanulságok.

Az imádság csak akkor kedves Istennek, ha *alázatos szívből* fakad. Az apostol is azt mondja: *«Isten a kevélyeknek*

ellenáll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ad» (Jak. 4, 6). Az okos ember mindig szerény és alázatos, sohasem kevély. Mert meg tudja gondolni, hogy a vagyon, a szépség, az egészség, a tudomány és minden, amit birunk, Istennek ingyen adott adománya. Azért az ilyen embernek alázatos az imádsága is.

Milyen visszataszító látvány az *imádkozó farizeus*. Elmegy az Isten házába, de ahelyett, hogy Istent dicsérné, önmagát dicséri. Ahelyett, hogy megalázná magát Teremtője előtt, nagy *kevélyen* felhányja a maga érdemeit. Lenézi felebarátját, pedig maga is csak olyan gyarló, mint a felebarátja; ő is épen úgy rászorul az Isten irgalmára, mint amaz. Így *nem szabad* imádkozni; hanem csak úgy, mint a vámos.

A vámosnak a *testtartása* is tetszett az Úr Jézusnak, de nem tetszett a farizeusé. Ebből is láthatjuk, milyen helyesen imádkozunk mi katolikusok, amikor letérdelünk, kezünket összetesszük és bűnbánólag mellünket verjük. (Katek. 152—154., 226., 351—353. kérd.)

5. A magvető.

Az Úr Jézus egyszer a következő példabeszédet mondotta:

Kiment a *magvető* elvetni a magot. És amint vetett, némelyik mag az *útszélre* esett és fölették a madarak. Más szemek *köves* helyre estek és kikeltek, de mivel nem volt nedvességük, elszáradtak. Ismét mások *tövis*ek közé estek, kikeltek és föl is növekedtek, de végül is a tövisek elfojtották őket. Voltak azután szemek, amelyek *jó földbe* hullottak és bőséges termést adtak.

E példabeszédet az Úr Jézus mindjárt meg is magyarázta. Azt mondotta: A mag az *Isten igéje*. A magvető az *ige hirdetője*. A különféle talaj pedig a *különféle emberek*.

Az *útszél* azokat jelenti, akik az Isten igéjét hallgatják, de meg nem fogadják. — A *köves talaj* azokat példázza, akik az igét hallgatják, meg is fogadják, de meg nem tartják. — A *tövis* azokat jelenti, akik az igét szívesen fogadják, megtartani is akarják, de a jószándékot végre is elfojtják a vétkes szenvedélyek. — Végül a *jó föld* azokat példázza, akik Isten igéjét megtartják és ezáltal érdemeket szereznek a mennyországra. Ilyeneknek kell lenni nekünk is! — az Úr Jézus ezt akarja.

Tanulságok.

Az Úr Jézus azt mondotta, hogy azok *boldogok, akik az Isten igéjét hallgatják és azt megtartják*» (Lukács 11, 28.) Nem elég, csak szájjal hangoztatni, hogy valaki jó katolikus, hanem katolikus módon is kell élnie.

Sokan azért nem látják hasznát az Isten igéjének, mert a szívük *köves talaj*; nem veszi be a magot. Pedig szívünk Istené, annak termését, a Jézus szíve szerinti életet, az Isten elvárja tőlünk. Azért int az apostol: *«Ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek szíveteket»*. (Zsid. 3, 7. 8.) (Katek. 72., 133., 173., 234. kérd.)

* 6. A talentumok.

Az Úr Jézus egy alkalommal a következő példabeszédet mondotta:

Egy *nemes ember* messze országba ment. Mielőtt elindult volna, egybehívta szolgálait és kiosztotta közöttük minden pénzét. Egyiknek adott öt *talentumot*, a másiknak kettőt, a harmadiknak egyet; mindegyiknek az ő képessége szerint. És meghagyta nekik, hogy kereskedjenek a talentumokkal, amíg *ő* vissza nem jön.

A két első szolga *kereskedett* is a pénzzel és nyertek megegyeszer annyit. A harmadik azonban, aki csak egy talentumot kapott, elásta azt a földbe.

Sok idő múlva visszajött az Úr és *számot vetett* szolgálival. A két első szolgát megdicsérte, hogy jól gazdálkodott és azt mondotta mindegyiknek: *«Örülj, jó és hű szolgám! mivel a kevésben hű voltál, sokat bizok reád; menj be urad örömébe»*.

A harmadik szolgát ellenben megdorgálta hanyagságáért. A talentumot is elvette tőle és annak adta, akinek 10 talentuma volt. Mert akinek van, — mondotta, — annak még több adatik, mivel *szorgalmas* volt; akinek pedig nincs, ami kevese van, az is elvétetik tőle, mivel *hanyag* volt. Végül kivette a haszontalan szolgát a *külső sötétségre*, ahol sirás van és fogak csikorgatása. — Nekünk is fel kell használnunk minden adományt, amelyet a jó Istentől kaptunk; mert a jó Isten tőlünk is számon kéri egykor.

Tanulságok.

E példabeszéd *nemes embere* az Úr Jézus, aki messze országba ment, a mennyországba. A *szolgák* mi emberek vagyunk. A *talentumok* Istentől nyert testi-lelki tehetségeink. Az Úr visszajövele és a *leszámolás* jelenti Jézus eljövételét a világ végén és az utolsó ítéletet. A jutalom és a büntetés pedig nem más, mint a *mennyország* és a *pokol*.

E példabeszéd arra tanít, hogy minden ember Istentől kapja *tehetségeit*; az egyik többet, a másik kevesebbet; amennyi épen hasznos neki. És tehetségeit mindenki tartozik *felhasználni*. Aki többet kapott, attól Isten is többet vár. Aki tehetségeit heverteti, az szigorú, de igazságos büntetésben részesül. (Katek. 36., 123—131. kérd.)

* 7. A királyi vendégség.

Az Úr Jézus egykor a következő példabeszédet mondotta:

Egy király *nagy vendégséget* adott a fia menyegzőjén. És elküldötte *szolgáit*, hogy hívják össze a hivatalosakat. De a meghívott vendégek csak nem akartak megjelenni. A király más szolgákat küldött a vendégekért, de ezek most sem törődtek a meghívással; inkább mentek a saját dolgaik után. Akadtak azután olyanok is, akik a szolgákat *szidalmazták*, sőt többet közülük meg is öltek.

A király igen megharagudott; kivégeztette a gyilkosokat, városaikat pedig felgyújtatta. Azután kiküldötte szolgáit az *utakra*, hogy akit csak találnak, hívanak meg mindenkit a vendégségre.

A szolgák összegyűjtöttek jót és rosszat, szegényt és gazdagot és megtelt a ház vendégekkel. A király akkor bement, hogy vendégeit megtekintse. És meglátott a többiek között egyet, akinek nem volt *menyegzős ruhája*. Megkérdezte tőle, hogy mit keres itt készületlenül? «*Barátom, hogy jöttél ide be, nem lévén menyegzős ruhád?*» Az ember elnémult. A király pedig intett a szolgáknak, hogy kötözzék meg azt az embert és vessék a külső sötétségre, ahol sírás lesz és fogak csikorgatása. «*Mert —* mondotta az Úr Jézus — *sokan vannak a hivatalosak, de kevesen a választottak.*» — A királyi vendégség, amelyre a jó Isten meghívott minket is, Jézus földi országa (az Anyaszentegyház) és a mennyország. Aki nincs a megszentelő kegyelem állapotában, annak nincs része az Úr Jézus országában.

Tanulságok.

Isten országába *ma is* hivatalos mindenki. De sokan vannak, akik nem hallgatnak a hívásra, sőt szidalmazták és bántalmazták *Isten szolgáit*, a fölszentelt papokat. Ezek mind elveszik méltó büntetésüket. — Az *Úr asztalához* is hivatalos mindenki, de mégis sokan elmaradnak; mások meg méltatlanul vagyis kellő készület nélkül járulnak oda. A *menyegzős ruha* jelenti a megszentelő kegyelmet, amely nélkül senki sem áldozhatik. A méltatlan áldozókra örök kárhozat vár, ahol majd sírás lesz és fogak csikorgatása. (Katek. 244—255. kérd.)

* 8. A gonosz szolga.

Hogy az *ellenünk vétkezőknek* megbocsássunk, arra az Úr Jézus a következő példabeszédben tanított:

Egy király *számot akart vetni* szolgálóival vagyis udvari főtisztjeivel. És elébe vittek egyet, aki neki *tízezer talentummal* tartozott. Mivel a szolga e nagy adósságot megfizetni nem tudta, a király el akarta mindenét adatni. De a szolga leborulva könyörgött a királynak: «*Légy irgalmas hozzám és én mindent megfizetek neked!*» A király megkönyörült a szolgán és elengedte minden adósságát.

Mikor a szolga kiment a királytól, találkozott egy másik szolgálóval, aki neki *száz tízessel* tartozott. Megragadta a szegényt és fojtogatni kezdte. «*Fizesd meg —* úgymond — *amivel tartozol!*» Szolgatársa leborulva könyörgött, hogy ne haragudjék reá; de a keményszívű nem engedett. Börtönbe vetette, amíg tartozását le nem fizette.

A többi szolgák megmondták ezt a királynak, aki rögtön maga elé hívatta a szívtelen szolgát és így szólt

hozzá: «Gonosz szolga! én minden adósságodat elengedtem, mivel kértél engem. Nem kellett volna-e neked is könyörölnöd társadon?» És börtönbe záratta a szolgát, amíg minden adósságát le nem fizeti. — «Igy cselekszik — mondotta az Úr Jézus — az én mennyei Atyám is veletek, ha meg nem bocsátotok, kiki az ő atyjafiának, szívetekből.»

Tanulságok.

E példázatban a király jelenti az Istent; a szolgák mi emberek vagyunk; a tízezer talentum (több, mint százmillió pengő) a mi sok bűnünk Isten ellen; a 100 tizes (kevesebb mint 100 pengő) a felebarátainkkal szemben elkövetett bűneink.

A jó Isten elengedi a mi sok és nagy bűneinket, ha bűnbánólag könyörgünk hozzá a szentgyónásban. Hát mi elengedjük-e azt a kis sértést, amellyel felebarátunk talán nem is rosszakaratból, hanem csak emberi gyarlóságból megbántott? A Miatyánkban azt imádkozzuk: «Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek?»

A börtön, amelybe a király a gonosz szolgát záratta, jelenti a tisztítóhelyet, ahol addig marad a lélek, amíg bűnadósságát az utolsó fillérig le nem fizeti. Akkor kiszabadul és bemehet a mennyországba. (Katek. 26., 125., 128., 129., 301. kérd.)

9. A jó Pásztor.

Az Úr Jézus szerette magát pásztorhoz hasonlítani, aki nyája fölött mindig szeretettel őrökdi. Egy alkalommal azt mondotta:

«Én vagyok a jó Pásztor. A jó Pásztor életét adja juhaiért. A béres pedig és aki nem pásztor, mikor látja a farkast jönni, otthagyja a juhokat és elfut; a farkas pedig elragadozza és elszéleszti azokat. A béres

A jó Pásztor.

azért fut, mert béres és nincs köze a juhokhoz. Én vagyok a jó Pásztor. Én ismerem enyéimet és ismernek engem enyéim.»

«Egyéb juhaim is vannak, melyek nem ebből az akolból valók; azokat is el kell hoznom és hallgatni fogják az én szómat és egy akol lesz és egy Pásztor.»

Az Úr Jézus a mi jó Pásztorunk és mi az ő báránykái vagyunk. Legeltet minket a Szentegyházban. Más báránykái is vannak Jézusnak, amelyek nem ebből az akolból valók. Ezek az eretnekek és a pogányok a missziókban. Ezekért is sokat kell imádkoznunk, hogy megtérjenek hozzánk.

Tanulságok.

Hallgassunk az Úr Jézusnak és a mi *lelkipásztoraink*nak szavára. Sohase szegődjünk azok táborába, akik a nyáját pásztorától elidegeníteni akarják. Mert pásztor nélkül elszéled a nyáj és veszedelembe kerül.

A különböző *vallásfelekezetek* az Úr Jézusnak tévedező juhocskái. Az Anyaszentegyháztól elszakadtak, új aklokot létesítettek és új pásztorok után indultak. Ezek a pásztorok sok embert megtévesztenek azzal, hogy jobb legelővel csalogatnak és az örök üdvösséget olcsóbban kínálják. Az Úr Jézusnak lesz gondja rá, hogy egybegyűjtse ezeket a tévedező juhokat, hogy egy akol legyen és egy pásztor.

Sokmillió *pogány* is van még a világon; ezek megtérítésével foglalkoznak a *misszionáriusok*. Támogassuk a szent missziókat imádsággal és adományokkal; akkor mi is részt veszünk Isten földi országának, az Anyaszentegyháznak terjesztésében. (Katek. 3., 4., 9—12., 112., 113., 157. kérd.)

10. Az adópénz.

A farizeusok egykor elhatározták, hogy az Úr Jézust szaván fogják. Embereket küldöttek tehát Jézushoz, akik azt kérdezték tőle: «Mester! tudjuk, hogy te igazmondó vagy; mondd meg tehát nekünk: szabad-e a császárnak adót fizetni vagy nem?»

Az Úr Jézus, aki a szívekbe látott, így szólt hozzájuk: «Mit kísértetek engem, képmutatók? Mutassátok meg nekem az adópénzt!» Azok megmutatták. Az Úr Jézus ránézett a pénzre és megkérdezte tőlük: «Kié ez a kép és ez a fölírás?» Azok azt felelték: «A császáré». Ekkor mondotta Jézus: «Adjátok meg tehát a császárnak, ami a császáré és Istennek, ami az Istené». — A küldöttek erre elnémultak és megszégyenülve hazamentek.

Igy kell tisztelni nekünk is az egyházi és a világi elöljárókat. És mert kötelességünk adót fizetni közőra, azt is meg kell adnunk.

Tanulságok.

Fogós volt a kérdés, amit a farizeusok Jézusnak föladtak; mert ha azt mondja az Úr Jézus, hogy nem kell adót fizetni, akkor mint a törvény ellen lázítót elítélik; ha pedig azt mondja, hogy kell, akkor a nép előtt lesz gyűlöletes. De az Úr Jézus olyan feleletet adott, amivel a rosszindulatú és ravasz embereket megszegyenítette.

Adót mindig kellett és mindig is kell fizetni. Mert sem az ország, sem az Anyaszentegyház nem tud fönnállani adó nélkül. Az Úr Jézus maga is megfizette a *templomadót*; sőt Szent Péter helyett is fizetett adót. Azért a jó katolikus ember szívesen megfizeti úgy az egyházi, mint állami adóját.

Az Úr Jézus válaszából azt is megtanulhatjuk, hogy tisztelni kell az *uralkodókat* és engedelmeskedni kell nekik. A király hatalma Istentől van. Adjuk meg tehát a királynak, ami a királyé; a *hódolatot* az ő szent és sérthetetlen személyének, az *engedelmességet* az ő törvényeinek. *Imádkozunk* is a királyért, hogy áldja meg a jó Isten; adja neki és az ő tanácsosainak a Szentlélek bölcsességét, hogy Istentől nyert hatalmát mindig népének boldogítására, az Egyháznak és a hazának javára használja. (Katek. 146., 181., 182. kérd.)

FŐBB VONÁSOK AZ ANYASZENT- EGYHÁZ TÖRTÉNETÉBŐL.

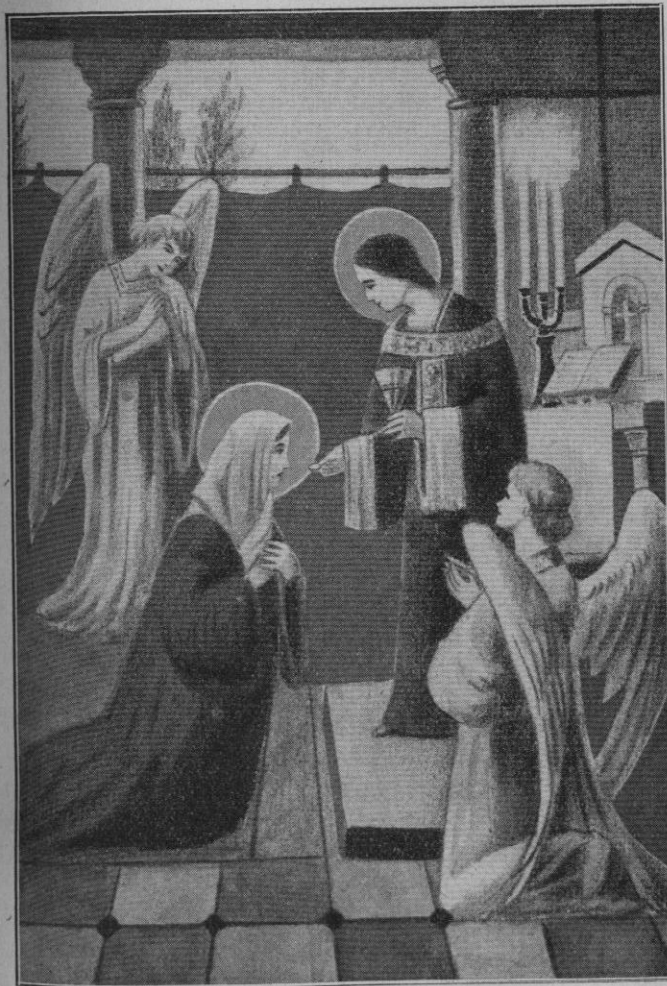
1. Hogyan éltek az első keresztények?

Az első keresztények hűségesen követték az Úr Jézus példáját. *Imádság és munka* között töltötték életüket. Maga a szentírás is megdicséri őket, mikor azt írja róluk: «*Állhatatosak voltak az apostolok tanításában, a szentáldozásban és az imádságban; mindennap egyakarattal a templomban voltak.*».

Az első keresztények ragaszkodtak az *Anyaszent-egyházhoz* és annak fejéhez, a *római pápához*. Érette és a püspökökért naponkint imádkoztak, nehogy beteljesedjék rajtuk az Irás szava: «*Megverem a pástort és elszéled a nyáj.*».

Az első keresztények élete tiszta és feddhetetlen volt. A büntől annyira óvakodtak, hogy naponkint az *Úr asztalához* járulhattak. A *szentmisén* nagy áhittal voltak jelen; így a Boldogságos Szűz is *Szent János* apostol miséjén. *Szent Péter* apostolról tudjuk, hogy Rómában *Pudensz* szenátor házában szokott misézni.

Az első keresztények jó egyetértésben és *szép békességben* éltek; egy szív, egy lélek volt valamennyi. Egymást *szerették*, elüljáróikat *tisztelték*, amivel még a pogányok becsülését is megnyerték. Munká-

A Boldogságos Szűz Szent János apostol miséjén.

jukat *imádsággal* kezdték és *imádsággal* végezték. *Házasságukat* az Egyház színe előtt kötötték; az *utolsó kenet* szentségét Szent Jakab apostol intelme szerint idejében fölvtették. A *szentségek* gyakori vételéből merítettek erőt az élet küzdelmeihez. Így lettek az első keresztények minden idők keresztény híveinek *példaképei*.

2. Hogyan üldözték az első keresztényeket?

Az Úr Jézus azt mondta tanítványainak: «*Ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak*». És az üldözés hamarosan be is következett.

A kereszténység gyors terjedését rossz szemmel nézték a *zsidók*, akik az Úr Jézust keresztre feszítették. És rossz szemmel nézték a *pogányok*, akik hatalmukat és bálványisteneiket féltették tőlük. Üldözni kezdték tehát a keresztényeket, hogy kiirtsák őket a föld színéről.

Háromszáz esztendeig tartott a véres üldözés és ez alatt az idő alatt több millió keresztény halt meg hitéért. Nem tagadták meg Jézus szent hitét, mert eszükből volt mindig az Úr Jézus mondása: «*Aki megtagad engem az emberek előtt, én is megtagadom őt mennyei Atyám előtt*». Azokat a keresztényeket, akik szent hitük igazsága mellett vérükkel tettek tanubizonyosságot, *vértanuknak* nevezzük

A vértanukat iszonyatos kínzások között végezték ki. Sokat vízbe fojtottak vagy elevenen eltemettek; másokat kerékbe törtek vagy keresztre feszítették; ismét másokat darabokra vagdaltak vagy szurokkal bevonva meggyújtottak. Az első *32 pápát* is

Néző fáklyái.

ilyen szörnyű halál juttatta a vértanu-szettek sorába. Híres vértanuk voltak: Szent Ignác, Szent György, Szent Lőrinc, Szent Agnes, Szent Katalin stb.

A vértanúsággal a hívek száma csodálatos módon nemhogy fogyott volna, hanem inkább szaporodott. «A vértanuk vére lett a mag, amelyből új keresztények keltek ki.» — Azt kell tanulnunk vértanu őseinktől, hogy szent hitünkhöz minden erőnkkel, ha kell, vérünk ontása árán is ragaszkodjunk.

3. Mik voltak a katakombák?

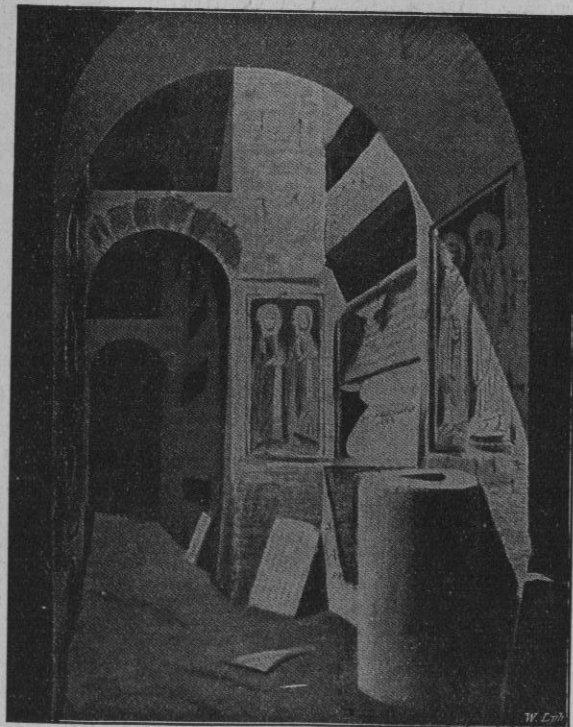
A katakombák földalatti folyosók voltak, ahová az első keresztények temetkeztek. Üldözések idején ide menekültek a hívek és itt tartották az istentiszteleteket. A pápák is sokszor laktak itt és innen kormányozták az Anyaszentegyházat.

Több mint 50 katakombát ismerünk, amelyeknek nagyobb része Róma városa alatt van. Az itt nyugvó keresztények száma több millió, a vértanuk száma is több százezer. A szentmisét az ősegyház papjai a vértanuk sírja felett mondták. A koporsó kölapját fehér gyolccsal letakarták, keresztet és égő gyertyákat tettek reá és készen volt az oltár.

Ott, ahol a szentmisét mondták, a szűk folyosókat kibővítették kápolnává. A kápolnában padokat helyeztek el a püspök és papjai számára. A falakra pedig szentképeket festettek és felírásokat véstek, amelyek még ma is jól láthatók. Ezek a képek és felírások azt bizonyítják, hogy már akkor is volt szentmise, Oltáriszentség, szentgyónás és hogy a hívek tisztelték a szenteket, elsősorban a Boldogságos Szűz Máriát.

*

A katakombák tehát fényes bizonyosságai annak, hogy az első keresztények a mi *katholikus* szent hitünket vallották úgy, amint mi valljuk azt manapság.

Katakombák.

4. Hogyan terjedt el az Úr Jézus tanítása?

A nagy üldözések után, 313-ban, Nagy Konstantin római császár megengedte, hogy a keresztény vallást mindenfelé hirdethessék. Innen kezdve gyor-

*

san terjedt az Anyaszentegyház és sok szép *templomot* is építettek. A templomokba azután átvitték a katedrálisokból a vértanuk *ereklyéit* és az oltárban helyezték el azokat.

Nagy Konstantin halála után alig volt a világnak olyan része, ahová az Úr Jézus tanítása el nem jutott volna. A *hit terjesztésére* és megerősítésére különösen sokat tettek a *misszionáriusok* és az Anyaszentegyház nagy *szentjei*. Így Szent Ágoston apát, Szent Patrik, Szent Remig, Szent Bonifác és Szent Márton püspökök, főleg pedig Szent Benedek, a szerzetesélet megszervezője.

Szent Benedek rendjének sokat köszönhet a világ, mert Európa jó részét *bencések* térítették a keresztény hitre. A bencésrend 25 pápát, több ezer püspököt, mintegy ötezer szentet és több százezernyi tudóst, írókat és szónokokat adott az Anyaszentegyháznak. — Mohamed (622) és a *keleti szakadás* (1054) sok kárt okozott ugyan az Egyháznak, de mindezzel több kárpótlást nyújtott az a vallásos buzgalom és keresztény műveltség, amelyet kiváló egyházi férfiak és a *különböző szerzetesrendek* munkája hozott létre.

5. Szent István király, a magyarok apostola.

A pogány magyarokat *Szent István* térítette a keresztény hitre. Szent István Magyarországnak első és *legnagyobb* királya volt. A térítés munkáját a bencésekkel együtt végezte, akiknek részére *Pannonhalmán* monostort építtetett. De Szent István és a bencések nemcsak az evangéliumot hirdették, hanem a

népet földművelésre és iparra is megtanították. Iskolákat emeltek és templomokat építettek; úgy, hogy ha-

Szent István király.

zánk Szent Istvánnak és utána elsősorban a bencéseknek köszönheti, hogy keresztény és művelt állam lett.

Szent István az országban *tíz püspökséget* alapított és azok részére saját vagyonából földbirtokot ajándékozott. Azután *Asztrik* bencés apátot Rómába küldötte, hogy a magyarok megtérítését az Úr Jézus helytartójának bejelentse és királyi koronát is kérjen tőle. II. Szilveszter pápa *apostolnak* nevezte Szent Istvánt és örömmel küldötte neki a mai *szentkoronát*. Szent István az 1001. év Nagyboldogasszony napján, Esztergomban koronáztatta meg magát és lett hazánknak első *apostoli királya*.

Halálos ágyán a szent király Magyarországot a Boldogságos Szűz oltalmába ajánlotta. Azóta nevezük hazánkat *Mária országának* és a Boldogságos Szűzet *Magyarország védőasszonyának*. Szent István király *jobbkeze*, amellyel annyi jót tett, ma is épségben van és drága kincse a magyar népnek; *Szent István-napja* pedig (aug. 20.) édes hazánknak *nemzeti ünnepe*.

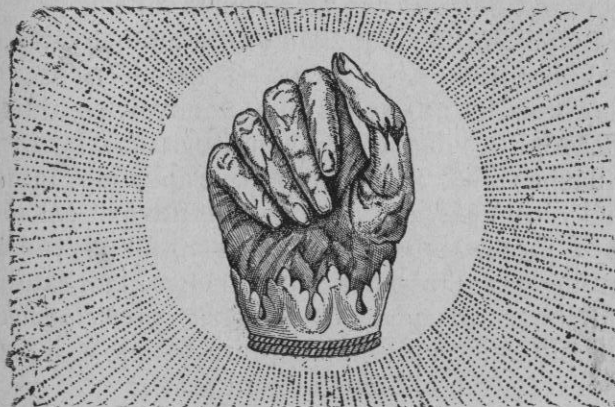
6. Mikor volt Magyarország legnagyobb és legboldogabb?

Szent Istvántól a mohácsi vészig (1001—1526.) tisztán *katholikus* volt Magyarország. *Ötszáz* éven keresztül a mi szent hitünket vallotta minden magyar. És ez az ötszáz esztendő Magyarország történetének *fénykora* volt. Nagy szentjeink és királyaink soha nem látott hírnevet és dicsőséget szereztek a magyarnévnak.

Legmagyarabb királyi házunk, az *Árpád-ház*, izigvérig *katholikus* volt. Igaz vallásosságát mutatja a *sok szent*, akiket az Egyháznak adott. Szent Istvánon kívül magyar szentek voltak: Szent *Imre* herceg, Bol-

dog *Gizella* királyné, Szent *Gellért* püspök, Boldog *Salamon* király, továbbá:

Szent *László*, a magyarnak felejthetetlen nagy királya, akit, mikor meghalt, három évig gyászolt a nemzet. Szent *Erzsébet*, II. Endre király leánya, a magyar édesanyák példaképe; különösen ismert rózsacsodájáról. Boldog *Margit*, IV. Béla király leánya,

Szent jobb.

aki a budapesti Szent Margit-sziget zárdájában élt és akinek szent életét messze földön ismerték.

Buzgó *katholikus* volt *Nagy Lajos* királyunk is, aki a híres *Mária-celli* templomot építtette. Az ő idejében volt Magyarország a legnagyobb. Továbbá *Hunyadi János* kormányzó, a legnagyobb magyar hadvezér, aki barátjával, *Kapisztrán Szent Jánossal* együtt védte hazánkat a török ellen. *Mátyás* király pedig még a pénzekre is Szűz Mária képét vésette s Magyarországot hatalmassá és boldoggá tette.

Büszkék lehetünk a sok magyar szentre és arra

is, hogy Magyarország akkor volt *legnagyobb* és *legboldogabb*, amikor tisztán katolikus volt.

7. A hitújítás Magyarországon.

Magyarország a mohácsi vésszel nemcsak királyát veszítette el, hanem *vallási egységét* is. Németországból és Svájcból új vallásokat hoztak be az országba, a *lutheránus* és a *kálvinista* vallást.

Luther Márton és *Kálvin János* hitehagyott papok voltak az újítók. Ezek túlzott és helytelen szigorból harcot kezdtek az egyházi intézmények és hittételek ellen. Amit a világ 1500 éven át igaznak tartott, ők tagadásba vették. Megmásították az apostolok tanítását és azt hirdették, hogy a hit maga is üdvözít, fölösleges tehát a jócselekedet. Eltörölték a bűnt, a gyónást, a szentmisét és tiltakoztak minden ellen, ami katolikus. E tiltakozásról nevezték el őket *protestánsoknak*. Pázmány Péter a hitújítást hitfaragásnak, — a protestánsokat pedig félhitűeknek nevezte.

Az új hit sok *elégedetlen* embernek kapóra jött. Ezek áttértek az új hitre, amelyben mindenki azt hitte, amit akart. Így terjedt el hazánkban is a hitújítás és okozott az országnak megmérhetetlen károkat. A mohácsi vészben sok püspök *elesett* és katolikus pap is kevés volt az országban; könnyen terjedhetett tehát az új vallás, amelynek követői *elfoglalták* a gazdátlanul maradt egyházi birtokokat és az új hitet jobbagyakra is rákényszerítették. A török is kedvezett az új hitnek, amely az övéhez sokban hasonlított. Innen van, hogy a protestánsok a törökkel szövetkeztek és nem a törvényes királlyal, mert a *Habsburg-királyok* katolikusok voltak és az ősi hitet buzgón védelmezték.

8. A három kassai vértanu.

A 17. századot a magyar katolikusok bátran nevezhetik a *vértanuk századának*, annyit kellett hitük miatt a protestánsoktól szenvedniök. Főleg a protestáns *erdélyi fejedelmek* üldözték őket kegyetlenül, akik

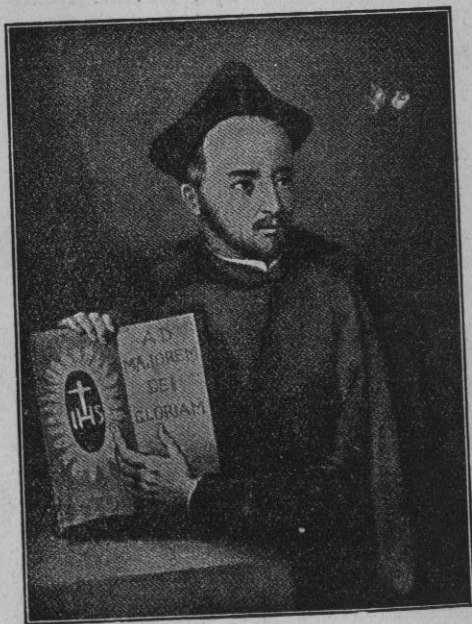

A három kassai vértanu.

igen sok katolikusot bebörtönöztek vagy barbár módon kivégeztettek.

Igy tettek *három kassai pappal* is, akiknek nem volt másbűnük, mint az, hogy ősi szent hitükhöz ragaszkodtak. *Kőrösi Márk* esztergomi kanonok, *Pongrác István* és *Grodecz Menyhért* jézustársasági atyák voltak a hithősök, akiket Rákóczi György erdélyi fővezér embertelenül legyilkoltatott. Felszólította őket, hogy adják meg katolikus hitüket, s amikor ezt meg nem

tették, kálvinista hajdúk kezébe adta őket, akik letép-
ték ruháikat és égő fáklyákkal sütögették testüket;
azután irtózatosan megcsonkították és fölakasz-
tották őket. Végül mind a hár-
mat félig eleve-
nen a szennycsa-
tornába dobták.
(1619.)

Lojolai Szent Ignác.

9. Lojolai Szent Ignác és Pázmány Péter.

Az Úr Jézus nem hagyta el Anyaszentegyházát. Kitünő férfiakat támasztott, akik a letiport katolikus vallást újra fölemelték. Ezek közé tartoztak *Lojolai Szent Ignác* és nálunk *Pázmány Péter*.

Szent Ignác előbb spanyol katonatiszt volt. Később pappá lett és megalapította a híres *jezsuita-rendet*

vagy Jézustársaságot, amely a téves hitűeknek millióit vezette vissza az anyaszentegyházba. A jezsuiták fegyvere nem a kard volt, hanem a tudomány és az életszentség. Ezzel győzték le mindenütt az ellenséget és teremtettek virágzó katolikus hitéletet. Megmérhetetlen az a haszon, amelyet az Úr Jézus Egyháza Szent Ignácnak és rendjének köszönhet. A jezsuiták voltak az igazi *reformátorok*, akik az erkölcsöket és az embereket is megjavították.

Magyarországon *Pázmány Péter* volt a vezér, aki az öskeresztény katolikus hitvédelmébe vette. Pázmány jezsuita szerzetes volt, de később az ország *prímása* lett. Neki köszönhető, hogy az üldözött katolikus

Pázmány Péter.

hit ismét fölvirágzott Mária-országában. Hitvédő irataival és ékesszólásával *száz ezreket* térített vissza az egyházba. A protestánsok valósággal rettegték tőle, mert nagy tudásának és hazafiúi erényeinek nem tudtak ellenállani. Pázmány Péter alapította a róla elnevezett budapesti *Pázmány-egyetemet* is. Méltó, hogy neve minden magyar katolikus előtt örök emlékezetben maradjon.

10. Az Anyaszentegyház mai állapota.

Az a kis mustármag, melyhez az Úr Jézus anyaszentegyházát hasonlította, idővel terebélyes fává fejlődött. Jézus mennybemenetelekor mindössze százhuszan voltak a hívők; első Pünkösd napján már

Szent Péter-templom.

3000 hívő volt, ma pedig több mint 300 millió a katolikus keresztények száma. Hazánkban a lakosságnek kétharmad része katolikus.

Az anyaszentegyház ma is szilárdan áll Szent Péter köszikláján. A római pápa, mint az Úr Jézus helytartója, öröklik a hit tisztasága és egysége fölött, ahogyan azt az Úr Jézus megparancsolta, hogy «az ő hívei egyek legyenek».

A protestánsok 400 évvel ezelőtt elszakadtak Szent Péter sziklájától és azóta igen sok felekezetre bomlottak. Ma már csaknem 500-féle protestáns felekezet van a világon, amelyeknek mindegyike más tanít, de azért mindegyik a Krisztus egyházának tartja magát.

Ez a meg hasonlítás és szétbomlás az Úr Jézus műve nem lehet; nem más az, mint szörnyű eltévelyedés. Ezt már maguk a protestánsok is kezdik átlátni, mert igen sokan térnek vissza közülük az Anyaszentegyházba. Eljön majd az idő, mikor a hűtelen gyermekek mind visszatérnek az elhagyott édesanyának, az Anyaszentegyháznak keblére; amikor azután az Úr Jézus ígérete szerint «egy akol lesz és egy pásztor».

11. Az Anyaszentegyház nagy szentjei.

1. Az ősi egyház nagy szentjei.

Az ősi egyház nagy szentjei voltak:

Szent Ambrus, milánói püspök, aki egyaránt nagy volt, mint szent, mint államférfi, mint író és zeneköltő. Bátorságának adta tanujelét, amikor a császárt nem engedte be a székesegyházba azért, mert egy napon több ezer embert legyilkoltatott haragból. És amikor a császár Dávid király példájával mentegette magát, a szent püspök azt mondotta neki: «Ha vétkeztél Dáviddal, tarts bünbánatot Dáviddal!»

Aranyszájú Szent János, konstantinápolyi püspök volt. Az «aranyszájú» nevet ragyogó ékesszólásától nyerte. Szent beszédei most is megvannak és igazi emekművek. Számkivetésben halt meg, amelyet

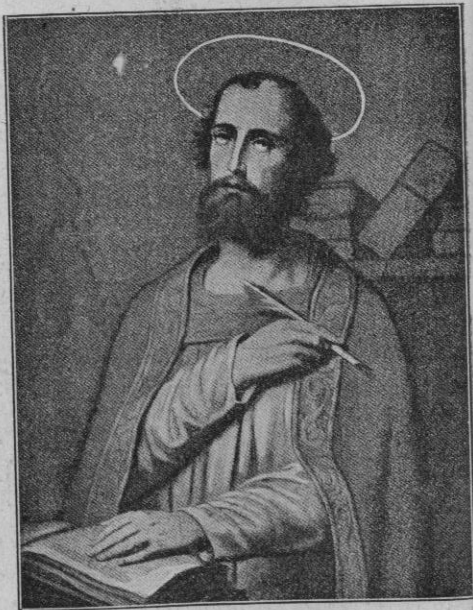
hitéért és apostoli bátorságáért kellett szenvednie. Jelszava volt: *«Semmitől sem szabad félni, csak a büntől».*

Szent Jeromos hitvalló a szentírást fordította, amelyet ma is, 1500 évvel ő utána, változatlanul használunk. A legszentebb halállal halt meg.

Szent Ágoston, hippói püspök. Lángeszű tudós és egyházunknak egyik legnagyobb szentje volt. Előbb pogánytanár volt Milánóban. Édesanyjának, *Szent Monikának* könnyei és imádságai térítették meg. Különösen híres a Szentháromságról szóló könyve.

Mondása volt: *«Nyugtalan a mi szívünk, míg tebened, Uram, meg nem nyughatik».*

Nagy Szent Leó pápa Rómát mentette meg Attila seregétől; *Nagy Szent Gergely* pápa pedig a mai egyházi éneknek volt a megalapítója. — Az ősi Egyház nagy szentjeit *egyházatyáknak* nevezzük.

Szent Ágoston.

2. A középkor nagy szentjei.

A középkor nagy szentjei voltak:

Szent Bernát apát, aki különösen kitűnt életszentsége és nagy tudománya által. A Boldogságos Szűz Máriának kiváló tisztelője volt. Ékesszólása miatt *«mézajkúnak»* is nevezzük.

Szent Domonkos a róla elnevezett szerzetesrendet alapította. A domonkosrendi szerzetesek arra mutatnak jó példát, hogy a legnagyobb szegénységben is található boldogság. Szent

Assiszi Szent Ferenc.

Domonkos tanította meg az embereket a *szentolvasó-imádságra*.

Assiszi Szent Ferenc a ferencrendi szerzetesek megalapítója volt. A ferencrendiek főleg a török uralom idején tettek nagy szolgálatot hazánknak;

a nép annyira kedvelte őket, hogy nem is nevezte őket másképp, mint «barátoknak». Ferencrendi barát volt *Kapisztrán Szent János* is, továbbá Tomori Pál, kalocsai érsek. Szent Ferenc épen úgy, mint Szent Domonkos, női szerzetet is alapított; a világiak részére pedig *harmadrendet*.

Akvinói Szent Tamás, domonkosrendi szerzetes, a középkor legnagyobb lángelméje volt. Tudománya szinte felülmulta az emberi tudományt, azért «angyali tudósnak» is nevezzük. Különösen tisztelte a legm. *Oltáriszentséget* és róla gyönyörű imádságokat és énekeket szerzett.

Szent Bonaventúra, ferencrendi szerzetes, később bíboros volt. Akvinói Szent Tamás után ő volt a középkor legnagyobb tudósa, amiért «szeráfi tudósnak» is nevezzük.

3. Az újkor nagy szentjei.

Az újkor nagy szentjei voltak:

Kszavéri Szent Ferenc, India apostola, aki egy-maga több, mint 300 ezer pogányt keresztelt meg. Meghalt Kína partjain. Jobbkeze ma is épségben van.

Szent Terézia, a kármelita-rend újjászervezője. Nagy tudományáról és arról volt híres, hogy csaknem 40 évi betegségét csodálatos türelemmel viselte. Azt szokta mondani: «*Vagy szenvedni vagy meghalni*».

Boromei Szent Károly, milánói érsek, korának igazi apostola. A milánói pestis járvány idején püspöki palotájából kórházat alakított és maga ápolta a pestises betegeket. Sokszor saját ágyát is át-

Gonzagai Szent Alajos.

gedte nekik, míg maga a földön hált. Szent teste ma is teljes épségben megvan.

Gonzagai Szent Alajos, az «angyali ifjú», az ifjúság védőszentje, az Oltáriszentség különös tisztelője.

Szalézi Szent Ferenc, geufi püspök, a szelídség és jóság utólérhetetlen példaképe. Sokszor a rajta levő ruhát is odaadta a szegényeknek. 72 ezer kálvinistát térített meg. Jelszava volt: «*Egy gyűszűnyi mézzel több legyet lehet fogni, mint egy hordó ecettel*». Róla nevezte el *Tiszteletreméltó Boskó János*, úrini pap, az általa alapított szerzetesrendet *Szalézi-társaságnak*.

Páli Szent Vince, a szegények apostola. Ő alapította az irgalmas-nővérek és a missziós-papok (lazaristák) társulatát.

FÜGGELÉK.

Rövid szertartástan.

1. A szentmise.

A szentmise az *Újszövetség áldozata*, amelyben a mi Urunk Jézus Krisztus a kenyér és bor külső színe alatt mennyei Atyjának föláldozza magát.

Jézus feláldozza magát a keresztfán.

A pap bemutatja a szentmise-áldozatot.

A szentmisét az *Úr Jézus* alapította az utolsó vacsorán. Az *apostolok* az *Úr Jézus* parancsát követve a szentmisét tették az istentisztelet középpontjává. A katolikus istentisztelet középpontja ma

is a szentmise. A *föjlajánlást, átváltozást és áldozást*, amelyek magától az Úr Jézustól származnak, az apostolok és azok utódai különféle szép *szertartásokkal* vették körül.

A szentmise szertartásait *imádságok* és *szent cselekmények* alkotják. Az *imádságok* az evangéliumból, az apostolok leveleiből és az Anyaszentegyház könyörgéseiből vannak véve. A *szent cselekmények* pedig hű utánzásai annak, amit az Úr Jézus az utolsó vacsorán végzett.

A szentmise tehát a legszebb és legszentebb dolog a világon, amely az ember lelkét valóban Istenhez tudja emelni.

Mivel a szentmisében maga az *Úr Jézus* száll az oltárra, azért az Anyaszentegyház szigorúan előírja, hogy csak tiszta arany és fehér gyolcs érintsek az Úr Jézus testét és véré; ezenfölül drága szövötű miseruhák, égő viaszgyertyák és szent vértanuk ereklyéi vegyék körül.

2. A szentmise főbb részei.

A szentmise főbb részei ezek:

Lépcsőimádság
Bekezdés
Kírie
Glória
Gyűjtőimádság
Szentlecke
Evangélium
Krédó

Föjlajánlás.

Kézmosás
Csendes imádság
Előének
Szanktusz
Megemlékezés az élők-
ről.

Átváltozás.

Úrfölmutatás
Megemlékezés a holtakról
Páter noszter
Szentostya megtörése
Agnusz Dei.

Áldozás.

Hálaadó imádságok
Ite missza eszt
Áldás
Utolsó evangélium
Leó-féle imádság.

3. Milyen ruhákat használ a pap a szentmisénél?

A szentmisénél a pap nem közönséges, köznapi ruhákat használ, hanem *külön díszes* ruhákat. Mert a közönséges ruha nem méltó a legszentebb áldozat bemutatásához. Már az ószövetségi papságnak külön istentiszteleti ruhája volt; így rendelte Mózes az Isten parancsára. Azért az Anyaszentegyház is csak szent és tiszteletreméltó ruhákat használ az oltárnál.

A szentmisénél használt ruhák a következők:

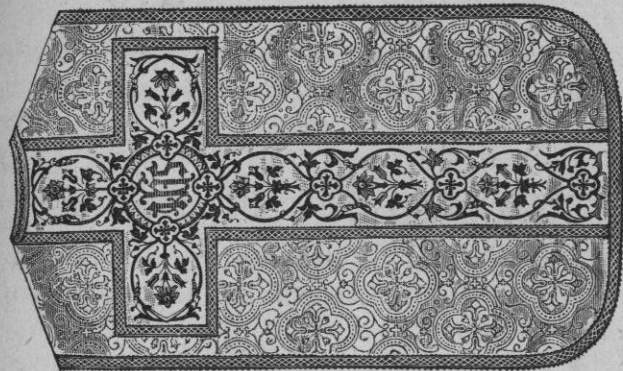
A *vállkendő*, — *miseing* (ennek rövidített alakja a *karing*), — az *öv*, — a *karkötő*, — a *stóla*, amely a papi hatalom jelképe, — a *miseruha*, amely drága anyagból, néha arany- vagy ezüstszövetből készül — és a *papi sapka*, amely négyszögletes és különböző színű lehet. — A *miseruhákhoz* sorolható még a *palást* vagy *vecsernyeköpeny*, amely lehet annyi színű, mint a *miseruha*.

4. Az egyházi ruhák színe.

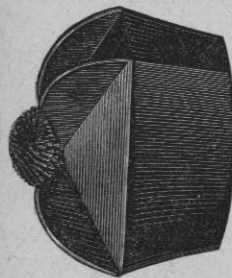
A *miseruhának* ötféle színe lehet, úgymint: piros, fehér, zöld, viola és fekete.

A *piros* szín a szeretet színe; *vértanuk* ünnepein használja az Anyaszentegyház, akik vérükkel pecsételték meg Isten iránti szeretetüket; használja még *Pünkösöd* ünnepén is, mert a Szentlélek gyúlasztja szívünket szeretetre. — A *fehér* szín az öröm és ártatlanság színe; azért az Úrnak, a Boldogságos Szűznek és a nemvértanu szenteknek ünnepein használatos. — A *zöld* szín a reménység színe; akkor használja az Anyaszentegyház, amikor különösebb ünnep nincsen, hogy így mindig ébren tartsa az örökéletben való reménységünket. — A *viola* szín a bűnbánat színe; azért böjti napokon és könyörgő körmeneteken használatos. — Végül a *fekete* szín a gyász színe, melyet halotti miséken, temetéseken és nagypénteken használ az Anyaszentegyház.

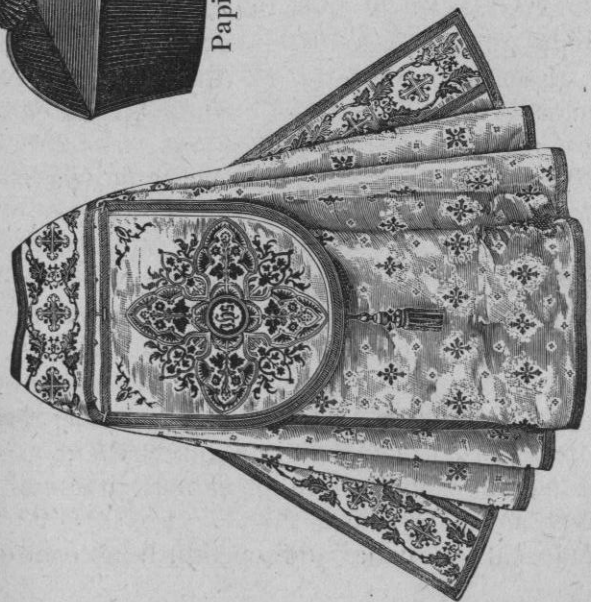
A papok *rendes* ruhája a földig érő *reverenda*, amelyet derékon övvel kötnek át. A *reverenda* színe az egyszerű papoknál *fekete*, a püspöknél *violaszínű*,

Miseruha.

Papi sapka.

Vecsernyepalást.

a bíborosnál *bíborpiros*, a pápánál *fehér*; a szerzeteseknél különböző színű. A reverenda szó latin szó, annyit jelent, mint *tisztelendő*.

5. Az Anyaszentegyház hivatalos nyelve.

Az Anyaszentegyház hivatalos, istentiszteleti nyelve a *latin* nyelv. Latin nyelven mondja a pap a szentmisét, mert:

1. A latin ősrégi nyelv, amely már többé *nem változik* és így leginkább illik a változhatatlan és örökkévaló Istenhez.

2. Úgy való, hogy a szentmisét azon a nyelven mondja a pap, amely nekünk titokzatos és amely a mi szent hitünk *titkait* a legszebben fejezi ki.

3. A latin nyelv igen *szép* nyelv és az ősrégi használat által *megszentelt* nyelv.

4. Igen szépen kifejezi az Anyaszentegyház *egységét* és a 300 millió katolikuskak hitbeli *összetartozását*.

Ha a latin nyelvet nem értjük is, de *megérti a lelkünk*, amelyet Istenhez emel a latin nyelvnek titokzatos szépsége. Istent pedig lélekkel és nem szavakkal kell imádni. Ha az embernek mindent értenie kellene, akkor sohasem lehetne *csendes szentmisét* mondani. Amit Szent Pál apostol kíván (1. Kor. 14, 27.), azt is megteszi az anyaszentegyház, mikor a nép nyelvén mindent *megmagyaráz*; a szentmise *fordítását* is közli az imakönyvekben; a szentbeszéd pedig úgyis mindig azon a nyelven van, amelyet a nép beszél.

A jó katolikuskak tudnia kell, hogy csak olyan

imakönyvet szabad használnia és csak olyan Szentírást olvasnia, amelyet az Egyház jóváhagyott. Azért mindig meg kell nézni, vajjon az *egyházi jóváhagyás* oda van-e nyomatva a könyv elejére.

6. A kahtolikus templom.

A katolikus templom *szent hely*, ahol a hívek istentiszteletre gyűlnek egybe. Itt mutatja be a pap a legszentebb áldozatot és itt van jelen az Úr Jézus a legméltóságo-sabb Oltáriszent-ségben. A katolikus templom tehát nem pusztá imaház, hanem valóban *Istenháza*; a szentek képeivel és szobraival pedig mintegy a mennyország földi mása.

A katolikus templomban minden az *ősi idők*re emlékeztet. Az *asztalalakú oltár* az utolsó vacsora és az apostolok idejére; a *koporsóalakú oltár*, az égő *gyer-*

Katholikus templom belseje.

tyák, a vértanuk *ereklyéi* és a *miseruhák* a katakombákra; a templomi *zászlók* Nagy Konstantin idejére. A *fészület* pedig, amelynek egy oltárról sem szabad hiányoznia, a kálvária keresztjét juttatja eszünkbe, amelyen az Úr Jézus érettünk feláldozta magát.

A templomot rendszeren a püspök *szenteli* föl valamely szentnek vagy hittitoknak a tiszteletére. A templom védőszentjét a *főoltárkép* ábrázolja. A védőszent ünnepét *búcsú*napnak nevezzük, mert ha e napra meggyónunk, búcsút nyerhetünk. A búcsúnap az egész helységnek ünnepe.

7. A templom részei.

A templomnak 3 része van, úgymint: szentély, hajó és előcsarnok.

A *szentélyben* van az *oltár*, az oltáron a *szent-ségház* (tabernákulum), a szentségházban a legm. *Oltáriszentség*. Az oltár előtt az *öröklámpa* jelzi, hogy az Úr Jézus ott jelen van. Az oltár fölött van az *oltárkép*; az oltárasztal lapjában az *oltárkö* és ebben szent vértanuk csontdarabkái. Az oltáron vannak az *oltárterítők*, a *kánontáblák* és a *gyertyatartók*. A szentélyben van rendszeren még a *keresztút* is, amelynek vizéből a pap keresztelni szokott.

A *hajóban* vannak a mellékoltárok, továbbá a szószék, padok, zászlók és csillárok. Itt van rendszerint a *gyóntatószék* is, hátrább a *kórus* és azon az *orgona*.

Az *előcsarnok* nem más, mint a toronyalja, ahol rendszeren a kéregető szegények szoktak tartózkodni.

*Aszenteltvíz*tartó arra szolgál, hogy magunkat a szenteltvízzel meghintjük. A meghintés pedig azt jelenti, hogy a templomba csak *megtisztult lélekkel* lépünk be.

A templomhoz hozzá van építve elől a *torony*, amelyben a megszentelt *harangok* vannak; hátul vagy oldalt a *sekrestye*, amelyben a szent edényeket és miseruhákat őrzik. A sekrestyében készül a pap az istentisztelethez.

8. Az egyházi év. A karácsonyi ünnepkör.

Az *egyházi év* nem egyéb, mint az Úr Jézus földi életének évenkénti megismétlése. Az egyházi év *ádvent* első vasárnapján kezdődik és fő alkotórészeit az *ünnepek* teszik. Legfőbb ünnepek a *karácsony* és a *húsvét*; ezek szerint osztjuk az egyházi évet két nagy *ünnepkörre*: a karácsonyi és a húsvéti ünnepkörre.

A *karácsonyi ünnepkör* ádvent első vasárnapjával kezdődik és vízkereszt nyolcadával végződik. Két főünnepe van: *Karácsony* és *Vízkereszt*. Az ünnepkör célja megemlékezni a Megváltó születéséről.

Szentség-mutató.

Az ádventi szent idő a karácsonyra való előkészületül szolgál; innen a neve is: *Úrjövet*. Ádventben vannak kora hajnalban az ú. n. *hajnali misék* vagy roráték a Boldogságos Szűz tiszteletére. December 8-án pedig a *Szeplőtelen Fogantatás* ünnepe. Mikor tehát a Megváltó születésére készülünk, a Megváltó édesanyjáról is megemlékezünk. Ádvent a *komoly előkészület* ideje, azért alatta tiltva van a zajos mulatság.

Karácsony *vigiliája* szigorú böjti nap. Régente a hívek ezen a napon egész éjjel fönn voltak és böjttel és imádsággal készültek a szent napra. *Karácsony* napján (december 25-én) minden pap három szentmisét mondhat: egyet éjfélkor, egyet reggel és egyet nappal. Ezzel is jelzi az anyaszentegyház a Megváltó születésén érzett nagy örömét. Karácsony másnapján *Szent István* első vértanu ünnepét, nyolcadján: *Újév*-napján pedig Jézus névadását ünnepeljük. Január 6-án van *Vízkereszt*, amelyen három eseményt ünnepel az anyaszentegyház, és pedig: a három király imádását, Jézus megkeresztelését és Jézus első csodáját a kánai mennyegzőn. Nevét az ekkor szokásos *vízszentelésről* kapta. *Vízkereszt* utáni első vasárnap a Szent Család ünnepe.

9. A húsvéti ünnepkör.

A *húsvéti ünnepkör* hetvenedvasárnapval kezdődik és Szentháromságvasárnapval végződik. Két főünnepe a *Húsvét* és a *Pünkösöd*. Az ünnepkör célja megemlékezni az Úr Jézus szenvedéséről, haláláról, föltámadásáról, mennybemeneteléről és a Szentlélek elküldéséről. Húsvét előkészületi ideje a

nagyböjt, amely *hamvazószerdán* kezdődik és 40 napig tart. Hamvazószerdán *hamuszentelés* van és *hamvazás*, amikor azt mondja a pap: «Emlékezzél meg ember, hogy por vagy és porrá válsz». Nagyböjt az Úr Jézus kínszenvedésének és így a bűnbánatnak ideje; azért nagyböjtben tiltva van minden zajos mulatság.

Húsvét az Úr Jézus föltámadásának napja és az Anyaszentegyháznak legnagyobb ünnepe. Az Egyház örömét az *Alleluja* gyakori használata mutatja a szentmisében és az egyházi énekekben. Szokásban van húsvét reggelén a *húsételek* megszentelése is, hogy azok élvezete testi-lelki javunkra váljék.

Húsvét után 40-edik napon van az Úr Jézus mennybemenetelének ünnepe, amelyet mi magyarok *Aldozócsütörtöknek* nevezünk, mert régente ezen a napon végződött a húsvéti szentáldozás ideje. Utána a 10-dik napon van *Pünkösöd* ünnepe, a Szentlélek eljövételének emléknapja.

A *Vízkereszt* nyolcadától hetvenedvasárnapig és a Szentháromságvasárnaptól Ádventig terjedő időt *közbeeső időnek* nevezzük. Ekkor *zöld színű* miseruhát használ az Anyaszentegyház.

10. A nagyhét.

A *nagyhét* virágvasárnapval kezdődik és nagyszombattal végződik. *Virágvasárnap* barkaszentelés és körmenet van az Úr Jézusnak Jeruzsálembe való bevonulása emlékére. A szentmisében pedig a *Passiót*, vagyis az Úr Jézus kínszenvedésének történetét éneklik.

Nagysütörtök az első szentmisének és az Oltáriszentség szerzésének emléknapja. Azért is e napon a szentmise *fehér* színben történik és a Glória is fölhangzik, amelyre harangoznak, de utána a harangok elnémulnak a nagyszombati szentmiséig és a gyász kifejezésére *kereplőket* használnak. E napon a *püspök* olajat szentel és megmossa az Úr Jézus példájára 12 szegénynek a lábait. A *szentolajokat* a szentségek kiszolgáltatásához használják. Szentmise végeztével az oltárokat *megfosztják* ékességeiktől.

Nagypéntek az Úr Jézus halálának emléknapja. Ezért a legnagyobb gyásznap is és szigorú böjti nap. E napon nincsen rendes szentmise, csak ú. n. *csonkamise* van, amelyet fekete ruhában mond a pap. Mikor az oltárhoz ér, a lépcsőkön arca borul, nagy gyásznak kifejezésére. Ezután a kórusban énekelni kezdik a *Passiót*; a pap pedig imádkozik és gyönyörű szertartásokat végez; ilyen pl. a *szent kereszt* fölmutatása a népnek. Csonkamise végén az Oltáriszentséget elviszi a *szentsírra*, ahol kitéve marad egészen a föltámadási körmenetig.

Nagyszombat az Úr Jézus sírban nyugvásának napja. A pap reggel *tüzet* szentel a templomon kívül; utána a *húsvéti gyertyát* és a *keresztvizet* szenteli meg, mert a keresztelés is lélekben feltámadás Krisztussal. Végül *szentmisét* mond, amelyben már felhangzik az alleluja. Nagyszombaton estefelé van a *föltámadási körmenet*, amelyet húsvét reggele helyett tartanak meg ilyenkor.

11. A körmenetek és búcsújárások.

Az Anyaszentegyház az Úr Jézus példáját követi, amikor körmeneteket és búcsújárásokat rendel. Az Úr Jézus *körmenetben* vonult be Jeruzsálembe az első virágvasárnapon és *búcsújárásban* vett részt,

Úrnap körmenet.

amikor 12 éves korában és máskor is Jeruzsálembe ment a templomba. Körmeneteket tartottak a zsidók is Isten parancsára; így Dávid király a frigyszekrényvel, József Jerikó körül. A körmenet tehát *helyes* dolog, mert Isten szándékai szerint való; és *üdvös* is, mert nagyban emeli az áhitatot és a vallásbeli buzgóságot. A búcsújárás *sem fölösleges*

idővesztés, mert az az idő, amelyet Istennek és lelkünknek szentelünk, sohasem fölösleges és sohasem kárba veszett.

Többféle körmenetet ismerünk; mind valamennyi között legszentebb és legfényesebb az *úr-napi* körmenet, amelyet a legm. Oltáriszentség tiszteletére tartunk. Lélekemelő a *föltámadási* körmenet nagyszombaton este. Igen szépek és meghatók a *gyertyaszentelő-, barkaszentelő-, búzaszentelő- és keresztjáró* körmenetek. Vallásos és hazafias körmenet a budavári *Szent István-napi* és a győri *Szent László-napi* körmenet.

A *búcsújáró* helyek között leghíresebb a *Szent-föld*, amelyet maga az Úr Jézus szentelt meg szent életével és halálával. Híres búcsújáróhely *Róma*, ahol az apostol fejedelmek sírja van és ahol az Úr Jézus helytartója székel. Továbbá *Lurd* Franciaországban, amely a boldogságos Szűznek állandó csodatevő kegyhelye. *Máriacell* Stájerországban. Hazánkban híres kegyhelyek: *Kiscell, Győr, Mária-Gyüd, Mária-Pócs, Besnyő, Radna* stb.

34.

TARTALOM.

ÓSZÖVETSÉG.

(A világ teremtésétől a Megváltó eljöveteleig.)

I. Az ősvilág története.

	Oldal
1. A világ teremtése	5
2. Az első emberek	6
3. Az első emberek bűne	7
4. Isten megbünteti az ősszülőket és megígéri a Megváltót	8
5. Kain és Ábel; az első áldozat	12
6. A vízözön	13
7. A bábéli torony	14

II. A pátriárkák kora.

8. Ábrahám, a zsidó nép ősatya	16
9. Melkizedek áldozata	17
10.* Isten elpusztítja Szodoma városát	18
11. Ábrahám áldozata	20
12. Izsák pátriárka	22
13. Jákob pátriárka	24
14. Jákob fiai	28
15. Isten fölmagasztalja Józsefet	30
16. Jákob jövendölése és halála	31

III. Mózes.

17. Mózes születése	34
18. Mózes, a zsidó nép vezére	36
19. A zsidók kiköltöznek Egyiptomból	38
20.* A zsidók a pusztában	40
21. Isten kihirdeti a tízparancsolatot	42
22. A zsidók bemennek az Igéret-földjére	46
23.* Az őszövetségl istentisztelet	48
24.* A türelmes Jób	50

IV. A bírák és a királyok.

25.* A bírák	52
26. Dávid legyőzi Góliátot	54
27. Dávid király	56
28. Salamon király	58
29.* A zsidó nép meghasonlása; a babiloni fogság	61

V. A próféták kora.

30. A próféták	62
31. Illés próféta	63
32. Jónás próféta	65
33. Dániel próféta	68
34. Az istenfélő Tóbiás	70

VI. Végső küzdelmek.

35. Judit asszony és Eszter királyné	71
36. A hős Makabeusok	74
37. A világ várja a Megváltót	75

ÚJSZÖVETSÉG.

(Az Úr Jézus élete és tanítása.)

I. A Megváltó születésének előzményei.

1. A Megváltó előhírnöke, Keresztelő Szent János	78
2. Az angyali üdvözlés; a boldogságos Szűz Mária	80
3. Szűz Mária meglátogatja Szent Erzsébetet	82

II. Az Úr Jézus gyermek- és ifjúkora.

4. Az Úr Jézus születése	84
5. Szűz Mária bemutatja Jézust a templomban	87
6. A napkeleti bölcsek	88
7. A Szentcsalád Egyiptomba menekül	90
8. A tizenkétéves Jézus a templomban	92
9.* A Szentcsalád Názáretben	94
10.* Keresztelő Szent János a Megváltó útját készíti	97

III. Az Úr Jézus nyilvános élete, tanítása és csodái.

11. Az Úr Jézus megkeresztelkedik	98
12.* A gonosz lélek megkísérti az Úr Jézust	100

13. Az Úr Jézus apostolokat és tanítványokat választ	102
14. A kánai menyegző. Az Úr Jézus első csodája	104
15. Az Úr Jézus kiűzi a kereskedőket a templomból	106
16.* Az Úr Jézus Jakab kútjánál	107
17.* A hegyi beszéd	110
18. A kafarnaumi százados	111
19. Az Úr Jézus föltámasztja a naimi ifjút és Jairus leányát	112
20. Az Úr Jézus lecsendesíti a háborgó tengert	114
21. A csodálatos kenyérszaporítás; a mennyei kenyér	116
22. Az Úr Jézus az Anyaszentegyház fejévé teszi Szent Péter apostolt	117
23. Az Úr Jézus színeváltozása	120
24. Az Úr Jézus Betániában	122
25. Az Úr Jézus és a gyermekek	124
26.* Az Úr Jézus és a gazdag ifjú	126

IV. Az Úr Jézus kinszenvedése és halála.

27. Az Úr Jézus ünnepies bevonulása Jeruzsálembe	128
28. Az utolsó vacsora	130
29. Az Úr Jézus az Olajfák-hegyén	132
30. Szent Péter tagadása. Júdás öngyilkossága	134
31. Az Úr Jézus halálra ítélik	138
32. Az Úr Jézus keresztútja	140
33. Az Úr Jézus meghal a keresztfán	142
34. Az Úr Jézus temetése	144

V. Az Úr Jézus megdicsőülése.

35. Az Úr Jézus föltámadása	146
36. Az Úr Jézus a bűnbánat szentségét rendeli	148
37. Az Úr Jézus fölmege a mennyekbe	150

VI. Az apostolok cselekedetei.

38. A Szentlélek eljövetele	152
39. Szent István első vértanu	154
40.* Szent Péter, az első római pápa	156
41.* Szent Pál, a nemzetek apostola	160
42.* A többi szent apostol; Szűz Mária mennybevitele	161

AZ ÚR JÉZUS PÉLDABESZÉDEI.

1. A tékozló fiú	164
2. Az irgalmas szamaritánus	166
3.* A dúsgazdag és a szegény Lázár	168
4. A farizeus és a vámos	170

5. A magvető	171
6.* A talentumok	172
7.* A királyi vendégség	174
8.* A gonosz szolgál	175
9. A jó Pásztor	176
10. Az adópénz	178

FŐBB VONÁSOK AZ ANYASZENTEGYHÁZ TÖRTÉNETÉBŐL.

1. Hogyan éltek az első keresztények?	180
2. Hogyan üldözték az első keresztényeket?	182
3. Mik voltak a katakombák?	184
4. Hogyan terjedt el az Úr Jézus tanítása?	185
5. Szent István király, a magyarok apostola	186
6. Mikor volt Magyarország legnagyobb és legboldogabb?	188
7. A hitújítás Magyarországon	190
8. A három kassai vértanu	191
9. Lojolai Szent Ignác és Pázmány Péter	192
10. Az Anyaszentegyház mai állapota	194
11. Az Anyaszentegyház nagy szentjei	195
1. Az ősi Egyház nagy szentjei	195
2. A középkor nagy szentjei	197
3. Az újkor nagy szentjei	198

FÜGGELÉK.

Rövid szertartástan.

1. A szentmise	201
2. A szentmise főbb részei	202
3. Milyen ruhákat használ a pap a szentmisénél?	203
4. Az egyházi ruhák színe	204
5. Az Anyaszentegyház hivatalos nyelve	206
6. A katolikus templom	207
7. A templom részei	208
8. Az egyházi év. A karácsonyi ünnepkör	209
9. A húsvéti ünnepkör	210
10. A nagyhét	211
11. A körmenetek és búcsújárások	213

I. M. I.

